

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

423

Temeljem članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 3. stavak (3) Odluke o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za razdoblje travanj - lipanj 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/22), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 49. sjednici, održanoj 20.04.2022. godine, donijelo je

**ODLUKU
O ODOBRAVANJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE
PRORAČUNA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE I
MEĐUNARODNIH OBVEZA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstava iz proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine u iznosu od 10.000,00 KM Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Namjena sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke namijenjena su za financiranje troškova održavanja sastanka Pravnog tima u Tesliću u razdoblju od 19.04. - 21.04.2022. godine, uspostavljenog sukladno Odluci o imenovanju Pravnog tima za izradu Strategije pravne zaštite interesa Bosne i Hercegovine vezano za pitanja odlaganja radioaktivnog otpada i istrošenog nuklearnog goriva na lokaciji Trgovska gore ("Službeni glasnik BiH", broj 3/21).

Članak 3.

(Izvor financiranja)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke osiguravaju se iz proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine s pozicije 9999-2 Rezerviranja. Sredstva su potrebna za financiranje troškova na poziciji - 6130 Materijal i usluge.

Članak 4.

(Provedba Odluke)

Za provedbu ove Odluke zadužuju se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Izvrješćivanje)

Korisnik sredstava iz članka 1. ove Odluke dužan je podnijeti izvješće o utrošku sredstava Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 40/22
20. travnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 3. став (3) Одлуке о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за период април - јуни 2022. године ("Службени гласник БиХ", број 19/22), Савјет министара Босне и

Temeljem članka 26. stavak (1) točka b) alineja 8) i stavka (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18), članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 6. stavak (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na temelju obavljanja složenih informatičko - aplikativnih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49 sjednici, održanoj 20.4.2022. godine, donijelo je

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O DODATKU NA PLAĆU
UPOSLENIMA U AGENCIJI ZA IDENTIFIKACIJSKE
ISPRAVE, EVIDENCIJU I RAZMJENU PODATAKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Odluci o dodatku na plaću uposlenima u Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/21), u članku 2. stavak (2) na kraju tabele dodaju se tabele nove koje glase:

Dario Rabat/ Šef Odsjeka za podršku i sigurnost sustava	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6	33	33%
	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Obuka korisnika	9		
Marko Đerić/ Stručni savjetnik za upravljanje projektima	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	9	24	24%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
Mirela Muratović/ Stručni savjetnik - administrator baza podataka i aplikacija	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9	15	15%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		
Miralem Kikić / Viši stručni suradnik - administrator sustava	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9	15	15%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		

U stavku (3) na kraju tabele dodaje se tabela nova koja glasi:

Darko Ljuboje / Stručni savjetnik - administrator mreža	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6	24	24%
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Obuka korisnika	9		

Članak 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 41/22
20. travnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka b) alineja 8) i stava (2) Zakona o plućama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18), člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 6. stav (1) Odluke o kriterijumima za utvrđivanje dodatka na platu na osnovu obavljanja složenih informatičko - aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Savjet ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20.04.2022. godine, donio je

**ОДЛУКУ
О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ДОДАТКУ НА ПЛАТУ
ЗАПОСЛЕНИМА У АГЕНЦИЈИ ЗА
ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ
И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

У Одлуци о додатку на плату запосленима у Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/21), у члану 2. став (2) на крају табеле додају се табеле нове које гласе:

Дарио Рабат/ Шеф Одјека за подршку и безбједност система	Одржавање процеса и управљачких апликација	6	33	33%
	Имплементација процеса и управљачких апликација	9		
	Тестирање процеса и управљачких апликација	9		
	Обука корисника	9		
Марко Ђерић/ Стручни савјетник за управљање пројектима	Имплементација процеса и управљачких апликација	9	24	24%
	Одржавање процеса и управљачких апликација	6		
	Тестирање процеса и управљачких апликација	9		
Мирела Муратовић / Стручни савјетник - администратор база података и апликација	Тестирање процеса и управљачких апликација	9	15	15%
	Одржавање процеса и управљачких апликација	6		
Миралем Кикић / Виши стручни сарадник - администратор система	Тестирање процеса и управљачких апликација	9	15	15%
	Одржавање процеса и управљачких апликација	6		

У ставу (3) на крају табеле додаје се табела нова која гласи:

Дарко Љубоје / Стручни савјетник администратор мрежа	Одржавање процеса и управљачких апликација	6	24	24%
	Тестирање процеса и управљачких апликација	9		
	Обука корисника	9		

Члан 2.

Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 41/22
20. априла 2022. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka b) alineja 8) i stava (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17 i 25/18), člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 6. stav (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko - aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici, održanoj 20.04.2022. godine, donijelo je

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O DODATKU NA PLAĆU
ZAPOSLENIMA U AGENCIJI ZA IDENTIFIKACIONE
DOKUMENTE, EVIDENCIJU I RAZMJENU PODATAKA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Odluci o dodatku na plaću zaposlenima u Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/21), u članu 2. stav (2) na kraju tabele dodaju se tabele nove koje glase:

Dario Rabat/ Šef Odsjeka za podršku i bezbjednost sistema	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6	33	33%
	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Obuka korisnika	9		
Marko Đerić/ Stručni savjetnik za upravljanje projektima	Implementacija procesa i upravljačkih aplikacija	9	24	24%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
Mirela Muratović/ Stručni savjetnik - administrator baza podataka i aplikacija	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9	15	15%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		
Miralem Kikić/ Viši stručni saradnik - administrator sistema	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9	15	15%
	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6		

U stavu (3) na kraju tabele dodaje se tabela nova koja glasi:

Darko Ljuboje/ Stručni savjetnik - administrasator mreža	Održavanje procesa i upravljačkih aplikacija	6	24	24%
	Testiranje procesa i upravljačkih aplikacija	9		
	Obuka korisnika	9		

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 41/22
20. aprila 2022. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

425

Na temelju članka 26. stavak (1) točka b) alineja 8) i stavka (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50 /08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20), članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08) i članka 6. stavak (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici održanoj 20.04.2022. godine, donijelo je

ODLUKU

**O IZMJENI ODLUKE O DODATKU NA PLAĆU
DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA U GRANIČNOJ POLICIJI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Odluci o dodatku na plaću državnim službenicima u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH"

broj 16/21) u članku 2. u tablici riječi: "Alma Bakalović/web administrator-stručni suradnik" zamjenjuju se riječima "Alma Bakalović/Administrator baze podataka - Stručni savjetnik".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 42/22
20. travnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

На основу члана 26. става (1) тачка б) алинеја 8) и става (2) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 и 65/20), члана 17. Закона о Савету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08) и члана 6. става (1) Одлуке о критеријима за утврђивање додатка на плату на основу обављања сложених информатичко-апликацијских послова у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 38/09), на приједлог Министарства безбједности Босне и Херцеговине, Савет министара Босне и Херцеговине на 49. сједници одржаној 20.04.2022. године, донио је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ДОДАТКУ НА ПЛАТУ ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА У ГРАНИЧНОЈ ПОЛИЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Одлуци о додатку на плату државним службеницима у Граничној полицији Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 16/21) у члану 2. у табели ријечи: "Алма Бакаловић/web администратор-стручни сарадник" замјењују се ријечима "Алма Бакаловић/ Администратор базе података-Стручни саветник".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 42/22
20. априла 2022. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Зоран Тегелтија**, с. р.

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka b) alineja 8) i stava (2) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20), člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07, 24/08) i člana 6. stav (1) Odluke o kriterijima za utvrđivanje dodatka na plaću na osnovu obavljanja složenih informatičko-aplikacijskih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/09), na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 49. sjednici održanoj 20.04.2022. godine, donijelo je

ODLUKU

**O IZMJENI ODLUKE O DODATKU NA PLAĆU
DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA U GRANIČNOJ POLICIJI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Odluci o dodatku na plaću državnim službenicima u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 16/21) u članu 2. u tabeli riječi: "Alma Bakalović/ web

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

		--- ostalo
6.	4403 24 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo, četinarsko: -- jela (<i>Abies spp.</i>) i smreka (<i>Picea spp.</i>), ostalo
7.	4403 25 10 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo, četinarsko: -- ostalo, pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: --- trupci za rezanje
8.	4403 25 90 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo, četinarsko: -- ostalo, pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: --- ostalo
9.	4403 91 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo: -- od hrasta (<i>Quercus spp.</i>)
10.	4403 93 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo: -- od bukve (<i>Fagus spp.</i>), pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća
11.	4403 94 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: -- ostalo: -- od bukve (<i>Fagus spp.</i>), ostalo
12.	4401 11 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili sličnim oblicima: -- od četinara
13.	4401 12 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili sličnim oblicima: -- od nečetinara
14.	4401 21 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- iverje, sječke i slično: -- od četinara
15.	4401 22 10 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- iverje, sječke i slično: -- od nečetinara: --- od eukaliptusa (<i>Eucalyptus spp.</i>)
16.	4401 22 90 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- iverje, sječke i slično: -- od nečetinara: --- ostali
17.	4401 31 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- piljevina, otpaci i ostaci, aglomerirani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: -- pelete od drveta
18.	4401 32 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice;

		drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- piljevina, otpaci i ostaci, aglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- drveni briketi
19.	4401 39 00 00	Ogrjevno drvo u oblicima, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- piljevina, otpaci i ostaci, aglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- ostali
20.	4401 41 00 00	Ogrjevno drvo u oblicima, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- piljevina, otpaci i ostaci, neaglomerisani: -- piljevina
21.	4401 49 00 00	Ogrjevno drvo u oblicima, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerirani ili neaglomerirani u oblike, brikete, pelete ili u slične oblike: -- piljevina, otpaci i ostaci, neaglomerisani: -- ostalo

Članak 3. (Primjena Odluke)

Ova Odluka primjenjuje se 90 dana od dana stupanja na snagu.

Članak 4. (Preispitivanje Odluke)

- Po isteku roka primjene iz članka 3. ove Odluke, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će produljivati zaštitne mjere predviđene ovom Odlukom, na prijedlog i na temelju izvješća o učincima primjene ove Odluke dostavljenih od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, a sve do ispunjavanja ciljeva uvođenja mjera privremene zabrane izvoza navedenih u članku 1. ove Odluke.
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može preispitati primjenu ove Odluke i prije isteka roka njenog važenja, u slučaju ispunjenosti ciljeva njenog donošenja, a sve na temelju prethodno dostavljenog izvješća od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

VM broj 45/22
15. lipnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, v. r.

Na osnovu člana 6. stav 2., te člana 7. stav 6. i člana 43. Zakona o spoljnotrgovinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/98 i 35/04) i člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) na prijedlog Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 67. vanrednoj (telefonskoj) sjednici održanoj 15.06.2022. godine, donio je

ОДЛУКУ О ПРИВРЕМЕНОЈ ЗАБРАНИ ИЗВОЗА ОДРЕЂЕНИХ ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА, ОГРЕВНОГ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДА ОД ДРВЕТА

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком привремено се забрањује извоз одређених шумских дрвних сортимената, огревног дрвета и производа од дрвета, а све у циљу обезбјеђења неопходних количина за прерађивачку индустрију и отклањања пријетње од озбиљне или непоправљиве штете за шуме у Босни и Херцеговини и спречавања критичне несташице ових производа за становништво и привреду проузроковане кризом на свјетском тржишту енергената.

Члан 2.

(Листа производа)

Привремена забрана извоза уводи се за производе следећих тарифних ознака:

Редни број	Тарифна ознака	Наименовање
1.	4403 21 10 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- од бора (<i>Pinus spp.</i>) при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- трупи за резање
2.	4403 21 90 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- од бора (<i>Pinus spp.</i>) при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- остало
3.	4403 22 00 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- од бора врсте (<i>Pinus spp.</i>), остало
4.	4403 23 10 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- јела (<i>Abies spp.</i>) и смрека (<i>Picea spp.</i>), при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- трупи за резање
5.	4403 23 90 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- јела (<i>Abies spp.</i>) и смрека (<i>Picea spp.</i>), при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- остало
6.	4403 24 00 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- јела (<i>Abies spp.</i>) и смрека (<i>Picea spp.</i>), остало
7.	4403 25 10 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- остало, при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- трупи за резање
8.	4403 25 90 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: -- остало, четинарско: -- остало, при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа: --- остало
9.	4403 91 00 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом:

		— остало: — од храста (<i>Quercus spp.</i>)
10.	4403 93 00 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: — остало: — од букве (<i>Fagus spp.</i>), при чему је најмања димензија попречног пресека 15 cm или већа
11.	4403 94 00 00	Необрађено дрво, окресано, грубо обрађено (учетворено), укључујући и окорано дрво (са скинутим кором) или са скинутим бјеликом: — остало: — од букве (<i>Fagus spp.</i>), остало
12.	4401 11 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или сличним облицима: — од четинара
13.	4401 12 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или сличним облицима: — од нечетинара
14.	4401 21 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — иверје, сјечке и слично: — од четинара
15.	4401 22 10 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — иверје, сјечке и слично: — од нечетинара: — од еукалиптуса (<i>Eucalyptus spp.</i>)
16.	4401 22 90 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — иверје, сјечке и слично: — од нечетинара: — остали
17.	4401 31 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пиљевина, отпацци и остаци, агломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пелете од дрвета
18.	4401 32 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пиљевина, отпацци и остаци, агломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — дрвени брикети
19.	4401 39 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пиљевина, отпацци и остаци, агломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — остали
20.	4401 41 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета,

		агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пиљевина, отпацци и остаци, неагломерисани: — пиљевина
21.	4401 49 00 00	Огривно дрво у облицима, цјепаницама, гранама, сноповима или у сличним облицима; иверје и сличне честице; дрвена пиљевина, отпацци и остаци од дрвета, агломерисани или неагломерисани у облици, брикете, пелете или у сличне облике: — пиљевина, отпацци и остаци, неагломерисани: — остало

Члан 3.

(Примјена Одлуке)

Ова Одлука примјењује се 90 дана од дана ступања на снагу.

Члан 4.

(Преиспитивање Одлуке)

- (1) По истеку рока примјене из члана 3. ове Одлуке Савјет министара Босне и Херцеговине ће продужавати заштитне мјере предвиђене овом Одлуком, на приједлог и на основу извјештаја о ефектима примјене ове Одлуке достављених од стране Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, а све до испуњавања циљева увођења мјера привремене забране извоза наведених у члану 1. ове Одлуке.
- (2) Савјет министара Босне и Херцеговине може преиспитати примјену ове Одлуке и прије истека рока њеног важења, у случају испуњености циљева њеног доношења, а све на основу претходно достављеног извјештаја од стране Министарства спољне трговине и економских односа БиХ.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

СМ број 45/22
15. јуна 2022. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др Зоран Тегелтија, с. р.

Na osnovu člana 6. stav 2., te člana 7. stav 6. i člana 43. Zakona o vanjskotrgovinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/98 i 35/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 67. vanrednoj (telefonskoj) sjednici održanoj 15.06.2022. godine, donijelo je

ODLUKU

**O PRIVREMENOJ ZABRANI IZVOZA ODREĐENIH
ŠUMSKIH DRVNIH SORTIMENATA, OGRJEVNOG
DRVETA I PROIZVODA OD DRVETA**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком привремено се забрањује извоз одређених шумских дрвних сортимената, огрјевног дрвета и производа од дрвета, а све у циљу осигурања неопходних количина за прерађивачку индустрију и отклањања пријетње од озбиљне или непоправљиве штете за шуме у Босни и Херцеговини и спречавања критичне несташице ових производа за становништво и привреду проузроковане кризом на свјетском тржишту енергената.

Члан 2.

(Листа производа)

Привремена забрана извоза уводи се за производе слjedeћих тарифних ознака:

Redni broj	Tarifna oznaka	Naimenovanje
1.	4403 21 10 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — od bora (<i>Pinus spp.</i>) pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — trupci za rezanje
2.	4403 21 90 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — od bora (<i>Pinus spp.</i>) pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — ostalo
3.	4403 22 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — od bora vrste (<i>Pinus spp.</i>), ostalo
4.	4403 23 10 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — jela (<i>Abies spp.</i>) i smreka (<i>Picea spp.</i>), pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — trupci za rezanje
5.	4403 23 90 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — jela (<i>Abies spp.</i>) i smreka (<i>Picea spp.</i>), pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — ostalo
6.	4403 24 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — jela (<i>Abies spp.</i>) i smreka (<i>Picea spp.</i>), ostalo
7.	4403 25 10 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — ostalo, pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — trupci za rezanje
8.	4403 25 90 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo, četinarsko: — — ostalo, pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća: — — — ostalo
9.	4403 91 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo: — — od hrasta (<i>Quercus spp.</i>)
10.	4403 93 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo: — — od bukve (<i>Fagus spp.</i>), pri čemu je najmanja dimenzija poprečnog presjeka 15 cm ili veća
11.	4403 94 00 00	Neobrađeno drvo, okresano, grubo obrađeno (učetvoreno), uključujući i okorano drvo (sa skinutom korom) ili sa skinutom bjelikom: — ostalo: — — od bukve (<i>Fagus spp.</i>), ostalo
12.	4401 11 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili sličnim oblicima: — — od četinarara
13.	4401 12 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u

		oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili sličnim oblicima: — — od nečetinarara
14.	4401 21 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — iverje, sječke i slično: — — od četinarara
15.	4401 22 10 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — iverje, sječke i slično: — — od nečetinarara: — — — od eukaliptusa (<i>Eucalyptus spp.</i>)
16.	4401 22 90 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — iverje, sječke i slično: — — od nečetinarara: — — — ostali
17.	4401 31 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — piljevina, otpaci i ostaci, aglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — — pelete od drveta
18.	4401 32 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — piljevina, otpaci i ostaci, aglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — — drveni briketi
19.	4401 39 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — piljevina, otpaci i ostaci, aglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — — ostali
20.	4401 41 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — piljevina, otpaci i ostaci, neaglomerisani: — — piljevina
21.	4401 49 00 00	Ogrjevno drvo u oblicama, cjepanicama, granama, snopovima ili u sličnim oblicima; iverje i slične čestice; drvena piljevina, otpaci i ostaci od drveta, aglomerisani ili neaglomerisani u oblice, brikete, pelete ili u slične oblike: — piljevina, otpaci i ostaci, neaglomerisani: — — ostalo

Član 3.

(Primjena Odluke)

Ova Odluka primjenjuje se 90 dana od dana stupanja na snagu.

Član 4.

(Preispitivanje Odluke)

- Po isteku roka primjene iz člana 3. ove Odluke, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će produžavati zaštitne mjere predviđene ovom Odlukom, na prijedlog i na osnovu izvještaja o efektima primjene ove Odluke dostavljenih od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, a sve do ispunjavanja ciljeva uvođenja mjera privremene zabrane izvoza navedenih u članu 1. ove Odluke.
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može preispitati primjenu ove Odluke i prije isteka roka njenog važenja, u slučaju ispunjenosti ciljeva njenog donošenja, a sve na osnovu prethodno dostavljenog izvještaja od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Član 5.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

VM broj 45/22
15. juna 2022. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Zoran Tegeltija**, s. r.

**SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

427

Na temelju članka 1.5 i 20.12a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20) i članka 18. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine - Pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", br. 29/18 i 25/20), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 28. sjednici, održanoj 16.06.2022. godine, donijelo

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O DIPLOMATSKO -
KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BOSNE I
HERCEGOVINE, U KOJIMA SE PLANIRA
ORGANIZIRANJE GLASANJA ZA OPĆE IZBORE
2022. GODINE**

Članak 1.

U članku 1. Odluke o diplomatsko - konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasanja za Opće izbore 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 27/22), u tabelarnom pregledu iza reda 24. dodaje se novi red 25. koji glasi:

R/B	Naziv države	Naziv DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH
25.	Katar	Veleposlanstvo BiH u Dohi	Doha

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenim novinama Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, www.izbori.ba.

Broj 05-1-02-2-628-3/22
16. lipnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. **Suad Arnautović**, v. r.

Na osnovu člana 1.5 i 20.12a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20) i člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", br. 29/18 i 25/20), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 28. sjednici, održanoj 16.06.2022. godine, donijela

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O DIPLOMATSKO -
KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BOSNE I
HERCEGOVINE, U KOJIMA SE PLANIRA
ORGANIZOVANJE GLASANJA ZA OPŠTE IZBORE
2022. GODINE**

Član 1.

U članu 1. Odluke o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organizovanje glasanja za Opšte izbore 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 27/22), u tabelarnom pregledu iza reda 24. dodaje se novi red 25. koji glasi:

R/B	Naziv države	Naziv DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH
25.	Katar	Ambasada BiH u Doхи	Доха

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku РС", "Službenim novinama Brčko distrikta BiH" i na интернет-страници Централне изборне комисије БиХ, www.izbori.ba.

Broj 05-1-02-2-628-3/22
16. juna 2022. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr **Suad Arnautović**, c. p.

Na osnovu člana 1.5 i 20.12a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20) i člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", br. 29/18 i 25/20), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 28. sjednici, održanoj 16.06.2022. godine, donijela

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O DIPLOMATSKO -
KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BOSNE I
HERCEGOVINE, U KOJIMA SE PLANIRA
ORGANIZIRANJE GLASANJA ZA OPĆE IZBORE
2022. GODINE**

Član 1.

U članu 1. Odluke o diplomatsko - konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasanja za Opće izbore 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 27/22), u tabelarnom pregledu iza reda 24. dodaje se novi red 25. koji glasi:

R/B	Naziv države	Naziv DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH
25.	Katar	Ambasada BiH u Dohi	Doha

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenim novinama Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH, www.izbori.ba.

Broj 05-1-02-2-628-3/22
16. juna 2022. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. **Suad Arnautović**, s. r.

428

Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 2, a u svezi s člankom 2.13 stavak (1) točka 8. Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20) i članka 69. stavak (6) Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 27/22), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 26. sjednici, održanoj 9. lipnja 2022. godine, donijelo

**INSTRUKCIJU
O OBUCI, TESTIRANJU I CERTIFICIRANJU
KONTROLORA IZBORNIH REZULTATA IZBORNIH
POVJERENSTAVA**

**Članak 1.
(Primjena)**

Instrukcijom o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava (u daljnjem tekstu: Instrukcija) utvrđuje se način organiziranja obuke, testiranja i certificiranja kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava.

**Članak 2.
(Obuka)**

- (1) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine organizira obuku kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava putem platforme za video konferencije.
- (2) Obuka će obuhvatiti prikaz rada referenta za unos izbornih rezultata, supervizora izbornih rezultata i kontrolora izbornih rezultata na aplikaciji sa svim situacijama koje se mogu pojaviti te načinom djelovanja.
- (3) Obuka će biti snimana kako bi sudionici obuke snimak mogli ponovno pregledati u svrhu učenja.
- (4) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je obvezno izraditi Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata.

**Članak 3.
(Testiranje)**

- (1) Svi imenovani kontrolori izbornih rezultata, koji prođu obuku iz članka 2. ove Instrukcije, obvezni su pristupiti testiranju koje će organizirati Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- (2) Testiranje se sastoji od praktičnoga rada i pismenoga testa.
- (3) U praktičnom radu svi kontrolori izbornih rezultata trebaju u aplikaciju unijeti testne rezultate, koje će pripremiti Središnje izborno povjerenstvo BiH, za najmanje jedno biračko mjesto kod provedbe općih izbora i dva biračka mjesta kod provedbe lokalnih izbora.
- (4) Pismeni test sadrži deset pitanja s tri ponudena odgovora od kojih je samo jedan točan. Za potrebe testiranja Središnje izborno povjerenstvo BiH će pripremiti dva različita uzorka testa.

- (5) Praktičan rad kontrolori će obavljati na računalu u centru za birački popis u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj je imenovan kontrolor izbornih rezultata, dok će se pismeni test iz stavka (4) ovoga članka obaviti u prostorijama Centra za edukaciju Središnjega izbornog povjerenstva BiH.

- (6) Kako bi kontrolor dobio certifikat, odnosno uspješno završio testiranje, potrebno je:
  - točno unijeti testne rezultate u aplikaciju, riješiti sve validacijske greške, poslati putem e-pošte zahtjev za ponovno otvaranje vreća za biračko mjesto i razinu na kojoj su nepravilnosti takve da se jedino mogu otkloniti tako da se ponovno otvore vreće i utvrde izborni rezultati u cilju pravilnoga sjedinjavanja izbornih rezultata;
  - odgovoriti točno na najmanje 7 od 10 pitanja u testu.

**Članak 4.
(Dodjela certifikata)**

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH će odmah nakon završenoga testiranja kontrolorima, koji su uspješno završili testiranje na aplikaciji i s uspjehom položili pismeni test, uručiti certifikat kojim se potvrđuje da je kontrolor osposobljen za samostalno obavljanje svih zadataka propisanih u članku 69. Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini.
- (2) Certifikat iz stavka 1. ovoga članka kontroloru vrijedi dok je u mandatu, odnosno dok mu nije istekao mandat ili nije razriješen.
- (3) Središnje izborno povjerenstvo BiH će, prilikom provedbe izbora, obvezno 30 dana prije održavanja izbora vršiti obuku kontrolora izbornih rezultata u cilju podsjećanja istih na propisane zadatke, dok će u drugom razdoblju vršiti obuku, testiranje i certificiranje kontrolora izbornih rezultata koji su tada imenovani od strane izbornoga povjerenstva. Kontrolori, koje izborno povjerenstvo nakon isteka propisanoga mandata ponovno imenuje, dužni su proći obuku, testiranje i certificiranje sukladno člancima 2., 3. i 4. ove Instrukcije.
- (4) Sastavni dio ove Instrukcije je certifikat iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 5.

(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovo instrukcija stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", u "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na mrežnoj stranici Središnjega izbornoga povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj 06-1-02-2-1037-1/22
09. lipnja 2022. godine
Sarajevo

Predsjednik
Dr. Suad Arnautović, v. r.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Na temelju članka 69. stavak (6) Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br: 27/22), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine izdaje

CERTIFIKAT

Ovim certifikatom potvrđuje se da je _____,

iz _____, nazočio/la obuci koju organizira Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine za kontrolore izbornih rezultata osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini, sukladno Planu i programu koji donosi Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine za kontrolore izbornih rezultata osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini, i da je s uspjehom prošao/la provjeru znanja.

Certifikat se izdaje za obavljanje poslova kontrolora izbornih rezultata u osnovnoj izbornoj jedinici _____, i važi do isteka mandata kontrolora izbornih rezultata.

Predsjednik

Nadnevak: _____

M.P.

Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

Broj: _____

_____

На основу члана 2.9 став (1) тачка 2, а у вези са чланом 2.13 став (1) тачка 8. Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 и 41/20) и члана 69. став (6) Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 27/22), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 26. сједници, одржаној 09.06.2022. године, донијела

ИНСТРУКЦИЈУ О ОБУЦИ, ТЕСТИРАЊУ И ЦЕРТИФИКОВАЊУ КОНТРОЛОРА ИЗБОРНИХ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРНИХ КОМИСИЈА

Члан 1. (Примјена)

Инструкцијом о обуци, тестирању и сертификавању контролора изборних резултата изборних комисија (у даљем тексту: Инструкција) утврђује се начин организовања обуке, тестирања и сертификавања контролора изборних резултата изборних комисија.

Члан 2. (Обука)

- (1) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине организује обуку контролора изборних резултата изборних комисија путем платформе за видео конференције.
- (2) Обука ће обухватити приказ рада референта за унос изборних резултата, супервизора изборних резултата и контролора изборних резултата на апликацији са свим ситуацијама које се могу појавити и начином дјеловања.
- (3) Обука ће бити снимана како би снимак учесници обуке могли поново прегледати у сврху учења.
- (4) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је обавезна да изрази Приручник за рад контролора изборних резултата.

Члан 3. (Тестирање)

- (1) Сви именовани контролори изборних резултата који прођу обуку из члана 2. ове Инструкције су обавезни да приступе тестирању које ће организовати Централна изборна комисија БиХ.
- (2) Тестирање се састоји од практичног рада и писменог теста.
- (3) У практичном раду сви контролори изборних резултата треба да у апликацију унесу тестне резултате, које ће припремити Централна изборна комисија БиХ, за најмање једно бирачко мјесто код провођења општих избора и два бирачка мјеста код провођења локалних избора.
- (4) Писмени тест садржи десет питања са три понуђена одговора од којих је само један тачан. За потребе тестирања Централна изборна комисија БиХ ће припремити два различита узорка теста.

- (5) Практичан рад контролори ће обављати на рачунару у центру за бирачки списак у основној изборној јединици у којој је именован контролор изборних резултата, док ће се писмени тест из става (4) овог члана обавити у просторијама Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ.
- (6) Да би контролор добио сертификат, односно успјешно завршио тестирање, потребно је да:
  - тачно унесе тестне резултате у апликацију, ријешити све валидацијске грешке, пошаље путем мејла захтјев за поновно отварање врећа за бирачко мјесто и ниво на којем су неправилности такве да се једино могу отклонити тако да се поновно отворе вреће и утврде изборни резултати у циљу правилног обједињавања изборних резултата;
  - одговори тачно на најмање 7 од 10 питања у тесту.

Члан 4.

(Додјела сертификата)

- (1) Централна изборна комисија БиХ ће одмах након завршеног тестирања контролорима који су успјешно завршили тестирање на апликацији и са успјехом положили писмени тест, уручити сертификат којим се потврђује да је контролор оспособљен за самостално обављање свих задатака прописаних у члану 69. Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини.
- (2) Сертификат из става 1. овог члана контролору вриједи док је у мандату, односно док му није истекао мандат или није разријешен.
- (3) Централна изборна комисија БиХ ће, приликом провођења избора, обавезно 30 дана прије одржавања избора, вршити обуку контролора изборних резултата у циљу подсећања истих на прописане задатке, док ће у другом периоду вршити обуку, тестирање и сертификавање контролора изборних резултата који су тада именовани од стране изборне комисије. Контролори које изборна комисија, након истека прописаног мандата поново именује дужни су проћи обуку, тестирање и сертификавање у складу с чланом 2., 3. и 4. ове Инструкције.
- (4) Саставни дио ове Инструкције је сертификат из става (1) овог члана.

Члан 5.

(Ступање на снагу и објава у службеним гласницима)

Ова инструкција ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ", а биће објављена у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику РС", у "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba.

Број 06-1-02-2-1037-1/22

09. јуна 2022. године

Сарајево

Предсједник
Др Суад Арнаутовић, с. р.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

На основу члана 69. став (6) Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини (Службени гласник БиХ, бр: 27/22), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине издаје

Ц Е Р Т И Ф И К А Т

Овим сертификатом потврђује се да је _____,
из _____, присуствовао/ла обуци коју организује
Централна изборна комисија Босне и Херцеговине за контролоре изборних
резултата основних изборних јединица у Босни и Херцеговини, у складу с Планом
и програмом који доноси Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, и да је
с успјехом прошао/ла провјеру знања.

Сертификат се издаје за обављање послова контролора изборних резултата у
основној изборној јединици _____, и важи до
истека мандата контролора изборних резултата.

Предсједник

Датум: _____

М.П.

Централне изборне комисије БиХ

Број: _____

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačka 2, a u vezi s članom 2.13 stav (1) tačka 8. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20) i člana 69. stav (6) Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 27/22), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 26. sjednici, održanoj 09.06.2022. godine, donijela

INSTRUKCIJU

O OBUCI, TESTIRANJU I CERTIFICIRANJU KONTROLORA IZBORNIH REZULTATA IZBORNIH KOMISIJA

Član 1.

(Primjena)

Instrukcijom o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih rezultata izbornih komisija (u daljem tekstu: Instrukcija) utvrđuje se način organiziranja obuke, testiranja i certificiranja kontrolora izbornih rezultata izbornih komisija.

Član 2.

(Obuka)

- (1) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine organizira obuku kontrolora izbornih rezultata izbornih komisija putem platforme za videokonferencije.
- (2) Obuka će obuhvatiti prikaz rada referenta za unos izbornih rezultata, supervizora izbornih rezultata i kontrolora izbornih rezultata na aplikaciji sa svim situacijama koje se mogu pojaviti i načinom djelovanja.
- (3) Obuka će biti snimana kako bi snimak učesnici obuke mogli ponovo pregledati u svrhu učenja.
- (4) Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je obavezna izraditi Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata.

Član 3.

(Testiranje)

- (1) Svi imenovani kontrolori izbornih rezultata koji prođu obuku iz člana 2. ove Instrukcije su obavezni pristupiti testiranju koje će organizirati Centralna izborna komisija BiH.
- (2) Testiranje se sastoji od praktičnog rada i pismenog testa.
- (3) U praktičnom radu svi kontrolori izbornih rezultata trebaju u aplikaciju unijeti testne rezultate, koje će pripremiti Centralna izborna komisija BiH, za najmanje jedno biračko mjesto kod provedbe općih izbora i dva biračka mjesta kod provedbe lokalnih izbora.
- (4) Pismeni test sadrži deset pitanja sa tri ponuđena odgovora, od kojih je samo jedan tačan. Za potrebe testiranja Centralna izborna komisija BiH će pripremiti dva različita uzorka testa.

- (5) Praktičan rad kontrolori će obavljati na računaru u Centru za birački spisak u osnovnoj izornoj jedinici u kojoj je imenovan kontrolor izbornih rezultata, dok će se pismeni test iz stava (4) ovog člana obaviti u prostorijama Centra za edukaciju Centralne izborne komisije BiH.

- (6) Da bi kontrolor dobio sertifikat, odnosno uspješno završio testiranje, potrebno je da:

- tačno unese testne rezultate u aplikaciju, riješi sve validacijske greške, pošalje putem e-maila zahtjev za ponovno otvaranje vreća za biračko mjesto i nivo na kojem su nepravilnosti takve da se jedino mogu otkloniti tako da se ponovno otvore vreće i utvrde izborni rezultati u cilju pravilnog objedinjavanja izbornih rezultata;
- odgovori tačno na najmanje 7 od 10 pitanja u testu.

Član 4.

(Dodjela certifikata)

- (1) Centralna izborna komisija BiH će odmah nakon završenog testiranja kontrolorima koji su uspješno završili testiranje na aplikaciji i s uspjehom položili pismeni test uručiti sertifikat kojim se potvrđuje da je kontrolor osposobljen za samostalno obavljanje svih zadataka propisanih u članu 69. Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini.
- (2) Sertifikat iz stava 1. ovog člana kontroloru vrijedi dok je u mandatu, odnosno dok mu nije istekao mandat ili nije razriješen.
- (3) Centralna izborna komisija BiH će prilikom provedbe izbora obavezno 30 dana prije njihovih održavanja vršiti obuku kontrolora izbornih rezultata u cilju podsjećanja na propisane zadatke, dok će u drugom periodu vršiti obuku, testiranje i certificiranje kontrolora izbornih rezultata koje je dotada već imenovala izborne komisije. Kontrolori koje izborna komisija nakon isteka propisanog mandata ponovno imenuje dužni su proći obuku, testiranje i certificiranje u skladu s članom 2., 3. i 4. ove Instrukcije.
- (4) Sastavni dio ove Instrukcije je sertifikat iz stava (1) ovog člana.

Član 5.

(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ova instrukcija stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku RS", u "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj 06-1-02-2-1037-1/22

09. juna 2022. godine
Sarajevo

Predsjednik

Dr. Suad Arnautović, s. r.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Na osnovu člana 69. stav (6) Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br: 27/22), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine izdaje

CERTIFIKAT

Ovim certifikatom potvrđuje se da je _____,

iz _____, prisustvovao/la obuci koju organizuje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine za kontrolore izbornih rezultata osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini, u skladu s Planom i programom koji donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, i da je s uspjehom prošao/la provjeru znanja.

Certifikat se izdaje za obavljanje poslova kontrolora izbornih rezultata u osnovnoj izornoj jedinici _____, i važi do isteka mandata kontrolora izbornih rezultata.

Predsjednik

Datum: _____

M.P.

Centralne izborne komisije BiH

Broj: _____

_____

VJEĆE ZA DRŽAVNU POMOĆ BOSNE I HERCEGOVINE

429

Na temelju članka 135. stavak (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku ocjene usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju Zahtjeva Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore za poticaj razvoju sektora elektroničkih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM korisnicima: Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Republike Srpske i Radio-televiziji Herceg-Bosne, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine je na 120. sjednici, održanoj 25.5.2022. godine, donijelo sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prekida se postupak pokrenut po Zahtjevu Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore za poticaj razvoju sektora elektroničkih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM korisnicima: Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Republike Srpske i Radio-televiziji Herceg-Bosne, radi okončanja postupka za rješenje prethodnog pitanja, bez čijega se rješenja ne može riješiti sama stvar, a koje čini samostalnu pravnu cjelinu za čije rješenje je nadležno drugo tijelo.
2. Ovaj Zaključak je konačan i bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 30.7.2021. godine, pod brojem: UP/I 02-26-1-95-1/21, akt Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, broj 01-04-02-2-2095-3/21 od 23.7.2021. godine, u kojemu se od Vijeća traži mišljenje o tome je li financijska sredstva koja se Nacrtom odluke o uporabi sredstava akumuliranog viška prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, ostvarenog zaključno s 31.12.2017. godine, dodjeljuju javnim radiotelevizijskim servisima u Bosni i Hercegovini i Radio-televiziji Herceg-Bosne u svrhu investiranja u proizvodne i odašiljačke kapacitete imaju elemente državne potpore. Vijeće je aktom broj 02-02-2-95-2/21 od 11.8.2021. godine Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine dostavilo odgovor na Zahtjev za mišljenje. U njemu se navodi kako Vijeće, sukladno članku 10. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20), (u daljnjem tekstu: Zakon), osim drugih nadležnosti, ima isključivu nadležnost za odobrenje programa/shema državne potpore i pojedinačne državne potpore, za odlučivanje o povratu nezakonito dodijeljene državne potpore, te za uspostavu i upravljanje popisom programa/shema državne potpore započetim prije osnivanja Vijeća, te nema nadležnost za davanje mišljenja. S obzirom da Nacrt odluke predstavlja pravnu osnovu za dodjelu državne potpore za poticaj razvoju sektora elektroničkih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM, Vijeće je istim aktom od Ministarstva komunikacija i prometa BiH zahtijevalo da Vijeću podnese zahtjev za prijavu državne potpore, sukladno Odluci o postupcima i obrascima za podnošenje obavijesti o državnoj potpori i praćenje državne

potpore¹ (u daljnjem tekstu: Odluka), i priloži svu neophodnu dokumentaciju ili ovjerene preslike dokumentacije kojima se potvrđuje ispravnost podataka navedenih u obavijesti, u smislu članka 2. stavak (4) Odluke. Naime, sukladno članku 2. stavak (1) spomenutog Nacrta odluke, navedena sredstva dodjeljuju se sljedećim subjektima:

- Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine - iznos od 1.510.171,00 KM,
- Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine - iznos od 1.510.000,00 KM,
- Radio-televiziji Republike Srpske - iznos od 2.265.000,00 KM,
- Radio-televiziji Herceg-Bosne - iznos od 1.510.000,00 KM.

Ministarstvo je postupilo po uputama Vijeća i posredstvom tijela za provedbu na razini Bosne i Hercegovine (Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine) Vijeću dostavilo Prijedlog odluke o uporabi sredstava akumuliranog viška prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine ostvarenog zaključno s 31.12.2017. godine i prateću dokumentaciju, akt broj 11-1-02-3472-1/21 od 21.9.2021. godine.

Istim aktom Vijeću je dostavljen Zahtjev Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore za poticaj razvoju sektora elektroničkih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM navedenim korisnicima.

Iz navedenoga Obrasca za podnošenje obavijesti i prateće dokumentacije Vijeće konstatira da je riječ o postupku prethodne (*ex ante*) prijave državne potpore.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, kao tijelo za provedbu na razini Bosne i Hercegovine, nije, sukladno članku 14. stavak (1) Zakona, dalo mišljenje na ovaj prijedlog pojedinačne državne potpore.

Pri donošenju Odluke Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dokumentaciju dostavljenu od Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

2. Na 118. sjednici, održanoj 9.3.2022. godine, Vijeće je donijelo zaključak da se u odnosu na Zahtjev Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine ne može donijeti odluka iz članka 12. stavak (3) Zakona s obzirom da Vijeće nema zakonsku osnovu za postupanje po navedenome Zahtjevu, odnosno ne postoji kompletan materijalni propis čijom primjenom bi se mogao cijeniti predmetni Zahtjev, jer na razini Bosne i Hercegovine nisu doneseni podzakonski akti iz članka 24. stavak (1) ovoga Zakona, a koji se odnose na namjene i uvjete za dodjelu državne potpore, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti, osim Odluke o postupcima i obrascima za podnošenje obavijesti o državnoj potpori i praćenje državne potpore ("Službeni glasnik BiH", broj 64/13).

Donošenje podzakonskih akata obveza je tijela za provedbu propisana stavkom (3) istoga članka ovoga Zakona. Tijelo za provedbu na razini Bosne i Hercegovine je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom nadležnoga tijela - Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Sukladno zaključku Vijeća sa 118. sjednice, Vijeće je Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine uputilo Zahtjev za postupanje po Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini, akt broj UP/I 02-26-1-57-

¹ Odluka o postupcima i obrascima za podnošenje obavijesti o državnoj potpori i praćenje državne potpore ("Službeni glasnik BiH", broj 64/13) s privicima: Obrazac za podnošenje obavijesti i Obrazac za praćenje državne potpore

7/22 od 21.3.2022. godine, u kojemu se navodi kako Vijeće zahtijeva da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, kao svoga nadležnoga tijela, donese podzakonske akte u obliku, sadržaju i proceduri kako je propisano člankom 24. stavak (1) Zakona. Naime, u članku 24. stavak (1) Zakona navodi se kako tijela za provedbu, po odobrenju Vijeća, usvajaju usklađene podzakonske akte o detaljima koji se odnose na namjene i uvjete za dodjelu državne potpore, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti. U stavku (3) istoga članka navodi se kako će podzakonski akti iz st. (1) i (2) ovoga članka biti doneseni u roku od **tri mjeseca** od dana osnivanja Vijeća.

Vijeće je od Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine telefonskim putem obaviješteno kako je navedeni akt Vijeća prosljeđen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na daljnje postupanje.

Važno je istaći kako je obveza kontrole državne potpore i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnim propisima EU kojima se regulira područje državne potpore i usvajanje propisa kojima se navedeno područje regulira u Bosni i Hercegovini preuzeta potpisivanjem međunarodnih ugovora.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju zaključen između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službenik glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje Međunarodni ugovori), koji je stupio na snagu 1.6.2015. godine, predstavlja glavnu međunarodnu obvezu koja od Bosne i Hercegovine zahtijeva uvođenje internoga sustava kontrole državne potpore.

3. Vijeće je na 120. sjednici, održanoj 25.5.2022. godine, razmatralo Zahtjev Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore za poticaj razvoju sektora elektroničkih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM korisnicima: Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Republike Srpske i Radio-televiziji Herceg-Bosne. Sukladno navedenome i kako na razini Bosne i Hercegovine ne postoji kompletan materijalni propis čijom primjenom bi se mogao cijeniti predmetni Zahtjev, Vijeće nema zakonsku osnovu za donošenje odluke po Zahtjevu Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Donošenje podzakonskih akata na razini Bosne i Hercegovine iz članka 24. stavak (1) Zakona koji se odnose na namjene i uvjete za dodjelu državne potpore, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti, predstavlja prethodno pitanje bez čijega se rješenja, sukladno odredbama članka 135. stavak (1) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, ne može riješiti sama stvar, a to pitanje čini samostalnu pravnu cjelinu za čije je rješenje nadležno drugo tijelo. U konkretnome slučaju to je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine. Shodno navedenome, Vijeće donosi zaključak kojim se prekida postupak dok nadležno tijelo ne riješi prethodno pitanje.

Sukladno članku 139. stavak (1) Zakona o upravnom postupku BiH, postupak prekinut zbog rješavanja prethodnoga pitanja kod nadležnoga tijela nastaviti će se kada rješenje doneseno po prethodnome pitanju postane konačno, odnosno kada u konkretnome slučaju podzakonske akte na razini Bosne i Hercegovine koji se odnose na oblast državne potpore donese Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Vijeće je, na temelju članka 135. stavak (1) Zakona o upravnom postupku, odlučilo kao u dispozitivu ovoga Zaključka.

Uputa o pravnom lijeku:

Ovaj Zaključak je konačan u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Zaključka.

Broj UP/I 02-26-1-57-8/21

25. svibnja 2022. godine

Istočno Sarajevo

Predsjedateljica

Vijeća za državnu potporu BiH

Dr. **Radmila Čičković**, v. r.

Na osnovu člana 135. stav (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku ocjene usklađenosti državne pomoći sa propisima o državnoj pomoći, pokrenutom na osnovu Zahtjeva Ministarstva komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine za odobrenje državne pomoći za poticaj razvoju sektora elektronskih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM korisnicima: Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Republike Srpske i Radio-televiziji Herceg-Bosne, Savjet za državnu pomoć Bosne i Hercegovine je na 120. sjednici, održanoj 25.05.2022. godine, donio sledeći

ЗАКЉУЧАК

1. Прекида се поступак покренут по Захтјеву Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ корисницима: Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Републике Српске и Радио-телевизији Херцег-Босне, ради окончања поступка за рјешење претходног питања, без чијег се рјешења не може ријешити сама ствар, а које чини самосталну правну целину за чије рјешење је надлежан други орган.
2. Овај закључак је коначан и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 30.07.2021. године, под бројем УП/И 02-26-1-95-1/21, акт Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, број 01-04-02-2-2095-3/21 од 23.7.2021. године, у којем се од Савјета тражи мишљење о томе да ли финансијска средства која се Нацртом одлуке о употреби средстава акумулисаног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, оствареног закључно са 31.12.2017. године, додјељују јавним радиотелевизијским сервисима у Босни и Херцеговини и Радио-телевизији Херцег-Босне у сврху инвестирања у производне и одашљачке капацитете имају елементе државне помоћи. Савјет је актом број 02-02-2-95-2/21 од 11.08.2021. године Министарству комуникација и транспорта Босне и Херцеговине доставио одговор на Захтјев за мишљење. У њему се наводи да Савјет, у складу са чланом 10. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), (у даљем тексту: Закон), осим других надлежности, има искључиву надлежност за одобравање програма/шема државне помоћи и појединачне државне помоћи, за одлучивање о поврату незаконито додијељене државне помоћи, те за

успостављање и управљање пописом програма/шема државне помоћи започетим прије оснивања Савјета, те нема надлежност да даје мишљење.

С обзиром да Нацрт одлуке представља правни основ за додјелу државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ, Савјет је истим актом од Министарства комуникација и транспорта БиХ захтијевао да Савјету поднесе захтјев за пријаву државне помоћи, у складу са Одлуком о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи¹ (у даљем тексту: Одлука), и да приложи сву неопходну документацију или оверене копије документације којима се потврђује исправност података наведених у обавјештењу, у смислу члана 2. став (4) Одлуке.

Наиме, у складу са чланом 2. став (1) поменутог нацрта одлуке, наведена средства додјељују се следећим субјектима:

- Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине - износ од 1.510.171,00 КМ,
- Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине - износ од 1.510.000,00 КМ,
- Радио-телевизији Републике Српске - износ од 2.265.000,00 КМ,
- Радио-телевизији Херцег-Босне - износ од 1.510.000,00 КМ.

Министарство је поступило по упутама Савјета и посредством органа за спровођење на нивоу Босне и Херцеговине (Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине) Савјету доставило Приједлог одлуке о употреби средстава акумулисаног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине оствареног закључно са 31.12.2017. године и пратећу документацију, акт број 11-1-02-3472-1/21 од 21.09.2021. године.

Истим актом Савјету је достављен Захтјев Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ наведеним корисницима.

Из наведеног обрасца за подношење обавјештења и пратеће документације Савјет констатује да је ријеч о поступку претходне (*ex ante*) пријаве државне помоћи.

Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као орган за спровођење на нивоу Босне и Херцеговине, није, у складу са чланом 14. став (1) Закона, дало мишљење на овај приједлог појединачне државне помоћи.

Приликом доношења Одлуке Савјет је узео у обзир цјелокупну документацију достављену од Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине.

2. На 118. сједници, одржаној 09.03.2022. године, Савјет је донио закључак да се у односу на Захтјев Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине не може донијети одлука из члана 12. став (3) Закона с обзиром да Савјет нема законски основ за поступање по наведеном захтјеву, односно не постоји комплетан материјални пропис чијом примјеном би се могао цијенити предметни захтјев, јер на нивоу Босне и Херцеговине нису донесени подзаконски акти из члана 24. став (1) овог закона, а који се односе на намјене и услове за додјелу државне помоћи, те на садржаје и

критеријуме за процјену усклађености, осим Одлуке о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13).

Доношење подзаконских аката обавеза је органа за спровођење прописана ставом (3) истог члана овог закона. Орган за спровођење на нивоу Босне и Херцеговине је Савјет министара Босне и Херцеговине посредством надлежног органа - Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

У складу са закључком Савјета са 118. сједнице, Савјет је Министарству комуникација и транспорта Босне и Херцеговине упутио Захтјев за поступање по Закону о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини, акт број УП/1 02-26-1-57-7/22 од 21.03.2022. године, у којем се наводи да Савјет захтијева да Савјет министара Босне и Херцеговине посредством Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као свог надлежног органа, донесе подзаконске акте у облику, садржају и процедури како је прописано чланом 24. став (1) Закона. Наиме, у члану 24. став (1) Закона наводи се да органи за спровођење, по одобрењу Савјета, усвајају усклађене подзаконске акте о детаљима који се односе на намјене и услове за додјелу државне помоћи, те на садржаје и критеријуме за процјену усклађености. У ставу (3) истог члана наводи се да ће подзаконски акти из ст. (1) и (2) овог члана бити донесени у року од **три мјесеца** од дана оснивања Савјета.

Савјет је од Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине телефонским путем обавијештен да је наведени акт Савјета прослијеђен Савјету министара Босне и Херцеговине на даље поступање.

Важно је истаћи да је обавеза контроле државне помоћи и усклађивање националног законодавства са правним прописима ЕУ којима се регулише област државне помоћи и усвајање прописа којим се наведена област регулише у Босни и Херцеговини преузета потписивањем међународних уговора.

Споразум о стабилизацији и придруживању закључен између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Босне и Херцеговине, са друге стране ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - издање Међународни уговори), који је ступио на снагу 01.06.2015. године, представља главну међународну обавезу која од Босне и Херцеговине захтијева увођење интерног система контроле државне помоћи.

3. Савјет је на 120. сједници, одржаној 25.05.2022. године, разматрао Захтјев Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ корисницима: Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Републике Српске и Радио-телевизији Херцег-Босне. У складу са наведеним и како на нивоу Босне и Херцеговине не постоји комплетан материјални пропис чијом примјеном би се могао цијенити предметни захтјев, Савјет нема законски основ да донесе одлуку по Захтјеву Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине.

Доношење подзаконских аката на нивоу Босне и Херцеговине из члана 24. став (1) Закона који се односе на намјене и услове за додјелу државне помоћи, те на садржаје и критеријуме за процјену усклађености, представља претходно питање без чијег се рјешења, у складу са одредбом члана 135. став (1) Закона о управном поступку Босне и Херцеговине, не може

¹ Одлука о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13) са прилозима: Образац за подношење обавјештења и Образац за праћење државне помоћи

ријешити сама ствар, а то питање чини самосталну правну цјелину за чије је рјешење надлежан други орган. У конкретном случају то је Савјет министара Босне и Херцеговине посредством Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

Сходно наведеном, Савјет доноси закључак којим се прекида поступак док надлежни орган не ријешити претходно питање.

У складу са чланом 139. став (1) Закона о управном поступку БиХ, поступак прекинут због рјешавања претходног питања код надлежног органа наставиће се када рјешење донесено по претходном питању постане коначно, односно када у конкретном случају подзаконске акте на нивоу Босне и Херцеговине који се односе на област државне помоћи донесе Савјет министара Босне и Херцеговине.

Савјет је, на основу члана 135. став (1) Закона о управном поступку, одлучио као у диспозитиву овог закључка.

Упутство о правном лијеку:

Овај закључак је коначан у управном поступку и против њега није дозвољена жалба. Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог закључка.

Број УП/1 02-26-1-57-8/21

Председавајућа

25. маја 2022. године

Савјета за државну помоћ БиХ

Источно Сарајево

Др Радмила Чичковић, с. р.

На основу члана 135. став (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку оцјене усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу Захтјева Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ корисницима: Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Републике Српске и Радио-телевизији Херцег-Босне, Вјече је за државну помоћ Босне и Херцеговине је на 120. сједници, одржаној 25.5.2022. године, донјело слjedeћи

ZAKLJUČAK

1. Прекид се поступак покренут по Захтјеву Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ корисницима: Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине, Радио-телевизији Републике Српске и Радио-телевизији Херцег-Босне, ради окончања поступка за рјешење претходног питања, без чијег се рјешења не може ријешити сама ствар, а које чини самосталну правну цјелину за чије рјешење је надлежан други орган.
2. Овај закључак је коначан и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Вјече је за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Вјече) запријело је 30.7.2021. године, под бројем УП/1 02-26-1-95-1/21, акт Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине, број 01-04-02-2-2095-3/21 од 23.7.2021. године, у којем се од Вјеча тражи мишљење о томе да ли финансијска средства која се Нацртом одлуке о употреби средстава акумулираног вишка прихода над rashodima Regulatorne агенције за комуникације Босне и Херцеговине, оствареног закључно с 31.12.2017. године,

додјелјују јавним радиотелевизијским сервисима у Босни и Херцеговини и Радио-телевизији Херцег-Босне у сврху инвестирања у производне и одашљачке capacitete имају елементе државне помоћи. Вјече је актом број 02-02-2-95-2/21 од 11.8.2021. године Министарству комуникација и промета Босне и Херцеговине доставило одговор на Захтјев за мишљење. У њему се наводи да Вјече, у складу с чланом 10. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), (у даљњем тексту: Закон), осим других надлежности, има искључиву надлежност за одобравање програма/shema државне помоћи и појединачне државне помоћи, за одлучивање о поврату незаконито додјелјене државне помоћи, те за успостављање и управљање пописом програма/shema државне помоћи започетим прије оснивања Вјеча, те нема надлежност да даје мишљење.

С обзиром да Нацрт одлуке представља правни основ за додјелу државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ, Вјече је истим актом од Министарства комуникација и промета БиХ захтијевао да Вјечу поднесе захтјев за пријаву државне помоћи, у складу с Одлуком о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи¹ (у даљњем тексту: Одлука), и да приложи сву неопходну документацију или овјерене копије документације којима се потврђује исправност података наведених у обавјештењу, у смислу члана 2. став (4) Одлуке. Наиме, у складу с чланом 2. став (1) споменутог нацрта одлуке, наведена средства додјелјују се слjedeћим субјектима:

- Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине - износ од 1.510.171,00 КМ,
- Радио-телевизији Федерације Босне и Херцеговине - износ од 1.510.000,00 КМ,
- Радио-телевизији Републике Српске - износ од 2.265.000,00 КМ,
- Радио-телевизији Херцег-Босне - износ од 1.510.000,00 КМ.

Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине је поступило по упутама Вјеча и посредством органа за provoђење на нивоу Босне и Херцеговине (Министарства ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине) Вјечу доставило Приједлог одлуке о употреби средстава акумулираног вишка прихода над rashodima Regulatorne агенције за комуникације Босне и Херцеговине оствареног закључно с 31.12.2017. године и пратећу документацију, акт број 11-1-02-3472-1/21 од 21.9.2021. године.

Истим актом Вјечу је достављен Захтјев Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи за потицај развоју сектора електронских медија у износу од 6.795.171,00 КМ наведеним корисницима.

Из наведеног обрасца за подношење обавјештења и пратеће документације Вјече констатира да је ријеч о поступку претходне (*ex ante*) пријаве државне помоћи.

Министарство ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као орган за provoђење на нивоу Босне и Херцеговине, није, у складу с чланом 14. став (1) Закона, дало мишљење на овај приједлог појединачне државне помоћи.

Приликом доношења Одлуке Вјече је узело у обзир cjelokupnu документацију достављену од Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине.

¹ Одлука о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13) с прилозима: Образац за подношење обавјештења и Образац за праћење државне помоћи

2. Na 118. sjednici, održanoj 9.3.2022. godine, Vijeće je donijelo zaključak da se u odnosu na Zahtjev Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine ne može donijeti odluka iz člana 12. stav (3) Zakona s obzirom da Vijeće nema zakonski osnov za postupanje po navedenom zahtjevu, odnosno ne postoji kompletan materijalni propis čijom primjenom bi se mogao cijeliti predmetni zahtjev, jer na nivou Bosne i Hercegovine nisu doneseni podzakonski akti iz člana 24. stav (1) ovog zakona, a koji se odnose na namjene i uslove za dodjelu državne pomoći, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti, osim Odluke o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 64/13).

Donošenje podzakonskih akata obaveza je organa za provođenje propisana stavom (3) istog člana ovog zakona. Organ za provođenje na nivou Bosne i Hercegovine je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom nadležnog organa - Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

U skladu sa zaključkom Vijeća sa 118. sjednice, Vijeće je Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine uputilo Zahtjev za postupanje po Zakonu o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini, akt broj UP/I 02-26-1-57-7/22 od 21.3.2022. godine, u kojem se navodi da Vijeće zahtijeva da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, kao svog nadležnog organa, donese podzakonske akte u obliku, sadržaju i proceduri kako je propisano članom 24. stav (1) Zakona. Naime, u članu 24. stav (1) Zakona navodi se da organi za provođenje, po odobrenju Vijeća, usvajaju usklađene podzakonske akte o detaljima koji se odnose na namjene i uslove za dodjelu državne pomoći, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti. U stavu (3) istog člana navodi se da će podzakonski akti iz st. (1) i (2) ovog člana biti doneseni u roku od **tri mjeseca** od dana osnivanja Vijeća.

Vijeće je od Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine telefonskim putem obaviješteno da je navedeni akt Vijeća prosljeđen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na daljnje postupanje.

Važno je istaći da je obaveza kontrole državne pomoći i usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnim propisima EU kojima se regulira oblast državne pomoći i usvajanje propisa kojim se navedena oblast regulira u Bosni i Hercegovini preuzeta potpisivanjem međunarodnih ugovora.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju zaključen između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službenik glasnik BiH", broj 5/08 – izdanje Međunarodni ugovori), koji je stupio na snagu 1.6.2015. godine, predstavlja glavnu međunarodnu obavezu koja od Bosne i Hercegovine zahtijeva uvođenje internog sistema kontrole državne pomoći.

3. Vijeće je na 120. sjednici, održanoj 25.5.2022. godine, razmatralo Zahtjev Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine za odobrenje državne pomoći za poticaj razvoju sektora elektronskih medija u iznosu od 6.795.171,00 KM korisnicima: Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Federacije Bosne i Hercegovine, Radio-televiziji Republike Srpske i Radio-televiziji Herceg-Bosne. U skladu s navedenim i kako na nivou Bosne i Hercegovine ne postoji kompletan materijalni propis čijom primjenom bi se mogao cijeliti predmetni zahtjev, Vijeće nema zakonski osnov da donese odluku po Zahtjevu Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Donošenje podzakonskih akata na nivou Bosne i Hercegovine iz člana 24. stav (1) Zakona koji se odnose na namjene i uslove za dodjelu državne pomoći, te na sadržaje i kriterije za procjenu usklađenosti, predstavlja prethodno pitanje bez čijeg se rješenja, u skladu s odredbom člana 135. stav (1) Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, ne može riješiti sama stvar, a to pitanje čini samostalnu pravnu cjelinu za čije je rješenje nadležan drugi organ. U konkretnom slučaju to je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posredstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

Shodno navedenom, Vijeće donosi zaključak kojim se prekida postupak dok nadležni organ ne riješi prethodno pitanje.

U skladu s članom 139. stav (1) Zakona o upravnom postupku BiH, postupak prekinut zbog rješavanja prethodnog pitanja kod nadležnog organa nastavit će se kada rješenje doneseno po prethodnom pitanju postane konačno, odnosno kada u konkretnom slučaju podzakonske akte na nivou Bosne i Hercegovine koji se odnose na oblast državne pomoći donese Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Vijeće je, na osnovu člana 135. stav (1) Zakona o upravnom postupku, odlučilo kao u dispozitivu ovog zaključka.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Ovaj zaključak je konačan u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog zaključka.

Broj UP/I 02-26-1-57-8/21
25. maja 2022. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dr. **Radmila Čičković**, s. r.

AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE

430

Na temelju članka 8. stavak 2. točka h) Zakona o statistici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04 i 42/04), Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje

PRIOPĆENJE O PROSJEČNOJ MJESEČNOJ BRUTO PLAĆI ZAPOSLENIH U BOSNI I HERCEGOVINI ZA TRAVANJ 2022. GODINE

1. Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenom ostvarena u Bosni i Hercegovini za travanj 2022. godine iznosi 1 658 KM.

Broj 10-43-7-1-499-1-2/22
16. lipnja 2022. godine
Sarajevo

Ravnateljica
Vesna Čužić, v. r.

На основу члана 8 став 2 тачка х) Закона о статистици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 26/04 и 42/04), Агенција за статистику Босне и Херцеговине објављује

ПРАВИЛО О ДОПУНАМА ПРАВИЛА 92/2020 О РАДИО- АМАТЕРСКОЈ СЛУЖБИ

Члан 1.

У Правилу 92/2020 о радио-аматерској служби ("Службени гласник БиХ", број 5/21) у члану 11. иза става (4) додају се нови ставови (5) и (6) који гласе:

- "(5) Носилац дозволе за радио-аматерски репетитор може да буде правно лице чији је основни садржај дјелатности радио-аматеризам, односно радио-клуб или удружење радио-аматера.
- (6) Дозвола за радио-аматерски репетитор издаје се са роком важења од 5 (пет) година."

Члан 2.

У члану 21. иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

- "(3) Ступањем на снагу овог правила престају да важе члан 11. Правила 64/2012 о подношењу захтјева за дозволе у радио-комуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 61/12 и 4/18) и члан 2. став (1) тачка 6), алинеје 9) и 10) Правила 65/2012 о дозволама у радио-комуникацијама ("Службени гласник БиХ", број 61/12)." Досадашњи став (3) постаје став (4).

Члан 3.

Ово правило ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-02-2-893-1/22
12. маја 2022. године
Сарајево

Председавајући
Савјета Агенције
Др сц. **Нино Ћорић**, с. р.

На основу члана 38. и члана 39. став (1), а у вези са чл. 31. и 37. став 1) тач. а) и с) Закона о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12), Вјеће Регулаторне агенције за комуникације на 71. сједници, одржаној 10. маја 2022. године, донјело је

ПРАВИЛО О ДОПУНАМА ПРАВИЛА 92/2020 О РАДИОАМАТЕРСКОЈ СЛУЖБИ

Члан 1.

У Правилу 92/2020 о радиоаматерској служби ("Службени гласник БиХ", број 5/21) у члану 11. иза става (4) додају се нови ставови (5) и (6) који гласе:

- "(5) Носилац дозволе за радиоаматерски репетитор може бити правно лице чији је основни садржај дјелатности радиоаматеризам, односно радиоклуб или удружење радиоаматера.
- (6) Дозвола за радиоаматерски репетитор издаје се са роком важења од 5 (пет) година."

Члан 2.

У члану 21. иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

- "(3) Ступањем на снагу овог правила престају важити члан 11. Правила 64/2012 о подношењу захтјева за дозволе у радиокомуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 61/12 и 4/18) и члан 2. став (1) тачка б), алинеје 9) и 10) Правила 65/2012 о дозволама у радиокомуникацијама ("Службени гласник БиХ", број 61/12)." Досадашњи став (3) постаје став (4).

Члан 3.

Ово правило ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-02-2-893-1/22
12. маја 2022. године
Сарајево

Председавајући
Вјећа Агенције
Др. сц. **Нино Ћорић**, с. р.

УСТАВНИ СУД БОСНЕ И HERCEGOVINE

433

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U 16/21**, рјешавајући захтјев **Опћинског суда у Завидовићима (судач Борис Сунарић)**, на основу чланка VI/3.(с) Устава Босне и Херцеговине, чланка 19. ставак (1) тачка д), чланка 57. ставак (2) алинеја б), чланка 59. ст. (1), (2) и (3) и чланка 61. ставак (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčiшћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тодић, председник
Миодраг Симовић, допредседник
Мирсад Ћеман, допредседник
Хелен Келлер, допредседница
Валерија Галић, судкиња
Сеада Палаврић, судкиња
Златко М. Кнежевић, судач
Ангелика Нушбергер, судкиња
Леди Бианку, судач

на сједници одржаној 26. свибња 2022. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И MERITUMU

Одлучујући о захтјеву Опћинског суда у Завидовићима (судач Борис Сунарић) за оцјену уставности чланка 21. ставак 2. тачка 4., чланка 105. и дијела чланка 75. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 63/14),

утврђује се да дио чланка 75. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) који гласи: "Када је рјешење о прекршajу уручено путем поште, сматрат ће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" није у складу са чланком II/3.(е) Устава Босне и Херцеговине и чланком 6. ставак 1. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода у односу на право на приступ суду.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланком 61. ставак (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесeci од објаве ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усугласи дио чланка 75. Закона о прекршajима који гласи: "Када је рјешење о прекршajу уручено путем поште, сматрат ће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" са чланком II/3.(е) Устава Босне и Херцеговине и чланком 6. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланком 72. ставак (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року из претходног ставка обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама подузетим с циљем извршења ове одлуке.

Утврђује се да је чланак 21. ставак 2. тачка 4. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) у складу са чланком II/3.(д) Устава Босне и Херцеговине, чланком 5. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода, чланком II/3.(е) Устава Босне и Херцеговине и чланком 6. ставак 1. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода.

Одбацује се као недопуштен захтјев **Опћинског суда у Завидовићима (судач Борис Сунарић)** за оцјену уставности чланка 105. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) са чланком II/3.(д) Устава Босне и Херцеговине и чланком 5. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода, чланком II/3.(е) Устава Босне и Херцеговине и чланком 6. Европске конвенције за заштиту људских права и темелјних слобода због тога што је ријеч о питању о којем је Уставни суд Босне и Херцеговине већ одлучивао, а из навода или доказа изнесених у захтјеву не произлази да има основе за поновно одлучивање.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Općinski sud u Zavidovičima (sudac Boris Sunarić, u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je 24. studenog 2021. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu ustavnosti članka 21. stavak 2. točka 4., članka 105. i dijela odredbe članka 75. Zakona o prekršajima ("Službene novine Federacije BiH" broj 63/14; u daljnjem tekstu: ZOP) sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, od Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine te Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada FBiH) zatraženo je 6. prosinca 2021. godine da dostave odgovore na zahtjev.

3. Zakonodavno-pravno povjerenstvo Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je dostavilo odgovor na zahtjev 21. siječnja 2022. godine.

4. Ured za suradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine je dostavio odgovor na zahtjev 22. prosinca 2021. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnositelj zahtjeva smatra da odredbe članka 21. stavak 2. točka 4., članka 105. i dio odredbe članka 75. ZOP-a nisu u suglasnosti s odredbama čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Europske konvencije.

6. U pogledu nesuglasnosti odredbe članka 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a, podnositelj zahtjeva je naveo "sljedeće mjere mogu biti izrečene kao posljedica odgovornosti za počinjeni prekršaj ... lišenje slobode radi naplate novčane kazne". U nastavku je argumentacija o neustavnosti ove odredbe dovedena u svezu s odredbom članka 105. ZOP-a kojom je propisano "lišenje slobode zbog neplaćanja", te je ukazano na praksu Ustavnog suda Republike Srpske iz predmeta broj U 14/14 od 25. travnja 2015. godine.

7. U svezi s odredbom članka 75. ZOP-a koja se odnosi na uručenje rješenja o prekršaju, u zahtjevu je navedeno: "Kada je u pitanju odredba čl. 75 ZOP za čiji se dio traži ocjena ustavnosti, ovom odredbom je propisano da će sud uručiti kopiju rješenja o prekršaju ličnim uručanjem ili putem pošte okrivljenom i ovlaštenom organu ili oštećenom u roku tri dana od dana donošenja rješenja o prekršaju. Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu. Po ocjeni ovog suda, dio navedene odredbe ('Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu') je u suprotnosti sa odredbama člana II/3.(e) Ustava, te odredbe člana 6 Europske konvencije, jer je stvorena nepotrebna zakonska fikcija da je samim istekom roka od pet radnih dana od dana predaje pošti dostava uredna, bez obzira da li je rješenje o prekršaju zaista i uručeno okrivljenom, a to je u suprotnosti sa garancijama na pravično suđenje, jer na taj način vrlo lako može doći i do povrede prava okrivljenog na djelotvoran pravni lijek, jer je, u situaciji kada sudu nije vraćena dostavnica, kao dokaz o uručanju pismena (rješenja o prekršaju), stvorena nesigurnost da li je okrivljeni uopšte primio navedeno pismeno, a zakonska fikcija ukazuje da se i u takvoj situaciji dostava smatra urednom, zbog čega po mišljenju ovog suda, navedena odredba u tom dijelu nema kvalitet zakona".

b) Činjenice iz predmeta povodom kojeg je podnesen zahtjev

8. Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: ovlašteno tijelo) podnijela je Općinskom sudu u Zavidovičima zahtjev za lišenje slobode A. K. (u daljnjem tekstu: kažnjenik) zbog neplaćanja novčane kazne. Novčana kazna u iznosu od 200,00 KM je kažnjeniku izrečena zbog prekršaja iz članka 170. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. Zakona o radu. U zahtjevu je navedeno da je prekršajni nalog konačan i izvršan, da kažnjenik nije platio novčanu kaznu i da prijeti zastarjelost izvršenja novčane kazne. Predloženo je da sud postupi prema članku 105. stavak (1) ZOP-a tako što će donijeti rješenje o lišenju slobode kažnjenika jer je to jedini "razuman i efikasan" način koji će primorati kažnjenika da plati novčanu kaznu.

c) Odgovor na zahtjev

9. Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je u odgovoru na zahtjev istaknuo da je Zakonodavno-pravno povjerenstvo pribavilo mišljenje Odbora za pravdu i opću upravu Parlamenta Federacije BiH. Nakon održane sjednice povodom inicijative koju je pokrenuo podnositelj zahtjeva zaključeno je da ima elemenata za ocjenu ustavnosti članka 21. stavak 2. točka 4., članka 105. i dijela odredbe članka 75. ZOP-a, te da postoji potreba za izmjenom navedenih odredbi.

10. Vlada FBiH je putem Ureda za suradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH dostavila odgovor na zahtjev u kojem je navedeno da je u članku 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a mjera lišenja slobode propisana kao vrsta sankcije i sigurnosna mjera koja može biti izrečena za počinjeni prekršaj.

11. U pogledu neutemeljenosti navoda kojima je ukazano na dio članka 75. ZOP-a koji se odnosi na dostavu rješenja o prekršaju putem pošte je navedeno "član 93. stav 2. ZOP propisuje da će sud uzvratiti prijedlog za povrat u pređašnje stanje ako okrivljenik može dokazati da mu nije uručena kopija rješenja o prekršaju; navedena odredba daje dovoljnu zaštitu okrivljeniku u prekršajnom postupku u situaciji kad dostava nije uredna".

12. Predloženo je da se zahtjev za ocjenu ustavnosti odredbe čl. 21. stavak 2. točka 4., 105. i dijela članka 75. ZOP-a odbije kao neutemeljen.

IV. Relevantni propisi

13. U Ustavu Bosne i Hercegovine relevantne odredbe glase:

Članak II

Ljudska prava i temeljne slobode

3. Popis prava

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

d) Pravo na slobodu i sigurnost osobe.

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

14. Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, Rim, 4. XI. 1950. godine ("Službeni glasnik BiH" broj 6/99), kako je izmijenjena Protokolom broj 11 (datum stupanja na snagu 1. studenog 1998.), u relevantnom dijelu glasi:

Članak 5.

Pravo na slobodu i sigurnost

1 Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Nitko ne smije biti lišen slobode izuzev u niže navedenim slučajevima i sukladno zakonom propisanim postupkom:

a zakonitog lišenja slobode po presudi nadležnog suda;

b zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepovinovalja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obveze propisane zakonom;

c zakonitog hapšenja ili lišenja slobode glede privođenja nadležnoj sudbenoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba spriječi da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

d lišenja slobode malodobnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadležnoj vlasti;

e zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;

f zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

2 Svako tko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optužbama protiv njega.

3 Svako tko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stavka 1(c) ovog članka mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu da vrši sudbenu vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje se na slobodu može uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

4 Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti žalbu sudu kako bi sud, u kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono

nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

5 Svako tko je bio žrtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog članka ima pravo na obeštećenje.

15. **Zakon o prekršajima** ("Službene novine Federacije BiH" broj 63/14) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 5.

Svako tko je okrivljen da je počinio prekršaj ima pravo zahtijevati da o njegovoj odgovornosti za počinjeni prekršaj odluči sud, ukoliko on to zahtijeva u roku koji je propisan zakonom. Takve osobe imaju pravo da:

1) smatraju se nevinim dok se ne dokaže njihova odgovornost sukladno zakonu;

2) u najkraćem roku budu izvještene, detaljno i na jeziku koji razumiju, o prirodi i razlogu optužbi protiv njih;

3) im se da odgovarajuće vrijeme i mogućnost za pripremu njihove odbrane;

4) brane se osobno, ili putem branitelja po vlastitom izboru, ili ukoliko nemaju dovoljno sredstava, da im se on osigura besplatno kada to zahtijevaju interesi pravde;

5) ispituju ili da se u njihovo ime ispituju svjedoci koji ih terete i da se osigura nazočnost i saslušanje svjedoka u njihovu korist pod istim uvjetima kao i svjedoka koji ih terete;

6) dobiju besplatnu pomoć prevoditelja ako ne razumiju jezik koji se koristi u sudu.

Članak 21. stavak 2.

Vrste sankcija

(2) Sljedeće mjere mogu biti izrečene kao posljedica odgovornosti za počinjeni prekršaj:

1) oduzimanje imovinske koristi;

2) obveza naknade štete;

3) kazneni bodovi i

4) lišenje slobode radi naplate novčane kazne.

Članak 53.

Prekršajni postupak

(1) Prekršajni postupak pokreće se na sljedeći način:

1) izdavanjem prekršajnog naloga, ili

2) podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka sudu koji je mjerodavan prema članku 15. stavak (2) ovoga zakona.

(2) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnijet će se samo u slučajevima kada ne postoje uvjeti za izdavanje prekršajnog naloga određeni u članku 54. ovoga zakona.

Članak 54.

Izdavanje prekršajnog naloga

(1) Ovlašteno će tijelo izdati prekršajni nalog ukoliko ustanovi da je prekršaj iz njegove mjerodavnosti utvrđen na jedan od sljedećih načina:

1) neposrednim opažanjem od ovlaštene službene osobe prilikom inspekcije, nadzora i pregleda, kao i uvida u službenu evidenciju mjerodavnog tijela, kao i druge službene dokumentacije koje je pravna ili fizička osoba koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost - obrt dužna voditi odnosno imati sukladno zakonu ili službene zabilješke ili pisane prijave drugih ovlaštenih tijela;

2) na temelju podataka dobijenih uporabom uređaja za nadzor ili mjerenje;

3) prilikom provođenja inspekcijskog ili drugog nadzora, pregledom dokumentacije, prostorija i robe, ili na drugi zakonit način ili na drugi posredan način na temelju izvršenog nadzora ili izvješća drugog ovlaštenog tijela; ili

4) na temelju priznanja okrivljenika o izvršenju prekršaja pred ovlaštenim tijelom na licu mjesta počinjenja prekršaja ili u nekom drugom sudskom ili drugom postupku.

(2) Prekršajni se nalog može izdati samo u slučajevima kada odgovarajući zakon ili drugi propis određuje fiksnu novčanu kaznu, kada novčana kazna može biti izračunata korištenjem matematičke formule, ili kada ovlašteno tijelo odluči izreći minimalnu novčanu kaznu, odnosno zaštitnu mjeru u najkraćem trajanju ili zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta određenu takvim zakonom ili drugim propisom.

(3) Ako okrivljenik izvrši više prekršaja u stjecaju, tada ovlašteno tijelo može prekršajnim nalogom izreći jedinstvenu novčanu kaznu primjenom članka 24. ovoga zakona, a ako je za samo jedan od izvršenih prekršaja predviđena zaštitna mjera, može izreći i tu zaštitnu mjeru u najkraćem predviđenom trajanju.

(4) Ovlašteno tijelo koje je izdalo prekršajni nalog može u svako vrijeme ispraviti pogreške u pisanju, ili ostale očigledne pogreške po službenoj dužnosti, ili na prijedlog strana u postupku.

(5) O ispravci iz stavka (4) ovoga članka donosi se poseban zaključak o ispravljanju pogreške u nalogu, sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku.

Članak 56.

Uručenje prekršajnog naloga

(1) Prekršajni nalog sastoji se od originala i najmanje dvije kopije. Original zadržava ovlašteno tijelo u svojoj evidenciji. Dvije kopije uručuju se okrivljeniku.

(2) Prekršajni nalog može se uručiti okrivljeniku na bilo koji od sljedećih načina:

1) osobnim uručenjem,

2) uručenjem putem pošte ili

3) pričvršćivanjem ili ostavljanjem prekršajnog naloga na sigurnom i vidljivom mjestu na motornom vozilu ako je prekršaj koji je počinjen vezan uz nepropisno parkiranje motornog vozila.

(3) Kada je prekršajni nalog uručen osobno, datum uručenja je datum kada ga je okrivljenik primio. Kada je prekršajni nalog uručen putem pošte, smatrat će se da je dostava izvršena po isteku pet radnih dana nakon što ga je ovlašteno tijelo predalo na poštu. Kada je prekršajni nalog ostavljen na motornom vozilu, datum uručenja je datum kada je ostavljen na motornom vozilu.

Članak 57.

Prihvatanje odgovornosti

Okrivljenik može prihvatiti odgovornost za prekršaj tako što će platiti novčanu kaznu i sve druge obveze utvrđene prekršajnim nalogom u određenom roku, ili obavijestiti ovlašteno tijelo o prihvatanju sankcije određene u prekršajnom nalogu, ako je prekršajnim nalogom specificirano da je takva obavijest prihvatljiva alternativa. Svaka osoba koja prihvati odgovornost sukladno ovom članku ne može kasnije odbijati odgovornost, ili se žaliti na visinu kazne ili vrstu bilo koje sankcije ili troškova.

Članak 59.

Postupak po zahtjevu za odlučivanje od suda

(1) Okrivljenik koji primi prekršajni nalog i želi se o predmetu odlučiti pred sudom mora:

1) zatražiti sudsko odlučivanje tako što će na odgovarajućem mjestu potpisati jednu kopiju prekršajnog naloga i dostaviti je sudu kao što je određeno u prekršajnom nalogu prije isteka roka određenog prekršajnim nalogom i

2) pojaviti se pred sudom na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres po prekršajnom nalogu, ili, ako datum nije naveden, na dan koji je sud odredio za usmeni pretres.

(2) Kada okrivljenik zahtijeva sudsko odlučivanje, sankcije određene u prekršajnom nalogu smatrać će se ništavnim. Sud može izreći bilo koju sankciju koju zakon dozvoljava, uključujući i strožu sankciju od sankcije izrečene prekršajnim nalogom.

Članak 64.

Suđenje

Suđenje u prekršajnom postupku provodi se na usmenom pretresu koji vodi sudac pojedinac. Ukoliko ne postoje iznimne okolnosti, prekršajni postupak trebao bi se okončati na jednom usmenom pretresu.

Članak 72.

Rješenje o prekršaju

(1) Prekršajni postupak završava se donošenjem rješenja o prekršaju.

(2) Rješenjem o prekršaju sud će odlučiti:

1) da se prekršajni postupak obustavlja,

2) da je okrivljenik odgovoran zbog propuštanja, ili

3) da se okrivljenik oglašava odgovornim za prekršaj.

(3) Ako se okrivljenik ogłosi odgovornim zbog propuštanja ili odgovornim za prekršaj, rješenjem o prekršaju izreći će se sankcija prema okrivljeniku.

(4) Sud koji je donio rješenje o prekršaju može u svako vrijeme ispraviti pogreške u pisanju ili ostale očigledne pogreške po službenoj dužnosti ili na prijedlog strana u postupku.

Članak 73.

Donošenje rješenja

Sud će na kraju pretresa usmeno objaviti rješenje. U posebnim slučajevima sud može odgoditi donošenje rješenja, ali ni u kojem slučaju rješenje neće biti doneseno po isteku roka od 15 dana od dana kada je usmeni pretres završen.

Članak 75.

Uručenje rješenja

Sud će uručiti kopiju rješenja o prekršaju osobnim uručenjem ili putem pošte okrivljeniku i ovlaštenom tijelu ili oštećeniku u roku tri dana od dana donošenja rješenja o prekršaju. Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrać će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu.

Članak 93.

Prijedlog za povrat u pređašnje stanje

(1) Okrivljenik kome je izrečena sankcija zbog propuštanja da se pojavi sukladno odredbama članka 58. ovoga zakona, ili u odnosu na kog je rješenje o prekršaju doneseno sukladno članku 78. ovoga zakona ili ako propusti rok za žalbu, može podnijeti prijedlog za povrat u pređašnje stanje.

(2) Sud će uvažiti prijedlog za povrat u pređašnje stanje ako okrivljenik može dokazati da mu nije uručen prekršajni nalog ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili poziv za usmeni pretres ili kopija rješenja o prekršaju i da je propuštanje pojavljivanja ili pravodobnog postupanja nastalo iz opravdanih razloga.

(3) Ovlašteno tijelo u odnosu na koje je doneseno rješenje o obustavljanju prekršajnog postupka sukladno članku 67. ovoga zakona može podnijeti prijedlog za povrat u pređašnje stanje.

(4) Sud će uvažiti takav prijedlog za povrat u pređašnje stanje ako ovlašteno tijelo može dokazati da je do propuštanja pojavljivanja došlo iz opravdanih razloga.

Članak 94.

Rok za podnošenje prijedloga za povrat u pređašnje stanje

Svaki prijedlog za povrat u pređašnje stanje mora biti podnesen sudu u roku tri mjeseca od dana kada je prekršajni nalog postao konačan ili izvršan ili od dana donošenja rješenja o prekršaju.

Članak 95.

Posljedice podnošenja prijedloga

(1) Ako sud uvaži prijedlog za povrat u pređašnje stanje, odredit će se dan i vrijeme za usmeni pretres i o tome obavijestiti okrivljenik i ovlašteno tijelo.

(2) Ako sud uvaži prijedlog za povrat u pređašnje stanje, prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju stavlja se izvan snage.

(3) Ako, nakon što je sud uvažio prijedlog za povrat u pređašnje stanje, okrivljenik propusti pojaviti se na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres, sud će odbiti prijedlog za povrat u pređašnje stanje i izdati prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju održati na snazi.

(4) Ako se, nakon što je sud uvažio prijedlog za povrat u pređašnje stanje, okrivljenik pojavi na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres, a predstavnik ovlaštenog tijela propusti da se pojavi, sud će donijeti rješenje kojim se obustavlja prekršajni postupak ili prekršajni nalog stavlja izvan snage ako je prekršajni postupak pokrenut putem prekršajnog naloga.

Članak 102.

Unos podataka o kaznama u Registar novčanih kazni

(1) Sve novčane kazne i troškovi postupka izrečeni na temelju konačnog i izvršnog prekršajnog naloga ili pravomoćnog i izvršnog rješenja o prekršaju upisat će se u Registar novčanih kazni i biti evidentirani kao dug koji kažnjenik duguje odgovarajućoj razini vlasti kojoj se plaća.

(2) Nakon što prekršajni nalog postane konačan i izvršan ili rješenje o prekršaju postane pravomoćno i izvršno, ovlašteno tijelo ili sud izvršit će unos podataka o novčanoj kazni i troškovima postupka u Registar novčanih kazni.

(3) Način i postupak unosa podataka o novčanoj kazni i troškovima postupka u Registar novčanih kazni iz stavka (2) ovoga članka utvrdit će Federalno ministarstvo unutarnjih poslova u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

(4) Novčane kazne i troškovi postupka evidentiraju se kao dug u Registru novčanih kazni dok kažnjenik ne plati puni iznos novčane kazne i troškova postupka. Novčana kazna i troškovi postupka u svakom slučaju bit će brisani iz Registra novčanih kazni po isteku pet godina od dana kada je prekršajni nalog postao konačan i izvršan ili je rješenje o prekršaju postalo pravomoćno i izvršno.

(5) Sud će na prijedlog ovlaštenog tijela ili po službenoj dužnosti donijeti rješenje o obustavljanju postupka izvršenja kazni i troškova postupka u slučaju smrti ili trajnog duševnog oboljenja kažnjenika, nakon čega će se izvršiti brisanje novčane kazne i troškova postupka.

Članak 103.

Posljedice upisa kazne u Registar novčanih kazni

Dok se ne plate sve novčane kazne i troškovi evidentirani u Registru novčanih kazni, kažnjeniku se neće dozvoliti:

1) registracija ili produljenje važnosti registracije motornog vozila;

2) izdavanje ili produljenje važnosti vozačke dozvole;

3) sudjelovanje na javnom tenderu;

4) registracija pravne osobe, promjena registracije pravne osobe ili registracije samostalne poslovne djelatnosti - obrta; ili

5) promjena vlasništva motornog vozila.

Članak 105.**Lišenje slobode zbog neplaćanja**

(1) *Kažnjenik koji u roku ne plati u potpunosti ili djelomice novčanu kaznu koja mu je određena rješenjem o prekršaju ili prekršajnim nalogom bit će prinuđen na plaćanje određivanjem lišenja slobode ako sud smatra da je to jedini razuman i učinkovit način koji će primorati kažnjenika da plati iznos na koji je obavezan. O lišenju slobode zbog neplaćanja sud odlučuje rješenjem koje se protiv kažnjenika može donijeti samo jednom za odnosni prekršaj. Lišenje slobode može biti određeno od suda po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovlaštenog tijela ili Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine. Sud će izvršiti podnositelja prijedloga o svojoj odluci i o izvršenju lišenja slobode.*

(2) *Sud može odrediti lišenje slobode do 15 dana. Vrijeme za koje je kažnjenik lišen slobode neće utjecati na plaćanje iznosa koji duguje. Kažnjenik će biti odmah oslobođen nakon plaćanja punog iznosa novčane kazne.*

(3) *Lišenje slobode prema odredbama ovoga članka ne može biti određeno kažnjeniku koji može dokazati da nije u mogućnosti platiti novčanu kaznu.*

(4) *Protiv rješenja o lišenju slobode kažnjenik može izjaviti žalbu drugostupanjskom sudu u roku osam dana od prijema rješenja o lišenju slobode. Prvostupanjski sud dužan je žalbu dostaviti drugostupanjskom sudu u roku tri dana od dana prijema žalbe. Drugostupanjski sud mora donijeti odluku po žalbi u roku 15 dana od prijema spisa. Žalba odgađa izvršenje.*

(5) *Prije početka izvršenja rješenja o lišenju slobode kažnjenik može sudu predložiti da obavlja poslove za opće dobro ili poslove za dobro lokalne zajednice kao zamjenu za plaćanje novčane kazne. Sud će voditi listu takvih poslova u suradnji s mjerodavnim kompetentnim tijelima vlasti. Prilikom odlučivanja o prijedlogu sud će razmotriti sve okolnosti slučaja, kao i financijske uvjete i mogućnost kažnjenika da plati novčanu kaznu, kao i vrstu izvršenog prekršaja, uzrast, fizičku i radnu sposobnost, psihička svojstva, obrazovanje, sklonosti i druge posebne okolnosti koje se odnose na osobnost učinitelja.*

(6) *Ako sud usvoji prijedlog iz stavka (5) ovoga članka, izdat će nalog za obustavu izvršenja lišenja slobode za vrijeme dok ne istekne rok za obavljanje takvog posla. Ako kažnjenik obavi predviđeni posao, lišenje slobode neće se izvršiti i novčana će se kazna brisati iz Registra novčanih kazni i neće biti naplaćena. Ako kažnjenik uopće ne obavi predviđeni posao, rješenje o lišenju slobode bit će izvršeno, a ako ga obavi samo djelomice, sud će ocijeniti je li svrsishodno izvršiti rješenje o lišenju slobode i o tomu donijeti odgovarajući nalog.*

(7) *U slučaju kada sud ili ovlašteno tijelo utvrdi da se ne može izvršiti novčana kazna izrečena na temelju konačnog i izvršnog prekršajnog naloga ili pravomoćnog rješenja o prekršaju, primjenom odredbi čl. 103. i 104. ovoga zakona i st. (1), (2) i (3) ovoga članka, sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovlaštenog tijela donijeti rješenje o izvršenju novčane kazne kojim se kažnjeniku nalaže da obavi određene poslove za opće dobro ili poslove za dobro lokalne zajednice kao zamjenu za plaćanje novčane kazne. Ako kažnjenik obavi predviđeni posao, novčana će se kazna brisati iz Registra novčanih kazni.*

(8) *Postupak i uvjete za izvršenje sudskog rješenja o lišavanju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne, kao i postupak i uvjete obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova regulirat će podzakonskim propisima federalni ministar pravde u suradnji s mjerodavnim kantonalnim ministarstvima u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.*

V. Dopustivost

16. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

Članak VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

17. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Općinski sud u Zavidovićima (sudac Boris Sunarić), što znači da je zahtjev podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 5/10 od 26. studenog 2010. godine, toč. 7–14., objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11).

18. Predmet zahtjeva je ocjena ustavnosti odredbi članka 21. stavak 2. točka 4., članka 105. i dijela članka 75. ZOP-a sa odredbama čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. Europske konvencije.

19. Razmatrajući dopustivost zahtjeva u dijelu kojim se traži ocjena ustavnosti odredbe članka 105. ZOP-a sa čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. Europske konvencije, Ustavni sud je pošao od odredaba članka 19. stavak 1. točka d) Pravila Ustavnog suda.

20. Članak 19. stavak 1. točka d) Pravila Ustavnog suda glasi:

Zahtjev nije dopustiv ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

d) radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnove za ponovno odlučivanje;

21. Ustavni sud podsjeća da je Odlukom o dopustivosti i meritumu broj U 12/21 od 24. ožujka 2022. godine zaključio da je osporena odredba članka 105. ZOP-a u skladu sa člankom II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 5. Europske konvencije. Ustavni sud je zaključio da navedena odredba zadovoljava standarde prava na slobodu ličnosti zato što je s proceduralnog aspekta dovoljno jasna i precizna i, sagledana u cjelini, zadovoljava sve potrebne garancije koje osiguravaju da lišenje slobode ne bude proizvoljno. Osim toga, osporena odredba zadovoljava standard proporcionalnosti jer njezina svrha nije kazna nego prinuda da se osigura ispunjenje novčane obveze, a okolnost da i nakon lišenja slobode (do 15 dana) ostaje evidentirana u Registru novčanih kazni je opravdana s aspekta njezinog trajanja jer se u svakom slučaju briše po isteku pet godina od pravomoćnosti sudskog rješenja/prekršajnog naloga. U istoj odluci Ustavni sud je zaključio da je odredba članka 105. ZOP-a u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Europske konvencije jer ne pokreće pitanje utvrđivanja odgovornosti za počinjeni prekršaj, a stoga ni pitanje utvrđivanja kaznene optužbe, već isključivo pitanje lišenja slobode zbog neispunjenja obveze koja je prethodno utvrđena. Osim toga, osporena odredba ne dovodi u pitanje načela iz članka 6. Europske konvencije kao što su pravo pristupa sudu, pravo na obranu i ostalo na što je ukazao podnositelj zahtjeva.

22. S obzirom na to da je predmetnim zahtjevom osporena ista odredba u odnosu na iste članke Ustava Bosne i Hercegovine i Europske konvencije, imajući u vidu odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da se u odnosu na ocjenu ustavnosti članka 105. ZOP-a radi o zahtjevu o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnove za ponovno odlučivanje.

23. Stoga, u pogledu članka 105. ZOP-a, imajući u vidu odredbu članka 19. stavak (1) točka d) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

24. U pogledu članka 21. i dijela članka 75. ZOP-a, Ustavni sud smatra da je zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašten subjekt, te ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

25. Podnositelj zahtjeva je tražio od Ustavnog suda da u smislu članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine odluči o kompatibilnosti odredbe članka 21. stavak 2. točka 4. i dijela odredbe članka 75. ZOP-a s odredbama čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Europske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

26. Pravo na pravično suđenje u članku II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

[...]

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke. [...]

27. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1) Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravično i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

28. Ustavni sud će ispitati navode podnosioca zahtjeva kojim je zatražena ocjena ustavnosti dijela odredbe članka 75. ZOP-a koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu" jer je suprotan pravu na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 6. Europske konvencije.

29. Prije razmatranja konkretnog zahtjeva kojim je osporena odredba članka 75. ZOP-a, dio koji se odnosi na dostavu rješenja o prekršaju putem pošte, Ustavni sud ukazuje da je u odredbama ZOP-a, u članku 56. stavak 3. ZOP-a (Uručenje prekršajnog naloga) navedeno: "Kada je prekršajni nalog uručen osobno, datum uručenja je datum kada ga je okrivljenik primio. Kada je prekršajni nalog uručen putem pošte, smatrat će se da je dostava izvršena po isteku pet radnih dana nakon što ga je ovlašteno tijelo predalo na poštu. Kada je prekršajni nalog ostavljen na motornom vozilu, datum uručenja je datum kada je ostavljen na motornom vozilu". Dakle, radi se o dvije, u relevantnom dijelu identične odredbe ZOP-a koje se odnose na uručenja, i to članak 56. na uručenje prekršajnog naloga, a članak 75. na uručenje rješenja o prekršaju, pri čemu je podnositelj zahtjeva osporio članak 75. ZOP-a. Prema mišljenju Ustavnog suda, odredbe članka 56. ZOP-a pokreću ista pitanja kao i osporene odredbe članka 75. ZOP-a, međutim, odredbu članka 56. ZOP-a podnositelj zahtjeva nije osporio, zbog čega Ustavni sud, prema svojim Pravilima, ovu odredbu ne može ispitivati (zabrana ispitivanja *ex officio* po službenoj dužnosti).

30. Ustavni sud će prvo prezentirati svoju dosadašnju praksu u relevantnim apelacijskim predmetima koji su pokretali pitanja kada nije izvršena osobna dostava (s potpisom primatelja), kao i posljedice koje su zbog toga nastupile.

31. U predmetu broj AP 2970/16 (vidi Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2970/16 od 11. listopada 2018. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrđena je povreda apelantovog prava na djelotvoran pravni lijek u svezi s pravom na pravično suđenje. U ovom predmetu apelant je problematizirao dostavu rješenja putem oglasne ploče suda, što je imalo za posljedicu da je njegova žalba protiv meritornog rješenja bila odbačena kao nepravodobna. Ustavni sud je u navedenom predmetu, imajući u vidu specifičnost okolnosti iz tog predmeta – problematiziranje dostave rješenja putem oglasne ploče suda unatoč tome što je apelant dao suglasnost da mu rješenje bude dostavljeno na kućnu adresu, ukazao da je redovni sud trebao ispitati je li apelant o donošenju odluke bio obaviješten na efektivan način i je li sud u razumnoj mjeri pokazao marljivost pri pokušaju da kontaktira s apelantom. U tom pravcu su (točka 40. obrazloženja odluke) istaknute sljedeće okolnosti: pošiljka vraćena sudu uz napomenu

"da je apelant odselio sa date adrese"; iz dokumentacije u spisu i odgovora redovnih sudova proizlazi da apelant nije promijenio svoju adresu, niti je obavijestio redovni sud o eventualnoj namjeri promjene adrese; sud je zaključio da je došlo do promjene adrese apelanta isključivo na temelju konstatacije službenika pošte; ono što je službenik pošte konstatirao je oboriva pretpostavka koju je apelant mogao istaći samo u žalbi, što je u konkretnom slučaju i uradio; apelant je u podnesku koji je uputio sudu 21. ožujka 2016. godine ukazao da nije primio navedeno rješenje i da je u pošti saznao da je to rješenje vraćeno sudu; tu okolnost sud nije ni na koji način ispitao nego ju je prihvatio kao točnu i slijedom tog "vjerovanja" zaključio da je ispunjen uvjet za dostavu rješenja putem oglasne ploče suda. Na taj način je Osnovni sud "postavio rok" za izjavljivanje žalbe na rješenje, slijedom čega je apelantova žalba bila odbačena kao nepravovremena, učinivši je nedjelotvornim pravnim lijekom.

32. U predmetu broj AP 3502/12 (vidi Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 3502/12 od 31. siječnja 2013. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrđena je povreda apelantovog prava na pravično suđenje u kojem je, između ostalog, problematizirano neobavješćavanje o postojanju "kaznene optužbe", mjestu i vremenu održavanja usmenog pretresa, provođenje postupka u apelantovoj odsutnosti tvrdnjom da rješenje kojim je apelant proglašen odgovornim i kažnjen novčanom kaznom nikad nije uručeno, već da je apelant za njegovo postojanje saznao prilikom registracije automobila. U navedenoj odluci (točka 34.) Ustavni sud je, između ostalog, naveo "dostava osporenog rješenja izvršena je na način propisan zakonom (...) "Kada je obrazac rješenja o prekršaju uručen putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po proteku pet radnih dana od dana kada je obrazac rješenja predat na poštu", ali je nesporno (i) da apelantu osobno (fizički) nije uručeno (zbog toga što apelant više nije živio na adresi na kojoj je bio prijavljen u nadležnim evidencijama), te tako nije ni mogao koristiti zahtjev za povrat u predašnje stanje u rokovima koji su propisani Zakonom o prekršajima. Apelant je za osporeno rješenje saznao prilikom registracije automobila, a tada su bili protekli rokovi za izjavljivanje navedenog pravnog lijeka. Stoga je Ustavni sud u kontekstu apelantovih navoda ispitao osporeno rješenje prema standardima prava na pravično suđenje iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije u svjetlu prakse Europskog suda". Osim toga, Ustavni sud je podsjetio da je Komitet ministara Vijeća Europe u Rezoluciji (75) 11 od 21. svibnja 1974. godine utvrdio preporuke državama u svezi sa suđenjem u odsustvu optuženog. Tako su kao minimalna pravila, pored ostalog, usvojena: nikom se neće suditi prije nego što mu na *efektivan način* bude dostavljen poziv tako da ima dovoljno vremena da se pojavi i pripremi obranu, izuzev ako se ne utvrdi da namjerno nastoji da izbjegne pravdu; u pozivu moraju biti naznačene posljedice nepojavljivanja optuženog na suđenju. Dakle, akcent nije stavljen na činjenicu da optuženi mora biti prisutan na suđenju, već na dokaz da je bio obaviješten o suđenju na vrijeme. Ustavni sud je u navedenoj odluci podsjetio na određene predmete iz prakse Europskog suda (između ostalih, *Colozza protiv Italije*, presuda od 12. veljače 1985. godine, stavak 27., serija A, broj 89) u kojima je ukazano na nužnost da se odgovori na pitanje može li se u okolnostima konkretnog slučaja smatrati da je apelant na efektivan način bio obaviješten o postojanju "kaznene optužbe" protiv njega, te je li sud u razumnoj mjeri pokazao marljivost pri pokušaju da kontaktira s apelantom.

33. U konkretnom predmetu treba izvršiti ocjenu ustavnosti dijela osporene odredbe članka 75. ZOP-a. Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti, odnosno kompatibilnosti zakona/zakonske odredbe razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod za podnošenje zahtjeva (vidi odluku Ustavnog suda u predmetu broj U 15/11 od 30. ožujka 2012. godine, točka 63.). Dakle, Ustavni sud neće ulaziti u konkretan predmet koji se nalazi na rješavanju pred

Općinskim sudom u Zavidovićima, niti će se baviti načinom na koji redovni sudovi, te drugi nadležni organi primjenjuju osporene zakonske odredbe. Ustavni sud će izvršiti ocjenu kompatibilnosti osporenih odredbi na apstraktan način imajući u vidu navode iz zahtjeva.

34. Kada se vrši ocjena ustavnosti u predmetima apstraktne nadležnosti, kao i kada se ispitivanje ustavnosti vrši samo u odnosu na tekst osporene odredbe, veoma je teško ispitati je li došlo do povrede prava na pravično suđenje jer se poštovanje ili (ne)poštovanje članka 6. Europske konvencije, koji detaljno propisuje niz proceduralnih garancija, efektno može ispitati tek nakon provedenog postupka u cjelini. Jedino što Ustavni sud u okviru apstraktne nadležnosti može ispitati jeste isključuje li osporena odredba eksplicitno neko od načela koje sadrži članak 6. Europske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U 16/18* od 28. ožujka 2019. godine, stavak 65., dostupna na www.ustavnisud.ba). Prema mišljenju Ustavnog suda, osporena odredba članka 75. ZOP-a pokreće pitanje poštovanja prava na pristup sudu iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

35. Prema članku 6. stavak 1. Europske konvencije, "svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu" i primjenjivo je ne samo u postupcima za koje domaći/nacionalni organi tvrde da su kazneni već i u drugim postupcima kojima se određuju građanska prava i obveze (kao što su prekršajni, carinski, administrativni itd.), a u skladu s načelima uspostavljenim u predmetu *Engel* (vidi Europski sud, *Engel protiv Nizozemske* (broj 1), presuda od 8. lipnja 1976. godine, serija A, broj 22; *Oztürk*, presuda od 27. svibnja 1984. godine, serija A, broj 73, st. 46–50.). Kako prava garantirana člankom 6. Europske konvencije ne bi bila iluzorna i teorijska, razvili su se, prvenstveno kroz praksu Europskog suda, elementi prava na pravično suđenje koji jasno determiniraju pravo svakog pojedinca da sud donese odluku u adversarnom postupku, zbog čega je, iako nije eksplicitno propisano u članku 6. Europske konvencije, ustanovljeno "pravo na pristup sudu pune jurisdikcije". Također, pravo na pristup sudu podrazumijeva i pravo na korištenje pravnog lijeka (žalbe na prvostupanjsku presudu). Ni navedeno nije eksplicitno propisano garancijama članka 6. Europske konvencije, ali ukoliko je pravni lijek u okviru postupka propisan domaćim zakonom, nemogućnost korištenja danog pravnog lijeka povlači za sobom povredu prava na pristup sudu u okviru garancija iz članka 6. Europske konvencije. Pretpostavke činjenice ili pravne norme funkcioniraju u svim pravnim sustavima i Europska konvencija ne zabranjuje takve pretpostavke u načelu, međutim, pojedincima mora biti pružena efikasna sudska zaštita (vidi *Lady S.R.L. protiv Republike Moldavije*, broj 39804/06 od 23. listopada 2018, § 27.). Međutim, ona ipak zahtijeva od zemalja ugovornica da ostanu unutar određenih ograničenja povodom ovog pitanja u pogledu kaznenog prava (vidi *Salabiaku protiv Francuske* od 7. listopada 1988, § 28., serija A, broj 141-A). Prema stavu Europskog suda, pretpostavke mogu biti *a fortiori* prihvaćene u području prava kompanija, gdje može biti u pitanju pravo na poštovanje imovine. Nadalje, nema ništa što bi ukazivalo da su načinom primjene relevantnog tereta dokazivanja u predmetu podnositelja predstavke prekoračene te granice (vidi *Lekić protiv Slovenije*, Veliko vijeće, broj 36480/07, 11. prosinca 2018, § 122.).

36. Osporenim odredbama članka 75. ZOP-a zaista jeste propisana zakonska fikcija (pretpostavka), prema kojoj se smatra da je dostava prekršajnog rješenja izvršena "po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu". U ovom slučaju sudske pismeno (rješenje o prekršaju) ne dostavlja se osobno okrivljenom, već poštar sudske pismeno ubacuje u poštanski sandučić na adresi okrivljenog. Zakonska pretpostavka je da će u roku od pet dana (računajući od dana kada je sud predao pismeno na poštu) pošta dostaviti sudske pismeno u poštanski sandučić okrivljenog, kao i da će okrivljeni (u navedenom roku) otvoriti svoj poštanski sandučić, preuzeti sadržaj i upoznati se s njim.

37. Zakon o prekršajima daje pravo okrivljenom da tvrdi i dokazuje da mu nije uručeno bilo koje sudske pismeno, uključujući naravno i rješenje o prekršaju koje se dostavlja na način propisan osporenim odredbom članka 75. ZOP-a. Relevantnim odredbama članka 93. ZOP-a propisan je pravni lijek "prijedlog za povrat u predašnje stanje" (*restitutio in integrum*) ako okrivljeni može dokazati da mu nije uručen prekršajni nalog, ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ili poziv za usmeni pretres, ili kopija rješenja o prekršaju, te da je propuštanje pojavljivanja ili blagovremenog postupanja nastalo iz opravdanih razloga. Imajući u vidu propisani pravni lijek iz članka 93. ZOP-a, Ustavni sud smatra da je zakonska pretpostavka o uručanju iz članka 75. ZOP-a, ustvari, oboriva zakonska pretpostavka zato što okrivljeni može osporavati da mu je, zaista, (i) uručeno rješenje o prekršaju.

38. Osporenim odredbom članka 75. ZOP-a je, dakle, propisana oboriva zakonska pretpostavka, koja se može osporavati korištenjem pravnog lijeka (*restitutio in integrum*) iz članka 93. ZOP-a. Navedeni pravni lijek je djelotvoran s obzirom na ovlasti suda propisane člankom 95. stavak 2. ZOP-a ("ako sud uvaži prijedlog za povrat u predašnje stanje rješenje o prekršaju stavlja se izvan snage..."). Ukoliko bi se osporena odredba članka 75. ZOP-a ispitivala bez uzimanja u obzir ostalih odredaba ZOP-a, moglo bi se doći do zaključka da u relevantnom dijelu odredbe članka 75. ZOP-a nema ništa sporno. Dostava sudske pismene poštom je uobičajen način dostave. Iako u ovom slučaju nije propisana osobna dostava (tj. da poštar osobno uruči pismeno okrivljenom i da okrivljeni potpiše da je pismeno primio) i dalje se može reći da se radi o uobičajenom načinu dostave s obzirom na nespornu činjenicu da se veći dio pošte šalje i uručuje na sličan način, koji je puno jednostavniji i ekonomičniji od osobnog uručivanja, ali bi bez sumnje bilo sigurnije da se određena pošta kao što su sudske pismene i nalozi uručuje osobno. Rok od pet dana, u kojem se pretpostavlja da će pošta dostaviti pismeno u poštanski sandučić okrivljenog i da će okrivljeni iz sandučića preuzeti pismeno i tako saznati njegov sadržaj, nije nerazuman sam po sebi. Dostava izvršena na način kako je propisano osporenim odredbom članka 75. ZOP-a može se osporavati djelotvornim pravnim lijekom iz članka 93. ZOP-a (*restitutio in integrum*).

39. Ipak, ako se uzmu u obzir rokovi iz članka 94. ZOP-a, postoji velika zabrinutost može li se u realnom (stvarnom) životu pravni lijek iz članka 93. ZOP-a sa uspjehom iskoristiti. Bez djelotvornog pravnog lijeka, ili bez razumne prilike za njegovo djelotvorno korištenje, zakonska pretpostavka o uručanju (na način propisan osporenim odredbom članka 75. ZOP-a) više ne bi bila oboriva zakonska pretpostavka, što bi za posljedicu imalo gubitak prava okrivljenog na pristup sudu iz članka 6.1. Europske konvencije. U nastavku obrazloženja će se više govoriti o navedenom.

40. Prema relevantnim odredbama članka 94. ZOP-a, rok za podnošenje prijedloga za povrat u predašnje stanje (*restitutio in integrum*) jeste tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju. Rok od tri mjeseca je imperativan s obzirom na zakonsku formulaciju koja glasi: "Svaki prijedlog za povrat u predašnje stanje mora biti podnesen sudu u roku tri mjeseca...". Akcenat je da prijedlog "mora biti podnesen u roku od...". Dakle, ukoliko okrivljeni propusti da u roku od tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju podnese zahtjev za povrat u predašnje stanje, sud ne može meritorno ispitati taj prijedlog, bez obzira na ozbiljnost razloga koje je naveo okrivljeni u svezi s tim da mu nije uručeno rješenje o prekršaju koje je putem pošte otpremljeno radi dostave na način propisan osporenim odredbom članka 75. ZOP-a. Zakonske odredbe iz članka 94. ZOP-a, osim ograničenja okrivljenom (misli se na rok od tri mjeseca za podnošenje prijedloga), sadrže i ograničenje sudu da meritorno ispita prijedlog za povrat u predašnje stanje ukoliko je protekao rok od tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju. Čim utvrdi da je protekao rok od tri mjeseca, sud *a priori* donosi rješenje o odbacivanju

prijedloga za povrat u pređašnje stanje. Dakle, u formalno-procesnom smislu nadležni sud je onemogućen razmotriti da li je došlo do *de facto* uručenja rješenja o prekršaju (ili možda nije kako tvrdi okrivljeni), zato što je istekao rok od tri mjeseca iz članka 94. ZOP-a. Međutim, moguća je situacija, o čemu će biti više navedeno u nastavku obrazloženja, da okrivljeni ne zna da je rješenje o prekršaju otpremljeno na način propisan osporenim dijelom odredbe članka 75. ZOP-a.

41. Na temelju podataka iz ranijih predmeta koji su rješavani u apelacijskom postupku, Ustavni sud je uočio da su okrivljeni, u pravilu, propustili u roku od tri mjeseca podnijeti zahtjev za povrat u pređašnje stanje zato što im u navedenom roku nije bilo poznato da je otpremljeno rješenje o prekršaju koje je prethodno doneseno, što je imalo za posljedicu da je sud bio spriječen meritorno ispitati prijedloge koji su podneseni izvan propisanog zakonskog roka (takve prijedloge sudovi su odbacivali kao nepravovremene). Razmatranje suda u takvim situacijama bilo je ograničeno samo na utvrđivanje je li prijedlog za povrat u pređašnje stanje bio podnesen u roku od tri mjeseca, bez obzira, kako je rečeno, na ozbiljnost i potkrijepljenost navoda koji su bili izneseni u prijedlogu, uz obrazloženje da članak 94. ZOP-a ne dozvoljava produljenje roka. Ono što je dalje uočio Ustavni sud (iz ovakvih i sličnih predmeta) jeste da su rješenja o prekršaju (koja su dostavljena na način propisan osporenim odredbom članka 75. ZOP-a) postala pravomoćna zato što ih okrivljeni nisu osporavali, kao i da su podaci iz takvih pravomoćnih rješenja bili uneseni u Registar kazni iz članka 102. ZOP-a, te s obzirom na to da kazne nisu bile plaćene (a okrivljeni su ukazivali da kazne nisu plaćene zato što im rješenje nije bilo uručeno) za okrivljene su nastupale posljedice u vidu gubitka određenih prava propisanih člankom 103. ZOP-a. U takvim predmetima okrivljeni su navodili da su za postojanje novčane kazne i rješenja o prekršaju saznali tek kada su htjeli realizirati neko od prava koje im je uskraćeno na temelju članka 103. ZOP-a. Najčešće je to bilo prilikom podnošenja zahtjeva za produljenje vozačke dozvole ili prilikom registracije motornog vozila.

42. Prema mišljenju Ustavnog suda, rok od tri mjeseca koji je propisan u članku 94. ZOP-a okrivljenom ne osigurava djelotvoran pristup sudu ukoliko želi pobijati pretpostavku o uručenju putem pošte iz članka 75. ZOP-a. Postojeći rok od tri mjeseca od donošenja rješenja o prekršaju praktično dovodi u pitanje mogućnost obaranja pretpostavke iz članka 75. ZOP-a. Pravni lijek postaje "nedjelotvoran" ukoliko okrivljeni u roku od tri mjeseca ne "sazna" za rješenje o prekršaju i ne iskoristi pravni lijek, pa su nužne izmjene na način da se okrivljenom osiguraju garancije pristupa sudu iz članka 6.1. Europske konvencije. Osporena odredba članka 75. ZOP-a koja propisuje oborivu zakonsku pretpostavku o uručenju rješenja o prekršaju (po isteku pet radnih dana od dana predaje pošti), zbog ograničenja u članku 94. ZOP-a, okrivljenog dovodi u položaj da bude proglašen odgovornim i sankcioniran (novčanom kaznom, uvjetnom osudom, ukorom ili zaštitnim mjerama), iako garancije koje su mu dane pravnim lijekom nije uspio aktivirati. Navedeno predstavlja pretjeran teret za okrivljenog u usporedbi s javnim interesom koji se želi ostvariti (oduzimanje imovinske koristi, obveza naknade štete, kazneni bodovi, lišenje slobode radi naplate novčane kazne). Osporena odredba ne uspostavlja pravičnu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa zajednice i zahtjeva za zaštitu temeljnih prava pojedinaca. Stoga je narušeno načelo proporcionalnosti. Ovo je zato što je okrivljeni suočen s mjerom zbog rješenja o prekršaju kojeg nije bio svjestan i u situaciji kad je pravni lijek nedjelotvoran. Drugim riječima, oboriva zakonska pretpostavka iz članka 75. ZOP-a praktično postaje neoboriva pretpostavka, što je suprotno suštini i svrsi navedene odredbe.

43. Dakle, kratak rok i zakonsko ograničenje da sud ne može meritorno ispitati prijedlog za povrat u pređašnje stanje ukoliko je podnesen izvan roka, bez obzira na ozbiljnost i potkrijepljenost razloga zbog kojih okrivljeni tvrdi da mu rješenje nije uručeno,

dovodi do toga da pravna fikcija do koje je doveo članak 75. ZOP-a više nije "oboriva zakonska pretpostavka" zbog nemogućnosti okrivljenog u određenim slučajevima, gdje je to potrebno, da efikasno koristi pravni lijek koji predviđa članak 93. ZOP-a, što dalje ima za posljedicu gubitak prava okrivljenog na pristup sudu iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

44. Zbog svega navedenog, Ustavni sud smatra da odredba članka 75. ZOP-a, u dijelu koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu", nije u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije zato što za posljedicu može imati gubitak prava na pristup sudu.

45. Na kraju, Ustavni sud napominje da nije mogao ispitati relevantne dijelove odredbe članka 56. stavak 3. ZOP-a zato što nisu osporene. Međutim, mora se skrenuti pozornost nadležnom zakonodavcu da navedene odredbe pokreću još ozbiljnija pitanja nego odredbe članka 75. ZOP-a koje je Ustavni sud ispitao. Prekršajni nalog iz članka 54. ZOP-a (za razliku od rješenja o prekršaju) donosi se bez zakazivanja usmenog pretresa, tako da je realno moguće da okrivljeni ne zna ni da je učinio prekršaj (vidi, na primjer, osnova za donošenje prekršajnog naloga koja je propisana člankom 54. stavak 1. alineja 2. ZOP-a). Slijedom toga, prekršajni nalog se može dostaviti, između ostalih propisanih načina, i na način sličan onom koji je propisan osporenim odredbom članka 75. ZOP-a za koju je Ustavni sud utvrdio da je neustavna. Stoga se kod budućih izmjena ZOP-a ne bi smjela zanemariti niti odredba članka 56. stavak 3. ZOP-a.

Ostali navodi

46. U pogledu odredbe članka 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a, podnositelj zahtjeva je naveo sadržaj navedene odredbe, dok je u zahtjevu zapravo iznio argumentaciju u odnosu na članak 105. ZOP-a. Ustavni sud podsjeća da je, prema konstantnoj praksi Ustavnog suda, podnositelj zahtjeva dužan zahtjev konkretno odrediti – u odnosu na koje odredbe Ustava Bosne i Hercegovine ili Europske konvencije traži da se ispita kompatibilnost i te navode potkrijepiti odgovarajućom argumentacijom, koja bi ukazivala na sumnju u kompatibilnost zakonske odredbe (vidi Odluka Ustavnog suda broj *U 12/13* od 5. srpnja 2013. godine). Ustavni sud naglašava da je podnositelj zahtjeva odredio zahtjev članka 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a u odnosu na čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Europske konvencije. Međutim, nije ponudio bilo kakve argumente koji se odnose na članak 21. ZOP-a, osim što je u nastavku zahtjeva sve argumentirao u svezi sa člankom 105. ZOP-a. Bez dodatnih argumenata zašto osporena odredba članka 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a (djelujući *erga omnes*) dovodi u pitanje poštovanje ustavnih prava na koja je ukazao podnositelj zahtjeva, Ustavni sud može samo zaključiti da su neutemeljeni navodi podnosioca zahtjeva u pogledu (ne)ustavnosti članka 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a. Ovo pogotovo kada se ima u vidu prethodno navedeni zaključak iz Odluke Ustavnog suda broj *U 12/21* kojom je odlučeno o zahtjevu u odnosu na članak 105. ZOP-a.

47. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je članak 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a u skladu sa čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. stavak 1. Europske konvencije.

VII. Zaključak

48. Ustavni sud smatra da odredba članka 75. ZOP-a, u dijelu koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu", nije u skladu sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije zato što za posljedicu može imati gubitak prava na pristup sudu.

49. Ustavni sud zaključuje da je članak 21. stavak 2. točka 4. ZOP-a u skladu sa čl. II/3.(d) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. stavak 1. Europske konvencije.

50. U odnosu na članak 105. ZOP-a, Ustavni sud zaključuje da se radi o pitanju o kojem je Ustavni sud Bosne i Hercegovine već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnove za ponovno odlučivanje.

51. Na temelju članka 19. stavak (1) točka d), članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

52. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mato Tadić, v. g.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **У 16/21**, rješavajući zahtjev **Општинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић)**, na osnovu члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 19 став (1) тачка д), члана 57 став (2) алинеја б), члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 61 став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тадић, председник
Миодраг Симовић, потпредседник
Мирсад Теман, потпредседник
Helen Keller, потпредседница
Валерија Галић, судија
Сеада Палаврић, судија
Златко М. Кнежевић, судија
Angelika Nußberger, судија
Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 26. маја 2022. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о заhtjevu Општинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић) за оцјену уставности члана 21 став 2 тачка 4, члана 105 и дијела члана 75 Закона о прекршајима ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 63/14),

утврђује се да дио члана 75 Закона о прекршајима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) који гласи: "Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" није у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у односу на право на приступ суду.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 61 став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесеци од објављивања ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усагласи дио члана 75 Закона о прекршајима који гласи: "Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама предузетим с циљем извршења ове одлуке.

Утврђује се да је члан 21 став 2 тачка 4 Закона о прекршајима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) у складу са чланом II/3д) Устава Босне и Херцеговине, чланом 5 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине

и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одбацује се као недопуштен заhtjev **Општинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић)** за оцјену уставности члана 105 Закона о прекршајима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) са чланом II/3д) Устава Босне и Херцеговине, чланом 5 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода због тога што је ријеч о питању о којем је Уставни суд Босне и Херцеговине већ одлучивао, а из навода или доказа изнесених у заhtjevu не произлази да има основа за поновно одлучивање.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Општински суд у Завидовићима (судија Борис Сунарић, у даљњем тексту: подносилац заhtjeва) поднио је 24. новембра 2021. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) заhtjev за оцјену уставности члана 21 став 2 тачка 4, члана 105 и дијела одредбе члана 75 Закона о прекршајима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14; у даљњем тексту: ЗОП) са Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција).

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 став (2) Правила Уставног суда, од Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине те Владе Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада ФБиХ) затражено је 6. децембра 2021. године да доставе одговоре на заhtjev.

3. Законодавно-правна комисија Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине је доставила одговор на заhtjev 21. јануара 2022. године.

4. Канцеларија за сарадњу и заступање пред Уставним судом Босне и Херцеговине је доставила одговор на заhtjev 22. децембра 2021. године.

III. Заhtjev

а) Наводи из заhtjeва

5. Подносилац заhtjeва сматра да одредбе члана 21 став 2 тачка 4, члана 105 и дио одредбе члана 75 ЗОП-а нису у сагласности с одредбама чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине, односно чл. 5 и 6 Европске конвенције.

6. У погледу несагласности одредбе члана 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а, подносилац заhtjeва је навео "слједеће мјере могу бити изречене као посљедица одговорности за почињени прекршај ... лишење слобода ради наплате новчане казне". У наставку је аргументација о неуставности ове одредбе доведена у везу с одредбом члана 105 ЗОП-а којом је прописано "лишење слобода због неплаћања", те је указано на праксу Уставног суда Републике Српске из предмета број У 14/14 од 25. априла 2015. године.

7. У вези с одредбом члана 75 ЗОП-а која се односи на уручење рјешења о прекршају, у заhtjevu је наведено: "Када је у питању одредба чл. 75 ЗОП за чији се дио тражи оцјена уставности, овом одредбом је прописано да ће суд уручити копију рјешења о прекршају личним уручењем или путем поште окривљеном и овлашћеном органу или оштећеном у року три дана од дана доношења рјешења о прекршају. Када је рјешење о прекршају уручено путем поште, сматрат ће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту. По оцјени овог суда, дио наведене одредбе ("Када је рјешење о прекршају уручено

путем поште, сматрат ће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту") је у супротности са одредбама члана II/3.е) Устава, те одредбе члана 6 Европске конвенције, јер је створена непотребна законска фикција да је самим истеком рока од пет радних дана од дана предаје пошти достава уредна, без обзира да ли је рјешење о прекршају заиста и уручено окривљеном, а то је у супротности са гаранцијама на правично суђење, јер на тај начин врло лако може доћи и до повреде права окривљеног на дјелотворан правни лијек, јер је, у ситуацији када суду није враћена доставница, као доказ о уручењу писмена (рјешења о прекршају), створена несигурност да ли је окривљени уопште примио наведено писмено, а законска фикција указује да се и у таквој ситуацији достава сматра уредном, због чега по мишљењу овог суда, наведена одредба у том дијелу нема квалитет закона".

б) Чињенице из предмета поводом којег је поднесен захтјев

8. Кантонална управа за инспекцијске послове Зеничко-добојског кантона (у даљњем тексту: овлашћено тијело) поднијела је Општинском суду у Завидовићима захтјев за лишење слободе А. К. (у даљњем тексту: кажњеник) због неплаћања новчане казне. Новчана казна у износу од 200,00 КМ је кажњенику изречена због прекршаја из члана 170 став 2 у вези са ставом 1 Закона о раду. У захтјеву је наведено да је прекршајни налог коначан и извршан, да кажњеник није платио новчану казну и да пријети застарјелост извршења новчане казне. Предложено је да суд поступи према члану 105 став (1) ЗОП-а тако што ће донијети рјешење о лишењу слободе кажњеника јер је то једини "разуман и ефикасан" начин који ће приморати кажњеника да плати новчану казну.

ц) Одговор на захтјев

9. Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине је у одговору на захтјев истакао да је Законодавно-правна комисија прибавила мишљење Одбора за правду и општу управу Парламента Федерације БиХ. Након одржане сједнице поводом иницијативе коју је покренуо подносилац захтјева закључено је да има елемената за оцјену уставности члана 21 став 2 тачка 4, члана 105 и дијела одредбе члана 75 ЗОП-а, те да постоји потреба за измјену наведених одредби.

10. Влада ФБиХ је путем Канцеларије за сарадњу и заступање пред Уставним судом БиХ доставила одговор на захтјев у којем је наведено да је у члану 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а мјера лишења слободе прописана као врста санкције и безбједносна мјера која може бити изречена за почињени прекршај.

11. У погледу неоснованости навода којима је указано на дио члана 75 ЗОП-а који се односи на достављање рјешења о прекршају путем поште је наведено "члан 93. став 2. ЗОП прописује да ће суд уважити приједлог за поврат у пређашње стање ако окривљеник може доказати да му није уручена копија рјешења о прекршају; наведена одредба даје довољну заштиту окривљенику у прекршајном поступку у ситуацији кад достава није уредна".

12. Предложено је да се захтјев за оцјену уставности одредбе чл. 21 став 2 тачка 4, 105 и дијела члана 75 ЗОП-а одбије као неоснован.

IV. Релевантни прописи

13. У Уставу Босне и Херцеговине релевантне одредбе гласе:

Члан II

Људска права и основне слободе

3. Набрајање права

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

д) Право на личну слободу и безбједност.

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.

14. Конвенција о заштити људских права и основних слобода, Рим, 4. XI 1950. године ("Службени гласник БиХ" број 6/99), како је измијењена Протоколом број 11 (датум ступања на снагу 1. новембар 1998), у релевантном дијелу гласи:

Члан 5.

Право на слободу и безбједност

1 Свако има право на слободу и безбједност личности. Нико не смије бити лишен слободе изузев у ниже наведеним случајевима и у складу са законом прописаним поступком:

а законитог лишења слободе по пресуди надлежног суда;

б законитог хапшења или лишења слободе због неповиновања законитом налогу суда или у циљу обезбјеђења извршења било које обавезе прописане законом;

ц законитог хапшења или лишења слободе ради привођења надлежној судској власти, када постоји

оправдана сумња да је та особа извршила кривично дјело или када постоје ваљани разлози да се особа спријечи да изврши кривично дјело или да, након извршења кривичног дјела, побјегне;

д лишења слободе малољетника, према законитом налогу, ради васпитања под надзором или законитог притварања због привођења надлежној власти;

е законитог лишења слободе особа да би се спријечило ширење неке заразне болести, притварања ментално обољелих особа, алкохоличара или наркомана или скитница;

ф законитог хапшења или лишења слободе особе у циљу спречавања илегалног уласка у земљу или особе против које је у току поступак депортације или екстрадиције.

2 Свако ко је ухапшен бит ће одмах обавијештен, на језику који разумије, о разлозима хапшења и о свим оптужбама против њега.

3 Свако ко је ухапшен или лишен слободе према одредбама става 1(ц) овог члана мора одмах бити изведен пред судију или друго службено лице законом овлашћено да врши судску власт и мора имати право на суђење у разумном року или на пуштање на слободу до суђења. Пуштање на слободу може се условити гаранцијама о појављивању на суђењу.

4 Свако коме је ускраћена слобода хапшењем или лишавањем слободе има право уложити жалбу суду како би суд, у кратком року, размотрио законитост лишавања слободе и уколико оно није било законито наложио ослобађање.

5 Свако ко је био жртва хапшења или лишавања слободе противно одредбама овог члана има право на обештећење.

15. Закон о прекршајима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) у релевантном дијелу гласи:

Члан 5.

Свако ко је окривљен да је починио прекршај има право захтијевати да о његовој одговорности за почињени прекршај одлучи суд, уколико он то захтијева у року који је прописан законом. Таква лица имају право:

1) да се сматрају невиним док се не докаже њихова одговорност у складу са законом;

2) да у најкраћем року буду обавијештени, детаљно и на језику који разумију, о природи и разлогу оптужби против њих;

3) да им се да одговарајуће вријеме и могућност за припрему њихове одбране;

4) да се бране лично, или путем браниоца по властитом избору, или уколико немају довољно средстава, да им се он обезбједи бесплатно када то захтијевају интереси правде;

5) да испитају или да се у њихово име испитају свједоци који их терете и да се обезбједи присуство и саслушање свједока у њихову корист под истим условима као и свједока који их терете;

6) да добију бесплатну помоћ преводиоца ако не разумију језик који се употребљава у суду.

Члан 21. став 2.

Врсте санкција

(2) Сљедеће мјере могу бити изречене као посљедица одговорности за почињени прекршај:

1) одузимање имовинске користи;

2) обавеза накнаде штете;

3) казнени поени и

4) лишење слободе ради наплате новчане казне.

Члан 53.

Прекршајни поступак

(1) Прекршајни поступак покреће се на сљедећи начин:

1) издавањем прекршајног налога, или

2) подношењем захтјева за покретање прекршајног поступка суду који је надлежан према члану 15. став (2) овог закона.

(2) Захтјев за покретање прекршајног поступка поднијеће се само у случајевима када не постоје услови за издавање прекршајног налога одређени у члану 54. овог закона.

Члан 54.

Издавање прекршајног налога

(1) Овлашћени орган ће издати прекршајни налог уколико установи да је прекршај из његове надлежности утврђен на један од сљедећих начина:

1) непосредним опажањем од овлашћеног службеног лица приликом инспекције, надзора и прегледа као и увида у службену евиденцију надлежног органа, као и друге службене документације које је правно или физичко лице које обавља самосталну пословну дјелатност - обрт дужно водити односно имати у складу са законом или службене забиљешке или писмене пријаве других овлашћених органа;

2) на основу података добијених употребом уређаја за надзор или мјерење;

3) приликом провођења инспекцијског или другог надзора, прегледом документације, просторија и робе, или на други законит начин или на други посредан начин на основу извршеног надзора или извјештаја другог овлашћеног органа; или

4) на основу признања окривљеног о извршењу прекршаја пред овлашћеним органом на лицу мјеста почињења прекршаја или у неком другом судском или другом поступку.

(2) Прекршајни налог се може издати само у случајевима када одговарајући закон или други пропис одређује фиксну новчану казну, када новчана казна може бити израчуната коришћењем математичке формуле, или када овлашћени орган одлучи изрећи минималну новчану казну, односно заштитну мјеру у најкраћем трајању или заштитну мјеру одузимања предмета одређену таквим законом или другим прописом.

(3) Ако окривљени изврши више прекршаја у стицају, тада овлашћени орган може прекршајним налогом изрећи јединствену новчану казну примјеном члана 24. овог закона, а ако је за само један од извршених прекршаја предвиђена заштитна мјера, може изрећи и ту заштитну мјеру у најкраћем предвиђеном трајању.

(4) Овлашћени орган који је издао прекршајни налог може у свако вријеме исправити грешке у писању, или остале очигледне грешке по службеној дужности, или на приједлог страна у поступку.

(5) О исправци из става 4. овог члана доноси се посебан закључак о исправљању грешке у налогу, у складу са одредбама Закона о управном поступку.

Члан 56.

Уручење прекршајног налога

(1) Прекршајни налог састоји се од оригинала и најмање двије копије. Оригинал задржава овлашћени орган у својој евиденцији. Двије копије уручују се окривљеном.

(2) Прекршајни налог може се уручити окривљеном на било који од сљедећих начина:

1) личним уручењем,

2) уручењем путем поште или

3) причвршћивањем, или остављањем прекршајног налога на безбједном и видљивом мјесту на моторном возилу, ако је прекршај који је почињен везан за непрописно паркирање моторног возила.

(3) Када је прекршајни налог уручен лично, датум уручења је датум када га је окривљени примио. Када је прекршајни налог уручен путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана након што га је овлашћени орган предао на пошту. Када је прекршајни налог остављен на моторном возилу датум уручења је датум када је остављен на моторном возилу.

Члан 57.

Прихватање одговорности

Окривљени може прихватити одговорност за прекршај тако што ће платити новчану казну и све друге обавезе које су утврђене прекршајним налогом у одређеном року, или обавијестити овлашћени орган о прихватању санкције која је одређена у прекршајном налогу, уколико је прекршајним налогом спецификовано да је такво обавијештење прихватљива алтернатива. Свако лице које прихвати одговорност у складу са овим чланом не може касније одбијати одговорност, или се жалити на висину казне, или врсту било које санкције или трошкова.

Члан 59.

Поступак по захтјеву за одлучивање од стране суда

(1) Окривљени који прими прекршајни налог и жели да се о предмету одлучи пред судом мора:

1) затражити судско одлучивање тако што ће на одговарајућем мјесту потписати једну копију прекршајног налога и доставити је суду као стоје одређено у прекршајном налогу прије истека рока одређеног прекршајним налогом и

2) појавити се пред судом на дан и у вријеме одређено за усмени претрес по прекршајном налогу, или, ако датум није наведен, на дан који је суд одредио за усмени претрес.

(2) Када окривљени захтијева судско одлучивање, санкције одређене у прекршајном налогу сматраће се ништавним. Суд може изрећи било коју санкцију коју закон дозвољава, укључујући и строжу санкцију од санкције изречене прекршајним налогом.

Члан 64.

Суђење

Суђење у прекршајном поступку проводи се на усменом претресу који води судија појединац. Уколико не постоје изузетне околности прекршајни поступак требао би се окончати на једном усменом претресу.

Члан 72.

Рјешење о прекршају

(1) Прекршајни поступак завршава се доношењем рјешења о прекршају.

(2) Рјешењем о прекршају суд ће одлучити:

- 1) да се прекршајни поступак обуставља,
- 2) да је окривљени одговоран због пропуштања, или
- 3) да се окривљени оглашава одговорним за прекршај.

(3) Ако се окривљени огласи одговорним због пропуштања или одговорним за прекршај, рјешењем о прекршају изрећи ће се санкција према окривљеном.

(4) Суд који је донио рјешење о прекршају може у свако вријеме исправити грешке у писању или остале очигледне грешке по службеној дужности или на приједлог страна у поступку.

Члан 73.

Доношење рјешења

Суд ће на крају претреса усмено објавити рјешење. У посебним случајевима суд може одгодити доношење рјешења, али ни у ком случају рјешење неће бити донесено по истеку рока од 15 дана од дана када је усмени претрес завршен.

Члан 75.

Уручење рјешења

Суд ће уручити копију рјешења о прекршају личним уручењем или путем поште окривљеном и овлашћеном органу или оштећеном у року од три дана од дана доношења рјешења о прекршају. Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту.

Члан 93.

Приједлог за поврат у пређашње стање

(1) Окривљени коме је изречена санкција због пропуштања да се појави у складу са одредбама члана 58. овог закона, или у односу на ког је рјешење о прекршају донесено у складу са чланом 78. овог закона или ако пропусти рок за жалбу, може поднијети приједлог за поврат у пређашње стање.

(2) Суд ће уважити приједлог за поврат у пређашње стање ако окривљени може доказати да му није уручен прекршајни налог или захтјев за покретање прекршајног поступка или позив за усмени претрес или копија рјешења о прекршају и да је пропуштање појављивања или благовременог поступања настало из оправданих разлога.

(3) Овлашћени орган у односу на ког је донесено рјешење о обустављању прекршајног поступка у складу са чланом 67. овог закона може поднијети приједлог за поврат у пређашње стање.

(4) Суд ће уважити такав приједлог за поврат у пређашње стање ако овлашћени орган може доказати да је до пропуштања појављивања дошло из оправданих разлога.

Члан 94.

Рок за подношење приједлога за поврат у пређашње стање

Сваки приједлог за поврат у пређашње стање мора бити поднесен суду у року од три мјесеца од дана када је прекршајни налог постао коначан или извршан или од дана доношења рјешења о прекршају.

Члан 95.

Посљедице подношења приједлога

(1) Ако суд уважи приједлог за поврат у пређашње стање одредиће се дан и вријеме за усмени претрес и о томе извјестити окривљени и овлашћени орган.

(2) Ако суд уважи приједлог за поврат у пређашње стање, прекршајни налог или рјешење о прекршају стављају се ван снаге.

(3) Ако, након што је суд уважио приједлог за поврат у пређашње стање, окривљени пропусти да се појави на дан и у вријеме одређено за усмени претрес, суд ће одбити приједлог за поврат у пређашње стање и издати

прекршајни налог или рјешење о прекршају одржати на снази.

(4) Ако се, након што је суд уважио приједлог за поврат у пређашње стање, окривљени појави на дан и у вријеме одређено за усмени претрес, а представник овлашћеног органа пропусти да се појави, суд ће донијети рјешење којим се обуставља прекршајни поступак или прекршајни налог ставља ван снаге ако је прекршајни поступак покренут путем прекршајног налога.

Члан 102.

Унос података о казнама у Регистар новчаних казни

(1) Све новчане казне и трошкови поступка који су изречени на основу коначног и извршног прекршајног налога или правоснажног и извршног рјешења о прекршају уписује се у Регистар новчаних казни и бити евидентирани као дуг који кажњени дугује одговарајућем нивоу власти којем се плаћа.

(2) Након што прекршајни налог постане коначан и извршан или рјешење о прекршају постане правоснажно и извршно, овлашћени орган или суд ће извршити унос података о новчаној казни и трошковима поступка у Регистар новчаних казни.

(3) Начин и поступак уноса података о новчаној казни и трошковима поступка у Регистар новчаних казни из става (2) овог члана, утврдиће Федерално министарство унутрашњих послова у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

(4) Новчане казне и трошкови поступка евидентирају се као дуг у Регистру новчаних казни док кажњени не плати пуни износ новчане казне и трошкова поступка. Новчана казна и трошкови поступка у сваком случају биће брисани из Регистра новчаних казни по истеку пет година од дана када је прекршајни налог постао коначан и извршан или је рјешење о прекршају постало правоснажно и извршно.

(5) Суд ће на приједлог овлашћеног органа или по службеној дужности донијети рјешење о обустављању поступка извршења казни и трошкова поступка у случају смрти или трајног душевног обољења кажњеног, након чега ће се извршити брисање новчане казне и трошкова поступка.

Члан 103.

Посљедице уписа казне у Регистар новчаних казни

Док се не плате све новчане казне и трошкови који су евидентирани у Регистру новчаних казни, кажњеном се неће дозволити:

- 1) регистрација или продужење важности регистрације моторног возила;
- 2) издавање или продужење важности возачке дозволе;
- 3) учествовање на јавном тендеру;
- 4) регистрација правног лица, промјена регистрације правног лица или регистрације самосталне пословне дјелатности - обрта или;
- 5) промјена власништва моторног возила.

Члан 105.

Лишење слободе због неплаћања

(1) Кажњени који у року не плати у потпуности или дјелимично новчану казну која му је одређена рјешењем о прекршају или прекршајним налогом биће принуђен на плаћање одређивањем лишења слободе ако суд сматра да је то једини разуман и ефикасан начин који ће приморати кажњеног да плати износ на који је обавезан. О лишењу слободе због неплаћања суд одлучује рјешењем које се против кажњеног може донијети само једанпут за односни прекршај. Лишење слободе може бити одређено од суда по службеној дужности или на приједлог овлашћеног органа или Пореске управе Федерације Босне и Херцеговине. Суд ће извјестити подносиоца приједлога о својој одлуци и о извршењу лишења слободе.

(2) Суд може одредити лишење слободе до 15 дана. Вријеме за које је кажњени лишен слободе неће

утицати на плаћање износа који дугује. Кажњени ће бити одмах ослобођен након плаћања пуног износа новчане казне.

(3) Лишење слободе према одредбама овог члана не може бити одређено кажњеном који може доказати да није у могућности платити новчану казну.

(4) Против рјешења о лишењу слободе кажњени може изјавити жалбу другостепеном суду у року од осам дана од пријема рјешења о лишењу слободе. Првостепени суд је дужан жалбу доставити другостепеном суду у року од три дана од дана пријема жалбе. Другостепени суд мора донијети одлуку по жалби у року од 15 дана од пријема списка. Жалба одлаже извршење.

(5) Прије почетка извршења рјешења о лишењу слободе кажњени може суду предложити да обавља послове за опште добро или послове за добро локалне заједнице као замјену за плаћање новчане казне. Суд ће водити листу таквих послова у сарадњи са надлежним компетентним органима власти. Приликом одлучивања о приједлогу суд ће размотрити све околности случаја, као и финансијске услове и могућност кажњеног да плати новчану казну као и врсту извршеног прекршаја, узраст, физичку и радну способност, психичка својства, образовање, склоности и друге посебне околности које се односе на личност починиоца.

(6) Уколико суд усвоји приједлог из става (5) овог члана издаће налог за обуставу извршења лишења слободе за вријеме док не истекне рок за обављање таквог посла. Уколико кажњени обави предвиђени посао лишење слободе се неће извршити и новчана казна ће се брисати из Регистра новчаних казни и неће бити наплаћена. Уколико кажњени уопште не обави предвиђени посао рјешење о лишењу слободе биће извршено, а ако га обави само дјелимично суд ће оцијенити да ли је сврсисходно извршити рјешење о лишењу слободе и о томе донијети одговарајући налог.

(7) У случају када суд или овлашћени орган утврде да се не може извршити новчана казна изречена на основу коначног или извршеног прекршајног налога или правоснажног рјешења о прекршају, примјеном одредби чл. 103. и 104. овог закона и ст. (1), (2) и (3) овог члана, суд ће по службеној дужности или на приједлог овлашћеног органа донијети рјешење о извршењу новчане казне којим се кажњеном налаже да обави одређене послове за опште добро или послове за добро локалне заједнице као замјену за плаћање новчане казне. Уколико кажњени обави предвиђени посао новчана казна ће се брисати из Регистра новчаних казни.

(8) Поступак и услове за извршење судског рјешења о лишевању слободе кажњеног због неплаћања новчане казне, као и поступак и услове обављања послова за опште добро или послова за добро локалне заједнице и начин вођења евиденције о обављању тих послова регулисаће подзаконским прописима федерални министар правде у сарадњи с надлежним кантоналним министарствима у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

V. Допустивост

16. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине.

Члан VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине гласи:

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упути било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

17. Захтјев за оцјену уставности поднио је Општински суд у Завидовићима (судија Борис Сунарић), што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У 5/10 од 26. новембра 2010. године, тач. 7–14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11).

18. Предмет захтјева је оцјена уставности одредби члана 21 став 2 тачка 4, члана 105 и дијела члана 75 ЗОП-а са одредбама чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине и чл. 5 и 6 Европске конвенције.

19. Разматрајући допустивост захтјева у дијелу којим се тражи оцјена уставности одредбе члана 105 ЗОП-а са чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине и чл. 5 и 6 Европске конвенције, Уставни суд је пошао од одредаба члана 19 став 1 тачка д) Правила Уставног суда.

20. Члан 19 став 1 тачка д) Правила Уставног суда гласи: *Захтјев није допустив ако постоји неки од следећих случајева:*

д) *ради се о питању о ком је Уставни суд већ одлучивао, а из навода или доказа изнесених у захтјеву не произилази да има основа за поновно одлучивање;*

21. Уставни суд подсјећа да је Одлуком о допустивости и меритуму број У 12/21 од 24. марта 2022. године закључио да је оспорена одредба члана 105 ЗОП-а у складу са чланом II/3д) Устава Босне и Херцеговине и чланом 5 Европске конвенције. Уставни суд је закључио да наведена одредба задовољава стандарде права на слободу личности зато што је с процедуралног аспекта довољно јасна и прецизна и, сагледана у цјелини, задовољава све потребне гаранције које обезбеђују да лишење слободе не буде произвољно. Осим тога, оспорена одредба задовољава стандард пропорционалности јер њена сврха није казна него принуда да се обезбиједи испуњење новчане обавезе, а околност да и након лишења слободе (до 15 дана) остаје евидентирана у Регистру новчаних казни је оправдана с аспекта њеног трајања јер се у сваком случају брише по истеку пет година од правоснажности судског рјешења/прекршајног налога. У истој одлуци Уставни суд је закључио да је одредба члана 105 ЗОП-а у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 Европске конвенције јер не покреће питање утврђивања одговорности за почињени прекршај, а стога ни питање утврђивања кривичне оптужбе, већ искључиво питање лишења слободе због неиспуњења обавезе која је претходно утврђена. Осим тога, оспорена одредба не доводи у питање принципе из члана 6 Европске конвенције као што су право приступа суду, право на одбрану и остало на шта је указао подносилац захтјева.

22. С обзиром на то да је предметним захтјевом оспорена иста одредба у односу на исте чланове Устава Босне и Херцеговине и Европске конвенције, имајући у виду одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да се у односу на оцјену уставности члана 105 ЗОП-а ради о захтјеву о којем је Уставни суд већ одлучивао, а из навода изнесених у захтјеву не произилази да има основа за поновно одлучивање.

23. Стога, у погледу члана 105 ЗОП-а, имајући у виду одредбу члана 19 став (1) тачка д) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

24. У погледу члана 21 и дијела члана 75 ЗОП-а, Уставни суд сматра да је захтјев допустив зато што га је поднио овлашћени субјекат, те не постоји ниједан формални разлог из члана 19 став (1) Правила Уставног суда због којег захтјев не би био допустив.

VI. Меритум

25. Подносилац захтјева је тражио од Уставног суда да у смислу члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине одлучи о компатибилности одредбе члана 21 став 2 тачка 4 и дијела

одредбе члана 75 ЗОП-а с одредбама чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине, односно чл. 5 и 6 Европске конвенције.

Право на правично суђење

26. Право на правично суђење у члану II/3е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

[...]

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком. [...]

27. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1) Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом. [...]

28. Уставни суд ће испитати наводе подносиоца захтјева којим је затражена оцјена уставности дијела одредбе члана 75 ЗОП-а који гласи: "Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" јер је супротан праву на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члану 6 Европске конвенције.

29. Прије разматрања конкретног захтјева којим је оспорена одредба члана 75 ЗОП-а, дио који се односи на достављање рјешења о прекршају путем поште, Уставни суд указује да је у одредбама ЗОП-а, у члану 56 став 3 ЗОП-а (Уручење прекршајног налога) наведено: "Када је прекршајни налог уручен лично, датум уручења је датум када га је окривљени примио. Када је прекршајни налог уручен путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана након што га је овлашћени орган предао на пошту. Када је прекршајни налог остављен на моторном возилу датум уручења је датум када је остављен на моторном возилу". Дакле, ради се о двије, у релевантном дијелу идентичне одредбе ЗОП-а које се односе на уручења, и то члан 56 на уручење прекршајног налога, а члан 75 на уручење рјешења о прекршају, при чему је подносилац захтјева оспорио члан 75 ЗОП-а. Према мишљењу Уставног суда, одредбе члана 56 ЗОП-а покрећу иста питања као и оспорене одредбе члана 75 ЗОП-а, међутим, одредбу члана 56 ЗОП-а подносилац захтјева није оспорио, због чега Уставни суд, према својим Правилима, ову одредбу не може испитивати (забрана испитивања *ex officio* по службеној дужности).

30. Уставни суд ће прво презентовати своју досадашњу праксу у релевантним апелационим предметима који су покретали питања када није извршена лична достава (с потписом примаоца), као и последице које су због тога наступиле.

31. У предмету број АП 2970/16 (види Одлука о допуствости и меритуму број АП 2970/16 од 11. октобра 2018. године, доступна на www.ustavisud.ba) утврђена је повреда апелантовог права на дјелотворан правни лијек у вези с правом на правично суђење. У овом предмету апелант је проблематизовао достављање рјешења путем огласне табле суда, што је имало за последицу да је његова жалба против мериторног рјешења била одбачена као неблаговремена. Уставни суд је у наведеном предмету, имајући у виду специфичност околности из тог предмета – проблематизовање достављања рјешења путем огласне табле суда упркос томе што је апелант дао сагласност да му рјешење буде достављено на кућну адресу, указао да је редовни суд требао испитати да ли је апелант о доношењу одлуке био обавијештен на ефективан начин и да ли је суд у

разумној мјери показао марљивост при покушају да контактира с апелантом. У том правцу су (тачка 40 образложења одлуке) истакнуте следеће околности: пошиљка враћена суду уз напомену "да је апелант одселио са дате адресе"; из документације у спису и одговора редовних судова произлази да апелант није промијенио своју адресу, нити је обавијестио редовни суд о евентуалној намјери промјене адресе; суд је закључио да је дошло до промјене адресе апеланта искључиво на основу констатације службеника поште; оно што је службеник поште констатовао је оборива претпоставка коју је апелант могао истаћи само у жалби, што је у конкретном случају и урадио; апелант је у поднеску који је упutio суду 21. марта 2016. године указао да није примио наведено рјешење и да је у пошти сазнао да је то рјешење враћено суду; ту околност суд није ни на који начин испитао него ју је прихватио као тачну и слиједом тог "вјеровања" закључио да је испуњен услов за достављање рјешења путем огласне табле суда. На тај начин је Основни суд "поставио рок" за изјављивање жалбе на рјешење, слиједом чега је апелантова жалба била одбачена као неблаговремена, учинивши је недјелотворним правним лијеком.

32. У предмету број АП 3502/12 (види Одлука о допуствости и меритуму број АП 3502/12 од 31. јануара 2013. године, доступна на www.ustavisud.ba) утврђена је повреда апелантовог права на правично суђење у којем је, између осталог, проблематизовано необавијештавање о постојању "кривичне оптужбе", мјесту и времену одржавања усменог претреса, спровођење поступка у апелантовој одсутности тврдњом да рјешење којим је апелант проглашен одговорним и кажњен новчаном казном никад није уручено, већ да је апелант за његово постојање сазнао приликом регистрације аутомобила. У наведеној одлуци (тачка 34) Уставни суд је, између осталог, навео "достављање оспореног рјешења извршено је на начин прописан законом (...)" "Када је образац рјешења о прекршају уручен путем поште сматраће се да је достављање извршено по протеклу пет радних дана од дана када је образац рјешења предат на пошту", али је неспорно (и) да апеланту лично (физички) није уручено (због тога што апелант више није живио на адреси на којој је био пријављен у надлежним евиденцијама), те тако није ни могао користити захтјев за поврат у пређашње стање у роковима који су прописани Законом о прекршајима. Апелант је за оспорено рјешење сазнао приликом регистрације аутомобила, а тада су били протекли рокови за изјављивање наведеног правног лијека. Стога је Уставни суд у контексту апелантових навода испитао оспорено рјешење према стандардима права на правично суђење из члана 6 став 1 Европске конвенције у свјетлу праксе Европског суда". Осим тога, Уставни суд је подсетио да је Комитет министара Савјета Европе у Резолуцији (75) 11 од 21. маја 1974. године утврдио препоруке државама у вези са суђењем у одсуству оптуженог. Тако су као минимална правила, поред осталог, усвојена: ником се неће судити прије него што му на *ефективан начин* буде достављен позив тако да има довољно времена да се појави и припреми одбрану, изузев ако се не утврди да намјерно настоји да избјегне правду; у позиву морају бити назначене последице непојављивања оптуженог на суђењу. Дакле, акцент није стављен на чињеницу да оптужени мора бити присутан на суђењу, већ на доказ да је био обавијештен о суђењу на вријеме. Уставни суд је у наведеној одлуци подсетио на одређене предмете из праксе Европског суда (између осталих, *Colozza против Италије*, пресуда од 12. фебруара 1985. године, став 27, серија А, број 89) у којима је указано на неопходност да се одговори на питање да ли се у околностима конкретног случаја може сматрати да је апелант на ефективан начин био обавијештен о постојању "кривичне

оптужбе" против њега, те да ли је суд у разумној мјери показао марљивост при покушају да контактира с апелантом.

33. У конкретном предмету треба извршити оцјену уставности дијела оспорене одредбе члана 75 ЗОП-а. Уставни суд напомиње да оцјену уставности, односно компатибилности закона/законске одредбе разматра у општем смислу (*erga omnes*), а не у односу на конкретан предмет (*inter partes*) који је повод за подношење захтјева (види одлуку Уставног суда у предмету број *V 15/11* од 30. марта 2012. године, тачка 63). Дакле, Уставни суд неће улазити у конкретан предмет који се налази на рјешавању пред Општинским судом у Завидовићима, нити ће се бавити начином на који редовни судови, те други надлежни органи примјењују оспорене законске одредбе. Уставни суд ће извршити оцјену компатибилности оспорених одредби на апстрактан начин имајући у виду наводе из захтјева.

34. Када се врши оцјена уставности у предметима апстрактне надлежности, као и када се испитивање уставности врши само у односу на текст оспорене одредбе, веома је тешко испитати да ли је дошло до повреде права на правично суђење јер се поштовање или (не)поштовање члана 6 Европске конвенције, који детаљно прописује низ процедуралних гаранција, ефектно може испитати тек наконведеног поступка у цјелини. Једино што Уставни суд у оквиру апстрактне надлежности може испитати јесте да ли оспорена одредба експлицитно искључује неки од принципа које садржи члан 6 Европске конвенције (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *V 16/18* од 28. марта 2019. године, став 65, доступна на www.ustavnisud.ba). Према мишљењу Уставног суда, оспорена одредба члана 75 ЗОП-а покреће питање поштовања права на приступ суду из члана 6 став 1 Европске конвенције.

35. Према члану 6 став 1 Европске конвенције, "свако има право на правично суђење и јавну расправу" и примјениво је не само у поступцима за које домаћи/национални органи тврде да су кривични већ и у другим поступцима којима се одређују грађанска права и обавезе (као што су прекршајни, царински, административни итд.), а у складу с принципима успостављеним у предмету *Engel* (види Европски суд, *Engel против Холандије* (број 1), пресуда од 8. јуна 1976. године, серија А, број 22; *Oztürk*, пресуда од 27. маја 1984. године, серија А, број 73, ст. 46–50). Како права гарантована чланом 6 Европске конвенције не би била илузорна и теоријска, развили су се, првенствено кроз праксу Европског суда, елементи права на правично суђење који јасно детерминишу право сваког појединца да суд донесе одлуку у адверсарном поступку, због чега је, иако није експлицитно прописано у члану 6 Европске конвенције, установљено "право на приступ суду пуне јурисдикције". Такође, право на приступ суду подразумева и право на коришћење правног лијека (жалбе на првостепену пресуду). Ни наведено није експлицитно прописано гаранцијама члана 6 Европске конвенције, али уколико је правни лијек у оквиру поступка прописан домаћим законом, немогућност коришћења датог правног лијека повлачи за собом повреду права на приступ суду у оквиру гаранција из члана 6 Европске конвенције. Претпоставке чињенице или правне норме функционишу у свим правним системима и Европска конвенција не забрањује такве претпоставке у принципу, међутим, појединцима мора бити пружена ефикасна судска заштита (види *Ладу С.Р.Л. против Републике Молдавије*, број 39804/06 од 23. октобра 2018, § 27). Међутим, она ипак захтијева од земаља уговорница да остану унутар одређених ограничења поводом овог питања у погледу кривичног права (види *Salabiaku против Француске* од 7. октобра 1988, § 28, серија А, број 141-А). Према ставу Европског суда, претпоставке могу бити *a fortiori* прихваћене у подручју права компанија, гдје може бити у питању право на

поштовање имовине. Надаље, нема ништа што би указивало да су начином примјене релевантног терета доказивања у предмету подносиоца представке прекорачене те границе (види *Лекић против Словеније*, Велико вијеће, број 36480/07, 11. децембар 2018, § 122).

36. Оспореним одредбама члана 75 ЗОП-а заиста јесте прописана законска фикција (претпоставка), према којој се сматра да је достављање прекршајног рјешења извршено "по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту". У овом случају судско писмено (рјешење о прекршају) не доставља се лично окривљеном, већ поштар судско писмено убацује у поштански сандучић на адреси окривљеног. Законска претпоставка је да ће у року од пет дана (рачунајући од дана када је суд предао писмено на пошту) пошта доставити судско писмено у поштански сандучић окривљеног, као и да ће окривљени (у наведеном року) отворити свој поштански сандучић, преузети садржај и упознати се с њим.

37. Закон о прекршајима даје право окривљеном да тврди и доказује да му није уручено било које судско писмено, укључујући наравно и рјешење о прекршају које се доставља на начин прописан оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а. Релевантним одредбама члана 93 ЗОП-а прописан је правни лијек "приједлог за поврат у пређашње стање" (*restitutio in integrum*) ако окривљени може доказати да му није уручен прекршајни налог, или захтјев за покретање прекршајног поступка, или позив за усмени претрес, или копија рјешења о прекршају, те да је пропуштање појављивања или благовременог поступања настало из оправданих разлога. Имајући у виду прописани правни лијек из члана 93 ЗОП-а, Уставни суд сматра да је законска претпоставка о уручењу из члана 75 ЗОП-а, у ствари, оборива законска претпоставка зато што окривљени може оспоравати да му је, заиста, (и) уручено рјешење о прекршају.

38. Оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а је, дакле, прописана оборива законска претпоставка, која се може оспоравати коришћењем правног лијека (*restitutio in integrum*) из члана 93 ЗОП-а. Наведени правни лијек је дјелотворан с обзиром на овлашћење суда прописано чланом 95 став 2 ЗОП-а ("ако суд уважи приједлог за поврат у пређашње стање рјешење о прекршају ставља се ван снаге..."). Уколико би се оспорена одредба члана 75 ЗОП-а испитивала без узимања у обзир осталих одредаба ЗОП-а, могло би се доћи до закључка да у релевантном дијелу одредбе члана 75 ЗОП-а нема ништа спорно. Достављање судских писмена поштом је уобичајен начин достављања. Иако у овом случају није прописано лично достављање (тј. да поштар лично уручи писмено окривљеном и да окривљени потпише да је писмено примио) и даље се може рећи да се ради о уобичајеном начину достављања с обзиром на неспорну чињеницу да се већи дио поште шаље и уручује на сличан начин, који је пуно једноставнији и економичнији од личног уручења, али би без сумње било безбједније да се одређена пошта као што су судска писмена и налози уручује лично. Рок од пет дана, у којем се претпоставља да ће пошта доставити писмено у поштански сандучић окривљеног и да ће окривљени из сандучића преузети писмено и тако сазнати његов садржај, није неразуман сам по себи. Достављање извршено на начин како је прописано оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а може се оспоравати дјелотворним правним лијеком из члана 93 ЗОП-а (*restitutio in integrum*).

39. Ипак, ако се узму у обзир рокови из члана 94 ЗОП-а, постоји велика забринутост да ли се у реалном (стварном) животу правни лијек из члана 93 ЗОП-а може са успјехом искористити. Без дјелотворног правног лијека, или без разумне прилике за његово дјелотворно коришћење, законска претпоставка о уручењу (на начин прописан оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а) више не би била оборива законска

претпоставка, што би за последицу имало губитак права окривљеног на приступ суду из члана 6.1. Европске конвенције. У наставку образложења ће се више говорити о наведеном.

40. Према релевантним одредбама члана 94 ЗОП-а, рок за подношење приједлога за поврат у пређашње стање (*restitutio in integrum*) јесте три мјесеца од дана доношења рјешења о прекршају. Рок од три мјесеца је императиван с обзиром на законску формулацију која гласи: "Сваки приједлог за поврат у пређашње стање мора бити поднесен суду у року три мјесеца...". Акценат је да приједлог "мора бити поднесен у року од...". Дакле, уколико окривљени пропусти да у року од три мјесеца од дана доношења рјешења о прекршају поднесе захтјев за поврат у пређашње стање, суд не може мериторно испитати тај приједлог, без обзира на озбиљност разлога које је навео окривљени у вези с тим да му није уручено рјешење о прекршају које је путем поште отпремљено ради достављања на начин прописан оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а. Законске одредбе из члана 94 ЗОП-а, осим ограничења окривљеном (мисли се на рок од три мјесеца за подношење приједлога), садрже и ограничење суду да мериторно испита приједлог за поврат у пређашње стање уколико је протекао рок од три мјесеца од дана доношења рјешења о прекршају. Чим утврди да је протекао рок од три мјесеца, суд *a priori* доноси рјешење о одбацивању приједлога за поврат у пређашње стање. Дакле, у формално-процесном смислу надлежни суд је онемогућен да размотри да ли је дошло до *de facto* уручења рјешења о прекршају (или можда није како тврди окривљени), зато што је истекао рок од три мјесеца из члана 94 ЗОП-а. Међутим, могућа је ситуација, о чему ће бити више наведено у наставку образложења, да окривљени не зна да је рјешење о прекршају отпремљено на начин прописан оспореним дијелом одредбе члана 75 ЗОП-а.

41. На основу података из ранијих предмета који су рјешавани у апелационом поступку, Уставни суд је уочио да су окривљени, у правилу, пропустили да у року од три мјесеца поднесу захтјев за поврат у пређашње стање зато што им у наведеном року није било познато да је отпремљено рјешење о прекршају које је претходно донесено, што је имало за последицу да је суд био спријечен да мериторно испита приједлоге који су поднесени ван прописаног законског рока (такве приједлоге судови су одбацивали као неблаговремене). Разматрање суда у таквим ситуацијама било је ограничено само на утврђивање да ли је приједлог за поврат у пређашње стање био поднесен у року од три мјесеца, без обзира, како је речено, на озбиљност и поткријеplеност навода који су били изнесени у приједлогу, уз образложење да члан 94 ЗОП-а не дозвољава продужење рока. Оно што је даље уочио Уставни суд (из оваквих и сличних предмета) јесте да су рјешења о прекршају (која су достављена на начин прописан оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а) постала правоснажна зато што их окривљени нису оспоравали, као и да су подаци из таквих правоснажних рјешења били унесени у Регистар казни из члана 102 ЗОП-а, те с обзиром на то да казне нису плаћене (а окривљени су указивали да казне нису плаћене зато што им рјешење није било уручено) за окривљене су наступале последице у виду губитка одређених права прописаних чланом 103 ЗОП-а. У таквим предметима окривљени су наводили да су за постојање новчане казне и рјешења о прекршају сазнали тек када су хтјели да реализују неко од права које им је ускраћено на основу члана 103 ЗОП-а. Најчешће је то било приликом подношења захтјева за продужење возачке дозволе или приликом регистрације моторног возила.

42. Према мишљењу Уставног суда, рок од три мјесеца који је прописан у члану 94 ЗОП-а окривљеном не обезбјеђује дјелотворан приступ суду уколико жели да побија

претпоставку о уручењу путем поште из члана 75 ЗОП-а. Постојећи рок од три мјесеца од доношења рјешења о прекршају практично доводи у питање могућност обарања претпоставке из члана 75 ЗОП-а. Правни лијек постаје "недјелотворан" уколико окривљени у року од три мјесеца не "сазна" за рјешење о прекршају и не искористи правни лијек, па су неопходне измјене на начин да се окривљеном обезбједе гаранције приступа суду из члана 6.1. Европске конвенције. Оспорена одредба члана 75 ЗОП-а која прописује оборуиву законску претпоставку о уручењу рјешења о прекршају (по истеку пет радних дана од дана предаје пошти), због ограничења у члану 94 ЗОП-а, окривљеног доводи у положај да буде проглашен одговорним и санкционисан (новчаном казном, условном осудом, укором или заштитним мјерама), иако гаранције које су му дате правним лијеком није успио да активира. Наведено представља претјеран терет за окривљеног у поређењу с јавним интересом који се жели остварити (одузимање имовинске користи, обавеза накнаде штете, казни бодови, лишење слободе ради наплате новчане казне). Оспорена одредба не успоставља правичну равнотежу између захтјева општег интереса заједнице и захтјева за заштиту основних права појединаца. Стога је нарушен принцип пропорционалности. Ово је зато што је окривљени суочен с мјером због рјешења о прекршају којег није био свјестан и у ситуацији кад је правни лијек недјелотворан. Другим ријечима, оборуива законска претпоставка из члана 75 ЗОП-а практично постаје необоруива претпоставка, што је супротно суштини и сврси наведене одредбе.

43. Дакле, кратак рок и законско ограничење да суд не може мериторно испитати приједлог за поврат у пређашње стање уколико је поднесен ван рока, без обзира на озбиљност и поткријеplеност разлога због којих окривљени тврди да му рјешење није уручено, доводи до тога да правна фикција до које је довео члан 75 ЗОП-а више није "оборуива законска претпоставка" због немогућности окривљеног у одређеним случајевима, гдје је то потребно, да ефикасно користи правни лијек који предвиђа члан 93 ЗОП-а, што даље има за последицу губитак права окривљеног на приступ суду из члана 6 став 1 Европске конвенције.

44. Због свега наведеног, Уставни суд сматра да одредба члана 75 ЗОП-а, у дијелу који гласи: "Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту", није у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције зато што за последицу може имати губитак права на приступ суду.

45. На крају, Уставни суд напомиње да није могао испитати релевантне дијелове одредбе члана 56 став 3 ЗОП-а зато што нису оспорене. Међутим, мора се скренути пажња надлежном законодавцу да наведене одредбе покрећу још озбиљнија питања него одредбе члана 75 ЗОП-а које је Уставни суд испитао. Прекршајни налог из члана 54 ЗОП-а (за разлику од рјешења о прекршају) доноси се без заказивања усменог претреса, тако да је реално могуће да окривљени не зна ни да је учинио прекршај (види, на примјер, основ за доношење прекршајног налога који је прописан чланом 54 став 1 алинеја 2 ЗОП-а). Слиједом тога, прекршајни налог се може доставити, између осталих прописаних начина, и на начин сличан оном који је прописан оспореном одредбом члана 75 ЗОП-а за коју је Уставни суд утврдио да је неуставна. Стога се код будућих измјена ЗОП-а не би смјела занемарити нити одредба члана 56 став 3 ЗОП-а.

Остали наводи

46. У погледу одредбе члана 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а, подносилац захтјева је навео садржај наведене одредбе, док је у захтјеву заправо изнио аргументацију у односу на члан 105

ЗОП-а. Уставни суд подсјећа да је, према константној пракси Уставног суда, подносилац захтјева дужан да захтјев конкретно одреди – у односу на које одредбе Устава Босне и Херцеговине или Европске конвенције тражи да се испита компатибилност и да те наводе поткријепи одговарајућом аргументацијом, која би указивала на сумњу у компатибилност законске одредбе (види Одлука Уставног суда број У 12/13 од 5. јула 2013. године). Уставни суд наглашава да је подносилац захтјева одредио захтјев члана 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а у односу на чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине, односно чл. 5 и 6 Европске конвенције. Међутим, није понудио било какве аргументе који се односе на члан 21 ЗОП-а, осим што је у наставку захтјева све аргументовао у вези са чланом 105 ЗОП-а. Без додатних аргумената зашто оспорена одредба члана 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а (дјелујући *erga omnes*) доводи у питање поштовање уставних права на која је указао подносилац захтјева, Уставни суд може само закључити да су неосновани наводи подносиоца захтјева у погледу (не)уставности члана 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а. Ово поготово када се има у виду претходно наведени закључак из Одлуке Уставног суда број У 12/21 којом је одлучено о захтјеву у односу на члан 105 ЗОП-а.

47. Стога, Уставни суд закључује да је члан 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а у складу са чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине и чл. 5 и 6 став 1 Европске конвенције.

VII. Закључак

48. Уставни суд сматра да одредба члана 75 ЗОП-а, у дијелу који гласи: "Када је рјешење о прекршају уручено путем поште сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту", није у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције зато што за посљедицу може имати губитак права на приступ суду.

49. Уставни суд закључује да је члан 21 став 2 тачка 4 ЗОП-а у складу са чл. II/3д) и е) Устава Босне и Херцеговине и чл. 5 и 6 став 1 Европске конвенције.

50. У односу на члан 105 ЗОП-а, Уставни суд закључује да се ради о питању о којем је Уставни суд Босне и Херцеговине већ одлучивао, а из навода или доказа изнесених у захтјеву не произлази да има основа за поновно одлучивање.

51. На основу члана 19 став (1) тачка д), члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 61 став (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

52. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Мато Тодић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број У 16/21, рјешавајући захтјев **Опćинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић)**, на основу члана VI/3.с) Устава Босне и Херцеговине, члана 19. став (1) тачка д), члана 57. став (2) алинеја б), члана 59. ст. (1), (2) и (3) и члана 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тодић, предсједник

Миодраг Симовић, потпредсједник

Мирсад Џеман, потпредсједник

Хелен Келлер, потпредсједница

Валерија Галић, судкиња

Сеада Палаврић, судкиња

Златко М. Кнежевић, судија

Ангелика Нуßberger, судкиња

Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 26. маја 2022. године donio је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Одлучујући о захтјеву Опćинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић) за ocјену уставности члана 21. став 2. тачка 4, члана 105. и дијела члана 75. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 63/14),

утврђује се да дио члана 75. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) који гласи: "Када је рјешење о прекршajу уручено путем поште, сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" није у складу са чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у односу на право на приступ суду.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесeci од објављивања ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усaglasi дио члана 75. Закона о прекршajима који гласи: "Када је рјешење о прекршajу уручено путем поште, сматраће се да је достављање извршено по истеку пет радних дана од дана када је рјешење предано на пошту" са чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама предузетим са циљем извршења ове одлуке.

Утврђује се да је члан 21. став 2. тачка 4. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) у складу са чланом II/3.д) Устава Босне и Херцеговине, чланом 5. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одбације се као недопуштен захтјев **Опćинског суда у Завидовићима (судија Борис Сунарић)** за ocјену уставности члана 105. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14) са чланом II/3.д) Устава Босне и Херцеговине, чланом 5. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода због тога што је ријеч о питању о којем је Уставни суд Босне и Херцеговине већ одлучивао, а из навода или доказа изнесених у захтјеву не произлази да има основа за поновно одлучивање.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Опćински суд у Завидовићима (судија Борис Сунарић, у даљњем тексту: подносилац захтјева) поднио је 24. новембра 2021. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за ocјену уставности члана 21. став 2. тачка 4, члана 105. и дијела одредбе члана 75. Закона о прекршajима ("Службене новине Федерације БиХ" број 63/14; у даљњем тексту: ЗОП) са Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. На основу члана 23. став (2) Правила Уставног суда, од Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине те Владе Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада БиХ) затражено је 6. децембра 2021. године да доставе одговоре на захтјев.

3. Zakonodavno-pravna komisija Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je dostavila odgovor na zahtjev 21. januara 2022. godine.

4. Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine je dostavio odgovor na zahtjev 22. decembra 2021. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnosilac zahtjeva smatra da odredbe člana 21. stav 2. tačka 4, člana 105. i dio odredbe člana 75. ZOP-a nisu u saglasnosti s odredbama čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Evropske konvencije.

6. U pogledu nesaglasnosti odredbe člana 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a, podnosilac zahtjeva je naveo "sljedeće mjere mogu biti izrečene kao posljedica odgovornosti za počinjeni prekršaj ... lišenje slobode radi naplate novčane kazne". U nastavku je argumentacija o neustavnosti ove odredbe dovedena u vezu s odredbom člana 105. ZOP-a kojom je propisano "lišenje slobode zbog neplaćanja", te je ukazano na praksu Ustavnog suda Republike Srpske iz predmeta broj U 14/14 od 25. aprila 2015. godine.

7. U vezi s odredbom člana 75. ZOP-a koja se odnosi na uručenje rješenja o prekršaju, u zahtjevu je navedeno: "Kada je u pitanju odredba čl. 75 ZOP za čiji se dio traži ocjena ustavnosti, ovom odredbom je propisano da će sud uručiti kopiju rješenja o prekršaju ličnim uručenjem ili putem pošte okrivljenom i ovlaštenom organu ili oštećenom u roku tri dana od dana donošenja rješenja o prekršaju. Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu. Po ocjeni ovog suda, dio navedene odredbe ('Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu') je u suprotnosti sa odredbama člana II/3.e) Ustava, te odredbe člana 6 Evropske konvencije, jer je stvorena nepotrebna zakonska fikcija da je samim istekom roka od pet radnih dana od dana predaje pošti dostava uredna, bez obzira da li je rješenje o prekršaju zaista i uručeno okrivljenom, a to je u suprotnosti sa garancijama na pravično suđenje, jer na taj način vrlo lako može doći i do povrede prava okrivljenog na djelotvoran pravni lijek, jer je, u situaciji kada sudu nije vraćena dostavnica, kao dokaz o uručenju pismena (rješenja o prekršaju), stvorena nesigurnost da li je okrivljeni uopšte primio navedeno pismo, a zakonska fikcija ukazuje da se i u takvoj situaciji dostava smatra urednom, zbog čega po mišljenju ovog suda, navedena odredba u tom dijelu nema kvalitet zakona".

b) Činjenice iz predmeta povodom kojeg je podnesen zahtjev

8. Kantonalna uprava za inspeksijske poslove Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: ovlašteno tijelo) podnijela je Općinskom sudu u Zavidovićima zahtjev za lišenje slobode A. K. (u daljnjem tekstu: kažnjenik) zbog neplaćanja novčane kazne. Novčana kazna u iznosu od 200,00 KM je kažnjeniku izrečena zbog prekršaja iz člana 170. stav 2. u vezi sa stavom 1. Zakona o radu. U zahtjevu je navedeno da je prekršajni nalog konačan i izvršan, da kažnjenik nije platio novčanu kaznu i da prijeti zastarjelost izvršenja novčane kazne. Predloženo je da sud postupi prema članu 105. stav (1) ZOP-a tako što će donijeti rješenje o lišenju slobode kažnjenika jer je to jedini "razuman i efikasan" način koji će primorati kažnjenika da plati novčanu kaznu.

c) Odgovor na zahtjev

9. Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je u odgovoru na zahtjev istakao da je Zakonodavno-pravna komisija pribavila mišljenje Odbora za pravdu i opću upravu Parlamenta Federacije BiH. Nakon održane sjednice povodom inicijative koju je pokrenuo podnosilac zahtjeva zaključeno je da ima elemenata za ocjenu ustavnosti člana 21. stav

2. tačka 4, člana 105. i dijela odredbe člana 75. ZOP-a, te da postoji potreba za izmjenom navedenih odredbi.

10. Vlada FBiH je putem Ureda za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH dostavila odgovor na zahtjev u kojem je navedeno da je u članu 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a mjera lišenja slobode propisana kao vrsta sankcije i sigurnosna mjera koja može biti izrečena za počinjeni prekršaj.

11. U pogledu neosnovanosti navoda kojima je ukazano na dio člana 75. ZOP-a koji se odnosi na dostavljanje rješenja o prekršaju putem pošte je navedeno "član 93. stav 2. ZOP propisuje da će sud uzvratiti prijedlog za povrat u predašnje stanje ako okrivljenik može dokazati da mu nije uručena kopija rješenja o prekršaju; navedena odredba daje dovoljnu zaštitu okrivljeniku u prekršajnom postupku u situaciji kad dostava nije uredna".

12. Predloženo je da se zahtjev za ocjenu ustavnosti odredbe čl. 21. stav 2. tačka 4, 105. i dijela člana 75. ZOP-a odbije kao neosnovan.

IV. Relevantni propisi

13. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

3. Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

d) Pravo na ličnu slobodu i sigurnost.

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

14. **Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda**, Rim, 4. XI 1950. godine ("Službeni glasnik BiH" broj 6/99), kako je izmijenjena Protokolom broj 11 (datum stupanja na snagu 1. novembar 1998), u relevantnom dijelu glasi:

Član 5.

Pravo na slobodu i sigurnost

1 Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Niko ne smije biti lišen slobode izuzev u niže navedenim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a zakonitog lišenja slobode po presudi nadležnog suda;

b zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepočinovanja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obaveze propisane zakonom;

c zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja nadležnoj sudskoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba spriječi da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

d lišenja slobode maloljetnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadležnoj vlasti;

e zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;

f zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

2 Svako ko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optužbama protiv njega.

3 Svako ko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stava 1(c) ovog člana mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugo službeno lice zakonom ovlašteno da vrši sudsku vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

4 Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti žalbu sudu kako bi sud, u

kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

5 Svako ko je bio žrtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog člana ima pravo na obeštećenje.

15. **Zakon o prekršajima** ("Službene novine Federacije BiH" broj 63/14) u relevantnom dijelu glasi:

Član 5.

Svako ko je okrivljen da je počinio prekršaj ima pravo zahtijevati da o njegovoj odgovornosti za počinjeni prekršaj odluči sud, ukoliko on to zahtijeva u roku koji je propisan zakonom. Takve osobe imaju pravo da:

1) smatraju se nevinim dok se ne dokaže njihova odgovornost u skladu sa zakonom;

2) u najkraćem roku biti obaviještene detaljno i na jeziku koji razumiju o prirodi i razlogu optužbi protiv njih;

3) da im se da odgovarajuće vrijeme i mogućnost za pripremu njihove odbrane;

4) brani se lično, ili putem branitelja prema vlastitom izboru, ili ukoliko nemaju dovoljno sredstava, da im se on osigura besplatno kada to zahtijevaju interesi pravde;

5) ispituju ili da se u njihovo ime ispituju svjedoci koji ih terete i da se osigura prisustvo i saslušanje svjedoka u njihovu korist pod istim uvjetima kao i svjedoka koji ih terete;

6) dobiju besplatnu pomoć prevodioca ako ne razumiju jezik koji se upotrebljava u sudu.

Član 21. stav 2.

Vrste sankcija

(2) Sljedeće mjere mogu biti izrečene kao posljedica odgovornosti za počinjeni prekršaj:

1) oduzimanje imovinske koristi;

2) obaveza naknade štete;

3) kazneni poeni i

4) lišenje slobode radi naplate novčane kazne.

Član 53.

Prekršajni postupak

(1) Prekršajni postupak pokreće se na sljedeći način:

1) izdavanjem prekršajnog naloga ili

2) podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka sudu koji je nadležan prema članu 15. stav (2) ovog zakona.

(2) Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka podnijet će se samo u slučajevima kada ne postoje uvjeti za izdavanje prekršajnog naloga određeni u članu 54. ovog zakona.

Član 54.

Izdavanje prekršajnog naloga

(1) Ovlašteni organ izdat će prekršajni nalog ukoliko ustanovi da je prekršaj iz njegove nadležnosti utvrđen na jedan od sljedećih načina:

1) neposrednim opažanjem od ovlaštene službene osobe prilikom inspekcije, nadzora i pregleda, kao i uvida u službenu evidenciju nadležnog organa, kao i druge službene dokumentacije koje je pravno ili fizičko lice koje obavlja samostalnu poslovnu djelatnost - obrt dužno voditi, odnosno imati u skladu sa zakonom ili službene zabilješke ili pisane prijave drugih ovlaštenih organa;

2) na osnovu podataka dobijenih upotrebom uređaja za nadzor ili mjerenje;

3) prilikom provođenja inspeksijskog ili drugog nadzora, pregledom dokumentacije, prostorija i robe, ili na drugi zakonit način ili na drugi posredan način na osnovu izvršenog nadzora ili izvještaja drugog ovlaštenog organa ili

4) na osnovu priznanja okrivljenog o izvršenju prekršaja pred ovlaštenim organom na licu mjesta počinjenja prekršaja ili u nekom drugom sudskom ili drugom postupku.

(2) Prekršajni nalog može se izdati samo u slučajevima kada odgovarajući zakon ili drugi propis određuje fiksnu novčanu kaznu, kada novčana kazna može biti izračunata korištenjem matematičke formule, ili kada ovlašteni organ odluči izreći

minimalnu novčanu kaznu, odnosno zaštitnu mjeru u najkraćem trajanju ili zaštitnu mjeru oduzimanja predmeta određenu takvim zakonom ili drugim propisom.

(3) Ako okrivljeni izvrši više prekršaja u sticaju, tada ovlašteni organ može prekršajnim nalogom izreći jedinstvenu novčanu kaznu primjenom člana 24. ovog zakona, a ako je za samo jedan od izvršenih prekršaja predviđena zaštitna mjera, može izreći i tu zaštitnu mjeru u najkraćem predviđenom trajanju.

(4) Ovlašteni organ koji je izdao prekršajni nalog može u svako vrijeme ispraviti greške u pisanju, ili ostale očigledne greške po službenoj dužnosti, ili na prijedlog strana u postupku.

(5) O ispravci iz stava (4) ovog člana donosi se poseban zaključak o ispravljanju greške u nalogu, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 56.

Uručenje prekršajnog naloga

(1) Prekršajni nalog sastoji se od originala i najmanje dvije kopije. Original zadržava ovlašteni organ u svojoj evidenciji. Dvije kopije uručuju se okrivljenom.

(2) Prekršajni nalog može se uručiti okrivljenom na bilo koji od sljedećih načina:

1) ličnim uručenjem,

2) uručenjem putem pošte ili

3) pričvršćivanjem ili ostavljanjem prekršajnog naloga na sigurnom i vidljivom mjestu na motornom vozilu ako je prekršaj koji je počinjen vezan uz nepropisno parkiranje motornog vozila.

(3) Kada je prekršajni nalog uručen lično, datum uručenja je datum kada ga je okrivljeni primio. Kada je prekršajni nalog uručen putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana nakon što ga je ovlašteni organ predao na poštu. Kada je prekršajni nalog ostavljen na motornom vozilu, datum uručenja je datum kada je ostavljen na motornom vozilu.

Član 57.

Prihvatanje odgovornosti

Okrivljeni može prihvatiti odgovornost za prekršaj tako što će platiti novčanu kaznu i sve druge obaveze utvrđene prekršajnim nalogom u određenom roku, ili obavijestiti ovlašteni organ o prihvatanju sankcije određene u prekršajnom nalogu, ukoliko je prekršajnim nalogom specificirano da je takvo obavještenje prihvatljiva alternativa. Svaka osoba koja prihvati odgovornost u skladu sa ovim članom ne može kasnije odbijati odgovornost, ili se žaliti na visinu kazne ili vrstu bilo koje sankcije ili troškova.

Član 59.

Postupak po zahtjevu za odlučivanje od suda

(1) Okrivljeni koji primi prekršajni nalog i želi se o predmetu odlučiti pred sudom mora:

1) zatražiti sudske odlučivanje tako što će na odgovarajućem mjestu potpisati jednu kopiju prekršajnog naloga i dostaviti je sudu kao što je određeno u prekršajnom nalogu prije isteka roka određenog prekršajnim nalogom i

2) pojaviti se pred sudom na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres po prekršajnom nalogu, ili, ako datum nije naveden, na dan koji je sud odredio za usmeni pretres.

(2) Kada okrivljeni zahtijeva sudske odlučivanje, sankcije određene u prekršajnom nalogu smatrat će se ništavnim. Sud može izreći bilo koju sankciju koju zakon dozvoljava, uključujući i strožu sankciju od sankcije izrečene prekršajnim nalogom.

Član 64.

Suđenje

Suđenje u prekršajnom postupku provodi se na usmenom pretresu koji vodi sudija pojedinac. Ukoliko ne postoje izuzetne okolnosti, prekršajni postupak trebao bi se okončati na jednom usmenom pretresu.

Član 72.

Rješenje o prekršaju

(1) Prekršajni postupak završava se donošenjem rješenja o prekršaju.

(2) Rješenjem o prekršaju sud će odlučiti:

- 1) da se prekršajni postupak obustavlja,
- 2) da je okrivljeni odgovoran zbog propuštanja, ili
- 3) da se okrivljeni oglašava odgovornim za prekršaj.

(3) Ako se okrivljeni ogłosi odgovornim zbog propuštanja ili odgovornim za prekršaj, rješenjem o prekršaju izreći će se sankcija prema okrivljenom.

(4) Sud koji je donio rješenje o prekršaju može u svako vrijeme ispraviti greške u pisanju ili ostale očigledne greške po službenoj dužnosti ili na prijedlog strana u postupku.

Član 73.

Donošenje rješenja

Sud će na kraju pretresa usmeno objaviti rješenje. U posebnim slučajevima sud može odgoditi donošenje rješenja, ali ni u kojem slučaju rješenje neće biti doneseno po isteku roka od 15 dana od dana kada je usmeni pretres završen.

Član 75.

Uručenje rješenja

Sud će uručiti kopiju rješenja o prekršaju ličnim uručenjem ili putem pošte okrivljenom i ovlaštenom organu ili oštećenom u roku tri dana od dana donošenja rješenja o prekršaju. Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu.

Član 93.

Prijedlog za povrat u predašnje stanje

(1) Okrivljeni kojem je izrečena sankcija zbog propuštanja da se pojavi u skladu sa odredbama člana 58. ovog zakona, ili u odnosu na kojeg je rješenje o prekršaju doneseno u skladu sa članom 78. ovog zakona, ili ako propusti rok za žalbu, može podnijeti prijedlog za povrat u predašnje stanje.

(2) Sud će uvažiti prijedlog za povrat u predašnje stanje ako okrivljeni može dokazati da mu nije uručen prekršajni nalog ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili poziv za usmeni pretres ili kopija rješenja o prekršaju i da je propuštanje pojavljivanja ili pravovremenog postupanja nastalo iz opravdanih razloga.

(3) Ovlašteni organ u odnosu na kojeg je doneseno rješenje o obustavljanju prekršajnog postupka u skladu sa članom 67. ovog zakona može podnijeti prijedlog za povrat u predašnje stanje.

(4) Sud će uvažiti takav prijedlog za povrat u predašnje stanje ako ovlašteni organ može dokazati da je do propuštanja pojavljivanja došlo iz opravdanih razloga.

Član 94.

Rok za podnošenje prijedloga za povrat u predašnje stanje

Svaki prijedlog za povrat u predašnje stanje mora biti podnesen sudu u roku tri mjeseca od dana kada je prekršajni nalog postao konačan ili izvršan ili od dana donošenja rješenja o prekršaju.

Član 95.

Posljedice podnošenja prijedloga

(1) Ako sud uvaži prijedlog za povrat u predašnje stanje, odredit će se dan i vrijeme za usmeni pretres i o tome obavijestiti okrivljeni i ovlašteni organ.

(2) Ako sud uvaži prijedlog za povrat u predašnje stanje, prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju stavljaju se van snage.

(3) Ako, nakon što je sud uvažio prijedlog za povrat u predašnje stanje, okrivljeni propusti da se pojavi na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres, sud će odbiti prijedlog za povrat u predašnje stanje i izdati prekršajni nalog ili rješenje o prekršaju održati na snazi.

(4) Ako se, nakon što je sud uvažio prijedlog za povrat u predašnje stanje, okrivljeni pojavi na dan i u vrijeme određeno za usmeni pretres, a predstavnik ovlaštenog organa propusti da se pojavi, sud će donijeti rješenje kojim se obustavlja prekršajni

postupak ili prekršajni nalog stavlja van snage ako je prekršajni postupak pokrenut putem prekršajnog naloga.

Član 102.

Unos podataka o kaznama u Registar novčanih kazni

(1) Sve novčane kazne i troškovi postupka izrečeni na osnovu konačnog i izvršnog prekršajnog naloga ili pravomoćnog i izvršnog rješenja o prekršaju upisat će se u Registar novčanih kazni i biti evidentirani kao dug koji kažnjenik duuguje odgovarajućem nivou vlasti kojem se plaća.

(2) Nakon što prekršajni nalog postane konačan i izvršan ili rješenje o prekršaju postane pravomoćno i izvršno, ovlašteni organ ili sud izvršit će unos podataka o novčanoj kazni i troškovima postupka u Registar novčanih kazni.

(3) Način i postupak unosa podataka o novčanoj kazni i troškovima postupka u Registar novčanih kazni iz stava (2) ovog člana utvrdit će Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Novčane kazne i troškovi postupka evidentiraju se kao dug u Registru novčanih kazni dok kažnjenik ne plati puni iznos novčane kazne i troškova postupka. Novčana kazna i troškovi postupka u svakom slučaju bit će brisani iz Registra novčanih kazni po isteku pet godina od dana kada je prekršajni nalog postao konačan i izvršan ili je rješenje o prekršaju postalo pravomoćno i izvršno.

(5) Sud će na prijedlog ovlaštenog organa ili po službenoj dužnosti donijeti rješenje o obustavljanju postupka izvršenja kazni i troškova postupka u slučaju smrti ili trajnog duševnog oboljenja kažnjenika, nakon čega će se izvršiti brisanje novčane kazne i troškova postupka.

Član 103.

Posljedice upisa kazne u Registar novčanih kazni

Dok se ne plate sve novčane kazne i troškovi evidentirani u registru novčanih kazni, kažnjeniku se neće dozvoliti:

- 1) registracija ili produženje važnosti registracije motornog vozila;
- 2) izdavanje ili produženje važnosti vozačke dozvole;
- 3) učestvovanje na javnom tenderu;
- 4) registracija pravnog lica, promjena registracije pravnog lica ili registracije samostalne poslovne djelatnosti - obrta ili
- 5) promjena vlasništva motornog vozila.

Član 105.

Lišenje slobode zbog neplaćanja

(1) Kažnjenik koji u roku ne plati u potpunosti ili djelimično novčanu kaznu koja mu je određena rješenjem o prekršaju ili prekršajnim nalogom bit će prinuđen na plaćanje određivanjem lišenja slobode ako sud smatra da je to jedini razuman i efikasan način koji će primorati kažnjenika da plati iznos na koji je obavezan. O lišenju slobode zbog neplaćanja sud odlučuje rješenjem koje se protiv kažnjenika može donijeti samo jednom za odnosni prekršaj. Lišenje slobode može biti određeno od suda po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovlaštenog organa ili Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine. Sud će obavijestiti podnosioca prijedloga o svojoj odluci i o izvršenju lišenja slobode.

(2) Sud može odrediti lišenje slobode do 15 dana. Vrijeme za koje je kažnjenik lišen slobode neće uticati na plaćanje iznosa koji duuguje. Kažnjenik će biti odmah oslobođen nakon plaćanja punog iznosa novčane kazne.

(3) Lišenje slobode prema odredbama ovog člana ne može biti određeno kažnjeniku koji može dokazati da nije u mogućnosti platiti novčanu kaznu.

(4) Protiv rješenja o lišenju slobode kažnjenik može izjaviti žalbu drugostepenom sudu u roku osam dana od prijema rješenja o lišenju slobode. Prvostepeni sud dužan je žalbu dostaviti drugostepenom sudu u roku tri dana od dana prijema žalbe. Drugostepeni sud mora donijeti odluku po žalbi u roku 15 dana od prijema spisa. Žalba odgađa izvršenje.

(5) Prije početka izvršenja rješenja o lišenju slobode kažnjenik može sudu predložiti obavljanje poslova za opće dobro ili poslove za dobro lokalne zajednice kao zamjenu za plaćanje novčane kazne. Sud će voditi listu takvih poslova u saradnji s nadležnim kompetentnim organima vlasti. Prilikom odlučivanja o prijedlogu sud će razmotriti sve okolnosti slučaja, kao i finansijske uvjete i mogućnost kažnjenika da plati novčanu kaznu, kao i vrstu izvršenog prekršaja, uzrast, fizičku i radnu sposobnost, psihičke osobine, obrazovanje, sklonosti i druge posebne okolnosti koje se odnose na ličnost učinitelja.

(6) Ako sud usvoji prijedlog iz stava (5) ovog člana izdat će nalog za obustavu izvršenja lišenja slobode za vrijeme dok ne istekne rok za obavljanje takvog posla. Ako kažnjenik obavi predviđeni posao lišenje slobode se neće izvršiti i novčana kazna brisat će se iz Registra novčanih kazni i neće biti naplaćena. Ukoliko kažnjenik uopće ne obavi predviđeni posao rješenje o lišenju slobode bit će izvršeno, a ako ga obavi samo djelimično, sud će ocijeniti da li je svrshodno izvršiti rješenje o lišenju slobode i o tome donijeti odgovarajući nalog.

(7) U slučaju kada sud ili ovlašten organ utvrdi da se ne može izvršiti novčana kazna izrečena na osnovu konačnog i izvršenog prekršajnog naloga ili pravomoćnog rješenja o prekršaju, primjenom odredbi čl. 103. i 104. ovog zakona i st. (1), (2) i (3) ovog člana, sud će, po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovlaštenog organa, donijeti rješenje o izvršenju novčane kazne kojim se kažnjeniku nalaže obavljanje određenih poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice kao zamjenu za plaćanje novčane kazne. Ukoliko kažnjenik obavi predviđeni posao, novčana kazna brisat će se iz Registra novčanih kazni.

(8) Postupak i uvjete za izvršenje sudskog rješenja o lišavanju slobode kažnjenika zbog neplaćanja novčane kazne, kao i postupak i uvjete obavljanja poslova za opće dobro ili poslova za dobro lokalne zajednice i način vođenja evidencije o obavljanju tih poslova regulirat će podzakonskim propisima federalni ministar pravde u saradnji s nadležnim kantonalnim ministarstvima u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

V. Dopustivost

16. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

Član VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je prosljedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

17. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Općinski sud u Zavidovićima (sudija Boris Sunarić), što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 5/10 od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11).

18. Predmet zahtjeva je ocjena ustavnosti odredbi člana 21. stav 2. tačka 4, člana 105. i dijela člana 75. ZOP-a sa odredbama čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. Evropske konvencije.

19. Razmatrajući dopustivost zahtjeva u dijelu kojim se traži ocjena ustavnosti odredbe člana 105. ZOP-a sa čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. Evropske konvencije, Ustavni sud je pošao od odredaba člana 19. stav 1. tačka d) Pravila Ustavnog suda.

20. Član 19. stav 1. tačka d) Pravila Ustavnog suda glasi:

Zahtjev nije dopustiv ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

d) radi se o pitanju o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje;

21. Ustavni sud podsjeća da je Odlukom o dopustivosti i meritumu broj U 12/21 od 24. marta 2022. godine zaključio da je osporena odredba člana 105. ZOP-a u skladu sa članom II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 5. Evropske konvencije. Ustavni sud je zaključio da navedena odredba zadovoljava standarde prava na slobodu ličnosti zato što je s proceduralnog aspekta dovoljno jasna i precizna i, sagledana u cjelini, zadovoljava sve potrebne garancije koje osiguravaju da lišenje slobode ne bude proizvoljno. Osim toga, osporena odredba zadovoljava standard proporcionalnosti jer njena svrha nije kazna nego prinuda da se osigura ispunjenje novčane obaveze, a okolnost da i nakon lišenja slobode (do 15 dana) ostaje evidentirana u Registru novčanih kazni je opravdana s aspekta njenog trajanja jer se u svakom slučaju briše po isteku pet godina od pravomoćnosti sudskog rješenja/prekršajnog naloga. U istoj odluci Ustavni sud je zaključio da je odredba člana 105. ZOP-a u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. Evropske konvencije jer ne pokreće pitanje utvrđivanja odgovornosti za počinjeni prekršaj, a stoga ni pitanje utvrđivanja krivične optužbe, već isključivo pitanje lišenja slobode zbog neispunjenja obaveze koja je prethodno utvrđena. Osim toga, osporena odredba ne dovodi u pitanje principe iz člana 6. Evropske konvencije kao što su pravo pristupa sudu, pravo na odbranu i ostalo na šta je ukazao podnosilac zahtjeva.

22. S obzirom na to da je predmetnim zahtjevom osporena ista odredba u odnosu na iste članove Ustava Bosne i Hercegovine i Evropske konvencije, imajući u vidu odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da se u odnosu na ocjenu ustavnosti člana 105. ZOP-a radi o zahtjevu o kojem je Ustavni sud već odlučivao, a iz navoda iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje.

23. Stoga, u pogledu člana 105. ZOP-a, imajući u vidu odredbu člana 19. stav (1) tačka d) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

24. U pogledu člana 21. i dijela člana 75. ZOP-a, Ustavni sud smatra da je zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašten subjekt, te ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

25. Podnosilac zahtjeva je tražio od Ustavnog suda da u smislu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine odluči o kompatibilnosti odredbe člana 21. stav 2. tačka 4. i dijela odredbe člana 75. ZOP-a s odredbama čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Evropske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

26. Pravo na pravično suđenje u članu II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

[...]

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom. [...]

27. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1) Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. [...]

28. Ustavni sud će ispitati navode podnosioca zahtjeva kojim je zatražena ocjena ustavnosti dijela odredbe člana 75. ZOP-a koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu" jer je suprotan pravu na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članu 6. Evropske konvencije.

29. Prije razmatranja konkretnog zahtjeva kojim je osporena odredba člana 75. ZOP-a, dio koji se odnosi na dostavljanje rješenja o prekršaju putem pošte, Ustavni sud ukazuje da je u odredbama ZOP-a, u članu 56. stav 3. ZOP-a (Uručenje prekršajnog naloga) navedeno: "Kada je prekršajni nalog uručen lično, datum uručenja je datum kada ga je okrivljeni primio. Kada je prekršajni nalog uručen putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana nakon što ga je ovlašteni organ predao na poštu. Kada je prekršajni nalog ostavljen na motornom vozilu, datum uručenja je datum kada je ostavljen na motornom vozilu". Dakle, radi se o dvije, u relevantnom dijelu identične odredbe ZOP-a koje se odnose na uručenja, i to član 56. na uručenje prekršajnog naloga, a član 75. na uručenje rješenja o prekršaju, pri čemu je podnosilac zahtjeva osporio član 75. ZOP-a. Prema mišljenju Ustavnog suda, odredbe člana 56. ZOP-a pokreću ista pitanja kao i osporene odredbe člana 75. ZOP-a, međutim, odredbu člana 56. ZOP-a podnosilac zahtjeva nije osporio, zbog čega Ustavni sud, prema svojim Pravilima, ovu odredbu ne može ispitivati (zabrana ispitivanja *ex officio* po službenoj dužnosti).

30. Ustavni sud će prvo prezentirati svoju dosadašnju praksu u relevantnim apelacionim predmetima koji su pokretali pitanja kada nije izvršena lična dostava (s potpisom primaoca), kao i posljedice koje su zbog toga nastupile.

31. U predmetu broj AP 2970/16 (vidi Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2970/16 od 11. oktobra 2018. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrđena je povreda apelantovog prava na djelotvoran pravni lijek u vezi s pravom na pravično suđenje. U ovom predmetu apelant je problematizirao dostavljanje rješenja putem oglasne table suda, što je imalo za posljedicu da je njegova žalba protiv meritornog rješenja bila odbačena kao neblagovremena. Ustavni sud je u navedenom predmetu, imajući u vidu specifičnost okolnosti iz tog predmeta – problematiziranje dostavljanja rješenja putem oglasne table suda uprkos tome što je apelant dao saglasnost da mu rješenje bude dostavljeno na kućnu adresu, ukazao da je redovni sud trebao ispitati da li je apelant o donošenju odluke bio obaviješten na efektivan način i da li je sud u razumnoj mjeri pokazao marljivost pri pokušaju da kontaktira s apelantom. U tom pravcu su (tačka 40. obrazloženja odluke) istaknute sljedeće okolnosti: pošiljka vraćena sudu uz napomenu "da je apelant odselio sa date adrese"; iz dokumentacije u spisu i odgovora redovnih sudova proizlazi da apelant nije promijenio svoju adresu, niti je obavijestio redovni sud o eventualnoj namjeri promjene adrese; sud je zaključio da je došlo do promjene adrese apelanta isključivo na osnovu konstatacije službenika pošte; ono što je službenik pošte konstatirao je oboriva pretpostavka koju je apelant mogao istaći samo u žalbi, što je u konkretnom slučaju i uradio; apelant je u podnesku koji je uputio sudu 21. marta 2016. godine ukazao da nije primio navedeno rješenje i da je u pošti saznao da je to rješenje vraćeno sudu; tu okolnost sud nije ni na koji način ispitao nego ju je prihvatio kao tačnu i slijedom tog "vjerovanja" zaključio da je ispunjen uvjet za dostavljanje rješenja putem oglasne table suda. Na taj način je Osnovni sud "postavio rok" za izjavljivanje žalbe na rješenje, slijedom čega je apelantova žalba bila odbačena kao neblagovremena, učinivši je nedjelotvornim pravnim lijekom.

32. U predmetu broj AP 3502/12 (vidi Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 3502/12 od 31. januara 2013. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba) utvrđena je povreda apelantovog prava na pravično suđenje u kojem je, između ostalog, problematizirano neobavješćavanje o postojanju "krivične optužbe", mjestu i vremenu održavanja usmenog pretresa, provođenje postupka u apelantovoj odsutnosti tvrdnjom da rješenje kojim je apelant proglašen odgovornim i kažnjen novčanom kaznom nikad nije uručeno, već da je apelant za njegovo postojanje saznao prilikom registracije automobila. U navedenoj odluci (tačka 34) Ustavni sud je, između ostalog, naveo "dostavljanje osporenog rješenja izvršeno je na način propisan

zakonom (...) 'Kada je obrazac rješenja o prekršaju uručen putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po proteku pet radnih dana od dana kada je obrazac rješenja predat na poštu', ali je nesporno (i) da apelantu lično (fizički) nije uručeno (zbog toga što apelant više nije živio na adresi na kojoj je bio prijavljen u nadležnim evidencijama), te tako nije ni mogao koristiti zahtjev za povrat u predašnje stanje u rokovima koji su propisani Zakonom o prekršajima. Apelant je za osporeno rješenje saznao prilikom registracije automobila, a tada su bili protekli rokovi za izjavljivanje navedenog pravnog lijeka. Stoga je Ustavni sud u kontekstu apelantovih navoda ispitao osporeno rješenje prema standardima prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije u svjetlu prakse Evropskog suda". Osim toga, Ustavni sud je podsjetio da je Komitet ministara Vijeća Evrope u Rezoluciji (75) 11 od 21. maja 1974. godine utvrdio preporuke državama u vezi sa suđenjem u odsustvu optuženog. Tako su kao minimalna pravila, pored ostalog, usvojena: nikom se neće suditi prije nego što mu na *efektivan način* bude dostavljen poziv tako da ima dovoljno vremena da se pojavi i pripremi odbranu, izuzev ako se ne utvrdi da namjerno nastoji da izbjegne pravdu; u pozivu moraju biti naznačene posljedice nepojavljivanja optuženog na suđenju. Dakle, akcent nije stavljen na činjenicu da optuženi mora biti prisutan na suđenju, već na dokaz da je bio obaviješten o suđenju na vrijeme. Ustavni sud je u navedenoj odluci podsjetio na određene predmete iz prakse Evropskog suda (između ostalih, *Colozza protiv Italije*, presuda od 12. februara 1985. godine, stav 27, serija A, broj 89) u kojima je ukazano na neophodnost da se odgovori na pitanje da li se u okolnostima konkretnog slučaja može smatrati da je apelant na efektivan način bio obaviješten o postojanju "krivične optužbe" protiv njega, te da li je sud u razumnoj mjeri pokazao marljivost pri pokušaju da kontaktira s apelantom.

33. U konkretnom predmetu treba izvršiti ocjenu ustavnosti dijela osporene odredbe člana 75. ZOP-a. Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti, odnosno kompatibilnosti zakona/zakonske odredbe razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod za podnošenje zahtjeva (vidi odluku Ustavnog suda u predmetu broj U 15/11 od 30. marta 2012. godine, tačka 63). Dakle, Ustavni sud neće ulaziti u konkretan predmet koji se nalazi na rješavanju pred Općinskim sudom u Zavidovićima, niti će se baviti načinom na koji redovni sudovi, te drugi nadležni organi primjenjuju osporene zakonske odredbe. Ustavni sud će izvršiti ocjenu kompatibilnosti osporenih odredbi na apstraktan način imajući u vidu navode iz zahtjeva.

34. Kada se vrši ocjena ustavnosti u predmetima apstraktne nadležnosti, kao i kada se ispitivanje ustavnosti vrši samo u odnosu na tekst osporene odredbe, veoma je teško ispitati da li je došlo do povrede prava na pravično suđenje jer se poštovanje ili (ne)poštovanje člana 6. Evropske konvencije, koji detaljno propisuje niz proceduralnih garancija, efektivno može ispitati tek nakon provedenog postupka u cjelini. Jedino što Ustavni sud u okviru apstraktne nadležnosti može ispitati jeste da li osporena odredba eksplicitno isključuje neki od principa koje sadrži član 6. Evropske konvencije (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 16/18 od 28. marta 2019. godine, stav 65, dostupna na www.ustavnisud.ba). Prema mišljenju Ustavnog suda, osporena odredba člana 75. ZOP-a pokreće pitanje poštovanja prava na pristup sudu iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

35. Prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije, "svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu" i primjenjivo je ne samo u postupcima za koje domaći/nacionalni organi tvrde da su krivični već i u drugim postupcima kojima se određuju građanska prava i obaveze (kao što su prekršajni, carinski, administrativni itd.), a u skladu s principima uspostavljenim u predmetu *Engel* (vidi Evropski sud, *Engel protiv Holandije* (broj 1), presuda od 8. juna 1976. godine, serija A, broj 22; *Oztürk*, presuda od 27. maja 1984. godine, serija A, broj 73, st. 46–50). Kako prava garantirana

članom 6. Evropske konvencije ne bi bila iluzorna i teorijska, razvili su se, prvenstveno kroz praksu Evropskog suda, elementi prava na pravično suđenje koji jasno determiniraju pravo svakog pojedinca da sud donese odluku u adversarnom postupku, zbog čega je, iako nije eksplicitno propisano u članu 6. Evropske konvencije, ustanovljeno "pravo na pristup sudu pune jurisdikcije". Također, pravo na pristup sudu podrazumijeva i pravo na korištenje pravnog lijeka (žalbe na prvostepenu presudu). Ni navedeno nije eksplicitno propisano garancijama člana 6. Evropske konvencije, ali ukoliko je pravni lijek u okviru postupka propisan domaćim zakonom, nemogućnost korištenja datog pravnog lijeka povlači za sobom povredu prava na pristup sudu u okviru garancija iz člana 6. Evropske konvencije. Pretpostavke činjenice ili pravne norme funkcioniraju u svim pravnim sistemima i Evropska konvencija ne zabranjuje takve pretpostavke u principu, međutim, pojedincima mora biti pružena efikasna sudska zaštita (vidi *Lady S.R.L. protiv Republike Moldavije*, broj 39804/06 od 23. oktobra 2018, § 27). Međutim, ona ipak zahtijeva od zemalja ugovornica da ostanu unutar određenih ograničenja povodom ovog pitanja u pogledu krivičnog prava (vidi *Salabiaku protiv Francuske* od 7. oktobra 1988, § 28, serija A, broj 141-A). Prema stavu Evropskog suda, pretpostavke mogu biti *a fortiori* prihvaćene u području prava kompanija, gdje može biti u pitanju pravo na poštovanje imovine. Nadalje, nema ništa što bi ukazivalo da su načinom primjene relevantnog tereta dokazivanja u predmetu podnosioca predstavke prekoračene te granice (vidi *Lekić protiv Slovenije*, Veliko vijeće, broj 36480/07, 11. decembar 2018, § 122).

36. Osporenim odredbama člana 75. ZOP-a zaista jeste propisana zakonska fikcija (pretpostavka), prema kojoj se smatra da je dostavljanje prekršajnog rješenja izvršeno "po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu". U ovom slučaju sudske pismeno (rješenje o prekršaju) ne dostavlja se lično okrivljenom, već poštar sudske pismeno ubacuje u poštanski sandučić na adresi okrivljenog. Zakonska pretpostavka je da će u roku od pet dana (računajući od dana kada je sud predao pismeno na poštu) pošta dostaviti sudske pismeno u poštanski sandučić okrivljenog, kao i da će okrivljeni (u navedenom roku) otvoriti svoj poštanski sandučić, preuzeti sadržaj i upoznati se s njim.

37. Zakon o prekršajima daje pravo okrivljenom da tvrdi i dokazuje da mu nije uručeno bilo koje sudske pismeno, uključujući naravno i rješenje o prekršaju koje se dostavlja na način propisan osporenim odredbom člana 75. ZOP-a. Relevantnim odredbama člana 93. ZOP-a propisan je pravni lijek "prijedlog za povrat u predašnje stanje" (*restitutio in integrum*) ako okrivljeni može dokazati da mu nije uručen prekršajni nalog, ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ili poziv za usmeni pretres, ili kopija rješenja o prekršaju, te da je propuštanje pojavljivanja ili blagovremenog postupanja nastalo iz opravdanih razloga. Imajući u vidu propisani pravni lijek iz člana 93. ZOP-a, Ustavni sud smatra da je zakonska pretpostavka o uručanju iz člana 75. ZOP-a, ustvari, oboriva zakonska pretpostavka zato što okrivljeni može osporavati da mu je, zaista, (i) uručeno rješenje o prekršaju.

38. Osporenim odredbom člana 75. ZOP-a je, dakle, propisana oboriva zakonska pretpostavka, koja se može osporavati korištenjem pravnog lijeka (*restitutio in integrum*) iz člana 93. ZOP-a. Navedeni pravni lijek je djelotvoran s obzirom na ovlaštenje suda propisano članom 95. stav 2. ZOP-a ("ako sud uvaži prijedlog za povrat u predašnje stanje rješenje o prekršaju stavlja se van snage..."). Ukoliko bi se osporena odredba člana 75. ZOP-a ispitivala bez uzimanja u obzir ostalih odredaba ZOP-a, moglo bi se doći do zaključka da u relevantnom dijelu odredbe člana 75. ZOP-a nema ništa sporno. Dostavljanje sudske pismena poštom je uobičajen način dostavljanja. Iako u ovom slučaju nije propisano lično dostavljanje (tj. da poštar lično uruči pismeno okrivljenom i da okrivljeni potpiše da je pismeno primio) i dalje se može reći da se radi o uobičajenom načinu dostavljanja s obzirom

na nespornu činjenicu da se veći dio pošte šalje i uručuje na sličan način, koji je puno jednostavniji i ekonomičniji od ličnog uručivanja, ali bi bez sumnje bilo sigurnije da se određena pošta kao što su sudska pismena i nalozi uručuje lično. Rok od pet dana, u kojem se pretpostavlja da će pošta dostaviti pismeno u poštanski sandučić okrivljenog i da će okrivljeni iz sandučića preuzeti pismeno i tako saznati njegov sadržaj, nije nerazuman sam po sebi. Dostavljanje izvršeno na način kako je propisano osporenim odredbom člana 75. ZOP-a može se osporavati djelotvornim pravnim lijekom iz člana 93. ZOP-a (*restitutio in integrum*).

39. Ipak, ako se uzmu u obzir rokovi iz člana 94. ZOP-a, postoji velika zabrinutost da li se u realnom (stvarnom) životu pravni lijek iz člana 93. ZOP-a može sa uspjehom iskoristiti. Bez djelotvornog pravnog lijeka, ili bez razumne prilike za njegovo djelotvorno korištenje, zakonska pretpostavka o uručanju (na način propisan osporenim odredbom člana 75. ZOP-a) više ne bi bila oboriva zakonska pretpostavka, što bi za posljedicu imalo gubitak prava okrivljenog na pristup sudu iz člana 6.1. Evropske konvencije. U nastavku obrazloženja će se više govoriti o navedenom.

40. Prema relevantnim odredbama člana 94. ZOP-a, rok za podnošenje prijedloga za povrat u predašnje stanje (*restitutio in integrum*) jeste tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju. Rok od tri mjeseca je imperativan s obzirom na zakonsku formulaciju koja glasi: "Svaki prijedlog za povrat u predašnje stanje mora biti podnesen sudu u roku tri mjeseca...". Akcenat je da prijedlog "mora biti podnesen u roku od...". Dakle, ukoliko okrivljeni propusti da u roku od tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju podnese zahtjev za povrat u predašnje stanje, sud ne može meritorno ispitati taj prijedlog, bez obzira na ozbiljnost razloga koje je naveo okrivljeni u vezi s tim da mu nije uručeno rješenje o prekršaju koje je putem pošte otpremljeno radi dostavljanja na način propisan osporenim odredbom člana 75. ZOP-a. Zakonske odredbe iz člana 94. ZOP-a, osim ograničenja okrivljenom (misli se na rok od tri mjeseca za podnošenje prijedloga), sadrže i ograničenje sudu da meritorno ispita prijedlog za povrat u predašnje stanje ukoliko je protekao rok od tri mjeseca od dana donošenja rješenja o prekršaju. Čim utvrdi da je protekao rok od tri mjeseca, sud *a priori* donosi rješenje o odbacivanju prijedloga za povrat u predašnje stanje. Dakle, u formalno-procesnom smislu nadležni sud je onemogućen da razmotri da li je došlo do *de facto* uručivanja rješenja o prekršaju (ili možda nije kako tvrdi okrivljeni), zato što je istekao rok od tri mjeseca iz člana 94. ZOP-a. Međutim, moguća je situacija, o čemu će biti više navedeno u nastavku obrazloženja, da okrivljeni ne zna da je rješenje o prekršaju otpremljeno na način propisan osporenim dijelom odredbe člana 75. ZOP-a.

41. Na osnovu podataka iz ranijih predmeta koji su rješavani u apelacionom postupku, Ustavni sud je uočio da su okrivljeni, u pravilu, propustili da u roku od tri mjeseca podnesu zahtjev za povrat u predašnje stanje zato što im u navedenom roku nije bilo poznato da je otpremljeno rješenje o prekršaju koje je prethodno doneseno, što je imalo za posljedicu da je sud bio spriječen da meritorno ispita prijedloge koji su podneseni van propisanog zakonskog roka (takve prijedloge sudovi su odbacivali kao neblagovremene). Razmatranje suda u takvim situacijama bilo je ograničeno samo na utvrđivanje da li je prijedlog za povrat u predašnje stanje bio podnesen u roku od tri mjeseca, bez obzira, kako je rečeno, na ozbiljnost i potkrijepljenost navoda koji su bili izneseni u prijedlogu, uz obrazloženje da član 94. ZOP-a ne dozvoljava produženje roka. Ono što je dalje uočio Ustavni sud (iz ovakvih i sličnih predmeta) jeste da su rješenja o prekršaju (koja su dostavljena na način propisan osporenim odredbom člana 75. ZOP-a) postala pravomoćna zato što ih okrivljeni nisu osporavali, kao i da su podaci iz takvih pravomoćnih rješenja bili uneseni u Registar kazni iz člana 102. ZOP-a, te s obzirom na to da kazne nisu bile plaćene (a okrivljeni su ukazivali da kazne nisu plaćene zato što im rješenje nije bilo uručeno) za okrivljene su nastupale

posljedice u vidu gubitka određenih prava propisanih članom 103. ZOP-a. U takvim predmetima okrivljeni su navodili da su za postojanje novčane kazne i rješenja o prekršaju saznali tek kada su htjeli da realiziraju neko od prava koje im je uskraćeno na osnovu člana 103. ZOP-a. Najčešće je to bilo prilikom podnošenja zahtjeva za produženje vozačke dozvole ili prilikom registracije motornog vozila.

42. Prema mišljenju Ustavnog suda, rok od tri mjeseca koji je propisan u članu 94. ZOP-a okrivljenom ne osigurava djelotvoran pristup sudu ukoliko želi pobijati pretpostavku o uručenju putem pošte iz člana 75. ZOP-a. Postojeći rok od tri mjeseca od donošenja rješenja o prekršaju praktično dovodi u pitanje mogućnost obaranja pretpostavke iz člana 75. ZOP-a. Pravni lijek postaje "nedjelotvoran" ukoliko okrivljeni u roku od tri mjeseca ne "sazna" za rješenje o prekršaju i ne iskoristi pravni lijek, pa su neophodne izmjene na način da se okrivljenom osiguraju garancije pristupa sudu iz člana 61. Evropske konvencije. Osporena odredba člana 75. ZOP-a koja propisuje oborivu zakonsku pretpostavku o uručenju rješenja o prekršaju (po isteku pet radnih dana od dana predaje pošti), zbog ograničenja u članu 94. ZOP-a, okrivljenog dovodi u položaj da bude proglašen odgovornim i sankcioniran (novčanom kaznom, uvjetnom osudom, ukorom ili zaštitnim mjerama), iako garancije koje su mu date pravnim lijekom nije uspio aktivirati. Navedeno predstavlja pretjeran teret za okrivljenog u usporedbi s javnim interesom koji se želi ostvariti (oduzimanje imovinske koristi, obaveza naknade štete, kazneni bodovi, lišenje slobode radi naplate novčane kazne). Osporena odredba ne uspostavlja pravičnu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa zajednice i zahtjeva za zaštitu osnovnih prava pojedinaca. Stoga je narušen princip proporcionalnosti. Ovo je zato što je okrivljeni suočen s mjerom zbog rješenja o prekršaju kojeg nije bio svjestan i u situaciji kad je pravni lijek nedjelotvoran. Drugim riječima, oboriva zakonska pretpostavka iz člana 75. ZOP-a praktično postaje neoboriva pretpostavka, što je suprotno suštini i svrsi navedene odredbe.

43. Dakle, kratak rok i zakonsko ograničenje da sud ne može meritorno ispitati prijedlog za povrat u pređašnje stanje ukoliko je podnesen van roka, bez obzira na ozbiljnost i potkrijepljenost razloga zbog kojih okrivljeni tvrdi da mu rješenje nije uručeno, dovodi do toga da pravna fikcija do koje je doveo član 75. ZOP-a više nije "oboriva zakonska pretpostavka" zbog nemogućnosti okrivljenog u određenim slučajevima, gdje je to potrebno, da efikasno koristi pravni lijek koji predviđa član 93. ZOP-a, što dalje ima za posljedicu gubitak prava okrivljenog na pristup sudu iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

44. Zbog svega navedenog, Ustavni sud smatra da odredba člana 75. ZOP-a, u dijelu koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu", nije u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije zato što za posljedicu može imati gubitak prava na pristup sudu.

45. Na kraju, Ustavni sud napominje da nije mogao ispitati relevantne dijelove odredbe člana 56. stav 3. ZOP-a zato što nisu osporene. Međutim, mora se skrenuti pažnja nadležnom zakonodavcu da navedene odredbe pokreću još ozbiljnija pitanja nego odredbe člana 75. ZOP-a koje je Ustavni sud ispitao. Prekršajni nalog iz člana 54. ZOP-a (za razliku od rješenja o prekršaju) donosi se bez zakazivanja usmenog pretresa, tako da je realno moguće da okrivljeni ne zna ni da je učinio prekršaj (vidi, na primjer, osnov za donošenje prekršajnog naloga koji je propisan članom 54. stav 1. alineja 2. ZOP-a). Slijedom toga, prekršajni nalog se može dostaviti, između ostalih propisanih načina, i na način sličan onom koji je propisan osporenim odredbom člana 75. ZOP-a za koju je Ustavni sud utvrdio da je neustavna. Stoga se kod budućih izmjena ZOP-a ne bi smjela zanemariti niti odredba člana 56. stav 3. ZOP-a.

Ostali navodi

46. U pogledu odredbe člana 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a, podnosilac zahtjeva je naveo sadržaj navedene odredbe, dok je u zahtjevu zapravo iznio argumentaciju u odnosu na član 105. ZOP-a. Ustavni sud podsjeća da je, prema konstantnoj praksi Ustavnog suda, podnosilac zahtjeva dužan da zahtjev konkretno odredi – u odnosu na koje odredbe Ustava Bosne i Hercegovine ili Evropske konvencije traži da se ispita kompatibilnost i da te navode potkrijepi odgovarajućom argumentacijom, koja bi ukazivala na sumnju u kompatibilnost zakonske odredbe (vidi Odluka Ustavnog suda broj U 12/13 od 5. jula 2013. godine). Ustavni sud naglašava da je podnosilac zahtjeva odredio zahtjev člana 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a u odnosu na čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno čl. 5. i 6. Evropske konvencije. Međutim, nije ponudio bilo kakve argumente koji se odnose na član 21. ZOP-a, osim što je u nastavku zahtjeva sve argumentirao u vezi sa članom 105. ZOP-a. Bez dodatnih argumenata zašto osporena odredba člana 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a (djelujući *erga omnes*) dovodi u pitanje poštovanje ustavnih prava na koja je ukazao podnosilac zahtjeva, Ustavni sud može samo zaključiti da su neosnovani navodi podnosioca zahtjeva u pogledu (ne)justavnosti člana 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a. Ovo pogotovo kada se ima u vidu prethodno navedeni zaključak iz Odluke Ustavnog suda broj U 12/21 kojom je odlučeno o zahtjevu u odnosu na član 105. ZOP-a.

47. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je član 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a u skladu sa čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. stav 1. Evropske konvencije.

VII. Zaključak

48. Ustavni sud smatra da odredba člana 75. ZOP-a, u dijelu koji glasi: "Kada je rješenje o prekršaju uručeno putem pošte, smatrat će se da je dostavljanje izvršeno po isteku pet radnih dana od dana kada je rješenje predano na poštu", nije u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije zato što za posljedicu može imati gubitak prava na pristup sudu.

49. Ustavni sud zaključuje da je član 21. stav 2. tačka 4. ZOP-a u skladu sa čl. II/3.d) i e) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 5. i 6. stav 1. Evropske konvencije.

50. U odnosu na član 105. ZOP-a, Ustavni sud zaključuje da se radi o pitanju o kojem je Ustavni sud Bosne i Hercegovine već odlučivao, a iz navoda ili dokaza iznesenih u zahtjevu ne proizlazi da ima osnova za ponovno odlučivanje.

51. Na osnovu člana 19. stav (1) tačka d), člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

52. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mato Tadić, s. r.

434

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U 9/22, rješavajući zahtjev **Općinskog suda u Zenici (sudac Edvin Kokić)**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 61. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mato Tadić, predsjednik
Miodrag Simović, dopredsjednik
Mirsad Ceman, dopredsjednik
Helen Keller, dopredsjednica
Valerija Galić, sutkinja
Seada Palavrić, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudac
Angelika Nußberger, sutkinja

Ledi Bianku, sudac
na sjednici održanoj 26. svibnja 2022. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Općinskog suda u Zenici (sudac Edvin Kokić)** za ocjenu ustavnosti članka 44. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21),

utvrđuje se da članak 44. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21) nije u skladu sa člankom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 59/07 i 59/09).

Nalaže se Skupštini Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa člankom 61. stavak (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od objave ove odluke u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" usuglasi članak 44. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21) sa člankom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 59/07 i 59/09).

Nalaže se Skupštini Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa člankom 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije tri mjeseca po isteku roka iz prethodnog stava obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o mjerama poduzetim s ciljem izvršenja ove odluke.

Odlučujući o zahtjevu **Općinskog suda u Zenici (sudac Edvin Kokić)** za ocjenu kompatibilnosti članka 59. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21),

utvrđuje se da je članak 59. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21) u skladu sa člankom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Općinski sud u Zenici (sudac Edvin Kokić; u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je 11. ožujka 2022. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu ustavnosti čl. 44. i 59. Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21, u daljnjem tekstu: ZVOZDK) sa člankom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 59/07 i 59/09; u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Podnositelj zahtjeva je prvobitno u zahtjevu naveo: "Optuženi su ovom sudu dostavili zahtjev u cilju ocjene ustavnosti (usuglašenosti) odredbi zakona koje je Tužilaštvo navelo u opisu optužnice. Stoga Vam ovim putem, kao zahtjev ovog suda, proslijeđujemo zahtjev optuženih". Ustavni sud je na temelju članka 22. Pravila Ustavnog suda zatražio dopunu zahtjeva. Dopunjeni zahtjev je dostavljen Ustavnom sudu 5. travnja 2022. godine.

3. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Skupštine Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština ZDK) zatraženo je 6. travnja 2022. godine da dostavi odgovor na zahtjev.

4. Skupština ZDK je (nakon što je, uz navođenje razloga, obavijestila Ustavni sud da joj treba još vremena) dostavila odgovor koji je zaprimljen 10. svibnja 2022. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnositelj zahtjeva je u zahtjevu istaknuo sljedeće:

"Prvi dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti pred Ustavnim sudom BiH odnosi se na pitanje da li je odredba članka 44. Zakona o visokom obrazovanju ZDK ('Službene novine Zeničko-dobojskog kantona' br. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 i 15/21) kompatibilna i usklađena sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH ('Službeni glasnik BiH' br. 59/07 i 59/09) u dijelu ovlaštenog organa Univerziteta u Zenici koji je donio Statut Univerziteta u Zenici s neposrednom pravnom posljedicom i na ocjenu nevaljanosti općeg akta visokoškolske ustanove Univerzitet u Zenici.

[...]

Takav način donošenja Statuta nije u skladu sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH u kojem je izričito propisano da statut svake visokoškolske ustanove donosi Senat uz prethodno pribavljeno mišljenje Upravnog odbora.

Sljedeći ustaljenu praksu Ustavnog suda BiH iz oblasti visokog obrazovanja u BiH (Odluke broj U 22/18 od 05. 07. 2019. godine i broj U 10/21 od 02. 12. 2021. godine), odnosno obligatornost primjene člana 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH u kojem je izričito propisano da svi kantonalni zakoni o visokom obrazovanju moraju biti usklađeni s ovim državnim zakonom, to bi nadalje, s tačke poštovanja principa ustavnosti i vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH, značilo i da član 44. Zakona o visokom obrazovanju ZDK u dijelu donošenja Statuta Univerziteta u Zenici nije u skladu sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH kao nadređenim državnim propisom.

Rješavanju navedenog pravnog pitanja također se pridružuje i rješavanje narednog pravnog pitanja, a to je da odredba člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK nije u skladu s principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH i principom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega.

Dakle, drugi dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti je zauzimanje stava da li je *primjena*¹ člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK ('Službene novine Zeničko-dobojskog kantona' br. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 i 15/21) u skladu sa principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH i principom pravne sigurnosti inkorporiranom u njega?

To pravno pitanje se može dovesti u vezu i s povredom nekih drugih principa sadržanih u Ustavu BiH (član II/6, član III/2.c i član III/3.b). Identična formulacija ovog člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK također je sadržana i u članu 82. stav 1. Statuta Univerziteta u Zenici. Član 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK u suprotnosti je s principom vladavine pravne sigurnosti iz člana 1/2. Ustava BiH i principima organizacije pravosudnog sistema u BiH s obzirom na to da je ustanovljena nadležnost sudova (redovnih i najviših) i drugih državnih organa, a ne i rektora jedne visokoškolske ustanove u BiH, da ti državni organi u odgovarajućim propisanim (sudskim ili upravnim) postupcima u okviru pravnog sistema BiH donose odluke kojim se obustavlja od izvršenja neki opći akt visokoškolske ustanove, odnosno preispituju i ocjenjuju da li je neki opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi u suprotnosti s ustavom ili sa zakonom i drugim propisima, kao i da obustavljaju od izvršenja donesene pojedinačne akte visokoškolske ustanove kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici.

Svaki opći ili pojedinačni akt visokoškolske ustanove može biti predmet naknadne upravne ili sudske kontrole od strane nadležnih državnih organa u odgovarajućim postupcima zaštite i ostvarivanja građanskih prava i obaveza koji su propisani

¹ Ustavni sud je naglasio riječ primjena.

zakonom, ali ne i od strane rektora jedne visokoškolske ustanove. Rektor kao pojedinac ne vrši sudsku ili upravnu vlast, niti ima sudsku ili upravnu nadležnost da ocjenjuje pravnu valjanost donesenih općih akata kao izvora prava u smislu regulacije rada jedne visokoškolske ustanove, posebno da li su oni u suprotnosti s ustavom ili zakonom i drugim propisima, niti da preispituje i ocjenjuje donesene pojedinačne akte na mjesto sudova i drugih nadležnih državnih organa ako su ti državni organi i najviše sudske instance u BiH [...]."

Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

6. Podnositelj zahtjeva je dostavio optužnicu Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona (od 7. prosinca 2021. godine) i druge akte, a povodom kaznenog postupka koji se vodi protiv četiri optužene osobe (navedena imena) zbog produljenog kaznenog djela zloporabe položaja ili ovlasti iz članka 383. stavak 1. Kaznenog zakona FBiH u svezi sa člankom 55. Kaznenog zakona FBiH ("Službene novine FBiH" br. 36/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17). S obzirom na to da je odredba članka 383. KZFBiH blanketnog karaktera, to je u optužnici stavljeno na teret optuženim da nisu postupali u skladu sa odredbama ZVOZDK i Statuta Univerziteta u Zenici, zbog čega je zahtjev za ocjenu ustavnosti prosljeđen od tog suda (a na prijedlog obrane) u svezi s budućom odlukom tog suda u predmetnom kaznenom postupku.

b) Odgovor na zahtjev

7. Skupština ZDK je u odgovoru na zahtjev istaknula sljedeće:

"U predmetnom slučaju, odnosno pitanju usaglašenosti odredbi člana 44. Zakona o visokom obrazovanju ('Službene novine Zeničko-dobojskog kantona' br. 06/09, 09/13, 13/13, 04/15, 05/18, 94/19, 19/20 i 15/21) sa odredbom člana 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ('Službeni glasnik Bosne i Hercegovine' br. 59/07 i 59/09) i odredbe člana 59. Zakona o visokom obrazovanju s principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine i principom pravne sigurnosti inkorporiranom u njega, nema elemenata niti obilježja povrede bilo kojeg pripadajućeg prava pojedinca zagarantovanog članom II/3. Ustava Bosne i Hercegovine, a posebno ne u smislu stavljanja u neravnopravan položaj u vezi s osporenim odredbama Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona, odnosno da nema kršenja prava na nediskriminaciju iz člana 14. a u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Naime, odredbe Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini načelno uređuju ključna obrazovna pitanja u segmentu visokog obrazovanja, pri čemu je izvorna nadležnost za obrazovanje na nivou entiteta, odnosno kantonalnog nivoa vlasti unutar entiteta Federacija BiH. S tim u vezi želimo posebno naglasiti i činjenicu da u zakonodavno-pravnom smislu na području ovog entiteta su u primjeni i drugi pravni propisi koji na bliži način uređuju pitanja vezana za ustanove, a posebno za ustanove od šireg javnog interesa, kao što je i preuzeti Zakon o ustanovama ('Službeni list RBiH' br. 6/92, 8/93 i 13/94), koji je kao takav sastavnim dijelom cjeline pravnog zakonodavstva, odnosno u neposrednoj primjeni na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine kada je riječ o ustanovama. Stoga i u predmetnom slučaju svaki od nivoa nadležne vlasti, prilikom donošenja legislative iz svoje resorne nadležnosti ne može zanemariti činjenicu o pravnom i faktičkom postojanju svih ostalih važećih zakonskih propisa unutar pravnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine.

Stoga nije ni bilo pravno opravdano, niti pravno moguće izvršiti samo preuzimanje odredbi Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH u primjenu na nivou kantona jer su iz objektivnih razloga potpuno različite pravne situacije i/ili pravni

položaj visokoškolskih ustanova unutar isključivih ustavnih, kantonalnih nadležnosti nad obrazovanjem."

8. Navedeni stav je dalje u odgovoru razrađen tako što je dan primjer Zeničko-dobojskog kantona koji ima Javnu ustanovu Univerzitet u Zenici, čiji je osnivač Skupština ZDK, te drugog kantona koji ima samo privatne visokoškolske ustanove. Ipak, odredbe ZVOZDK, kao i provedbeni propisi jednako se odnose na sve visokoškolske ustanove (dakle u svim oblicima vlasništva), a što je od značaja i za pravilno i potpuno sagledavanje ove pravne stvari. U odgovoru je navedeno da članak 12. Okvirnog zakona nije usklađen s odredbama iz članka 24. stavak 1. i članka 27. Zakona o ustanovama, ukazujući na sadržaj navedenih odredbi. Dalje se navodi da članak 44. stavak (2) ZVOZDK ne ograničava autonomiju Univerziteta jer se ona ne odnosi na akademske slobode utvrđene u čl. 6. i 7. ZVOZDK. Ukazano je da su prilikom donošenja ZVOZDK uzete u obzir odredbe iz Okvirnog zakona i Zakona o ustanovama, a samim ZVOZDK uređena su sva pitanja značajna za rad Javne ustanove Univerzitet u Zenici u skladu s načelima Okvirnog zakona. Također je ukazano da je Senat Univerziteta u Zenici utvrdio prijedlog Statuta Javne ustanove Univerzitet u Zenici, te ga uputio Upravnom odboru Univerziteta u Zenici, koji je prije njegovog usvajanja zatražio i dobio suglasnost osnivača na prijedlog Statuta.

9. U odgovoru na zahtjev je navedeno da je u Nacrtu novog zakona o visokom obrazovanju (koji je razmatran i prihvaćen Zaključkom Skupštine Zeničko-dobojskog kantona) u odredbi članka 46. predviđeno da statut visokoškolske ustanove donosi senat visokoškolske ustanove, a što je u skladu sa odredbama Okvirnog zakona. U nastavku odgovora je dalje navedeno: "Imajući u vidu da je obrazovna politika u isključivoj ustavnoj nadležnosti kantona, proizlazi da je Skupština [ZDK] nadležna donositi propise o obrazovanju i urediti ovu oblast svojim zakonom, koji ne mora u potpunosti biti identičan Okvirnom zakonu [...], tako da odredba člana 44. ZVOZDK ne mora biti identična sa odredbom člana 12. Okvirnog zakona."

10. U svezi sa zahtjevom za ocjenu ustavnosti odredbe članka 59. ZVOZDK, Skupština ZDK u odgovoru navodi da ga smatra neutemeljenim jer je suprotno načelu vladavine prava i načelu pravne sigurnosti da se izvršavaju opći akti doneseni u visokoškolskoj ustanovi koji nisu u suglasnosti sa ustavom ili su u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, odnosno da se izvršavaju pojedinačni akti kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici. U svezi s navedenim, smatra da je ova odredba u skladu i s autonomijom Univerziteta.

11. U odnosu na drugi dio zahtjeva, koji se odnosi na zauzimanje stava o tome je li primjena članka 59. ZVOZDK u skladu s načelom vladavine prava i načelom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega, ukazano je na sadržaj članka 63. stavak (2) Okvirnog zakona, kao i članka 14. ZVOZDK. Obustava općeg i pojedinačnog akta nije uređena Okvirnim zakonom, tako da je odredba članka 59. ZVOZDK usuglašena sa člankom 32. stavak 3. Zakona o ustanovama. Ukazano je na članak 142. ZVOZDK s akcentom da svaka od razina nadležne vlasti prilikom donošenja legislative iz svoje resorne nadležnosti ne može zanemariti činjenicu o pravnom i faktičkom postojanju svih ostalih važećih zakonskih propisa unutar pravnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine. To se odnosi i na Zakon o ustanovama koji, između ostalog, decidirano propisuje i prava i obveze osnivača ustanova.

12. Konačno, u odgovoru je predloženo da Ustavni sud, nakon provedenog postupka i utvrđenih činjenica, donese odluku kojom će utvrditi da ne postoji povreda Ustava Bosne i Hercegovine.

IV. Relevantni propisi

13. Članak 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:
Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcioniše sukladno zakonu i te- meljem slobodnih i demokratskih izbora.

14. Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 59/07 i 59/09) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: *Zakon*) utvrđuje se ustroj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih vlasti u ovome području, ustanovljavaju tijela za provedbu zakona i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, te utvrđuje način osiguranja kvalitete u području visokog obrazovanja.

Članak 2.

U svrhu reforme visokog obrazovanja, ovaj *Zakon* ustanovljava temeljna načela i standarde za stjecanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, sukladno relevantnim odredbama Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (ETS No. 5, 1950) i njezinih protokola, Preporuci Komiteta ministara Vijeća Europe o priznavanju i ocjeni kvalitete privatnih visokoškolskih ustanova [R(97)1], Preporuci o pristupu visokom obrazovanju [R(98)3] i Preporuci o istraživačkoj zadaći sveučilišta [R(2000)8] te drugim relevantnim načelima međunarodno priznatih pravnih instrumenata, čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te sukladno Konvenciji Vijeća Europe/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u europskoj regiji (ETS No. 165, 1997).

Bosna i Hercegovina prihvaća europske strateške ciljeve u području visokog obrazovanja, izražene u Deklaraciji europskih ministara visokog obrazovanja iz Bologne (1999), kao i kasniji razvoj ove koncepcije.

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog interesa za Bosnu i Hercegovinu.

Članak 4. stavak 2.

Visoko obrazovanje temelji se na:

– akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji sveučilišta;

[...]

3. Statut visokoškolske ustanove

Članak 12.

Statut je temeljni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti ustanove.

Statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Statut svake visokoškolske ustanove mora biti usuglašen s ovim Zakonom.

Članak 18. st. (1) i (2)

Rektora javnog sveučilišta bira senat, na temelju javnog natječaja.

Za rektora može biti izabran nastavnik u znanstvenonastavnom zvanju redovitog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na sveučilištu na kojem se prijavljuje.

7. Usklađivanje drugih zakona

Članak 63.

Zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni u području visokog obrazovanja uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u razdoblju od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu.

Sva pitanja iz područja visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonima na razini Republike Srpske i kantona.

15. Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuju se sistem, uvjeti i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, financiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: *Kanton*).

Članak 5. točka a)

(Principi visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na sljedećim principima:

a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;

Članak 7. toč. a) i b)

(Autonomija)

Visokoškolske ustanove imaju pravo:

a) izabrati svoje upravne i rukovodne organe i odrediti im mandat;

b) urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima sukladno zakonu i statutu;

Članak 16.

(Osnivači visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaća ili strana pravna ili fizička osoba.

(2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, u kom slučaju se njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom.

(3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.

(4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa drugim fizičkim ili pravnim osobama, na prijedlog Vlade Kantona.

Članak 44.

(Statut visokoškolske ustanove)

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača.

(3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Članak 45.

(Kazalo statuta)

Statut sadrži odredbe kojima se reguliraju sljedeća pitanja:

a) organizacija visokoškolske ustanove;

b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;

c) pravila za izbor članova upravnog odbora;

d) način organiziranja i izvođenje studija;

e) pravila studiranja i prava studenata;

f) izbor u nastavno-naučna i suradnička zvanja;

g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer sistema (u daljem tekstu: ECTS);

h) kriteriji za dodjelu akademskih titula;

i) obveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;

j) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;

k) organizacija i mjerodavnosti organizacionih jedinica;

l) statusne promjene, obrazovanje novih organizacionih jedinica i studentskih odsjeka;

m) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;

n) akademska, finansijska i druga ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu;

o) organizaciju naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;

p) kriteriji za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;

r) broj članova senata i način njihovog biranja;

s) oblik i nivo učešća studenata u radu ustanove;

š) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;

t) druga pitanja sukladno zakonu i osnivačkim aktom.

Članak 49. st. (1), (2) i (4)

(Sastav, broj, mandat i izučeće)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima sedam članova i čine ga predstavnici akademskog i neakademskog osoblja, studenata i osnivača.

(2) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove čine četiri predstavnika iz reda osnivača, dva iz reda nastavnog osoblja i jedan predstavnik studenata čija imenovanja predlaže senat, koji se biraју sukladno zakonu.

(4) Konačno imenovanje i razrješenje članova upravnog odbora vrši Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 52. stavak (1)

(Sastav senata)

(1) Senat je najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, kao i predstavnici studenata.

Članak 59.

(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

Rektor univerziteta, odnosno ravnatelj visoke škole dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti Ministarstvo.

V. Dopustivost

16. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

17. Članak VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i nejinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

18. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Općinski sud u Zenici, što znači da je zahtjev podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 5/10 od 26. studenog 2010. godine, točke 7–14., objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da je ovaj zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašteni subjekt, te da ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

19. Podnositelj zahtjeva je zatražio od Ustavnog suda da, u smislu članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, odluči o ustavnosti čl. 44. i 59. ZVOZDK sa člankom 12. Okvirnog zakona i člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

20. Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti zakona razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod podnošenju zahtjeva (vidi odluku Ustavnog suda u predmetu broj U 15/11 od 30. ožujka 2012. godine, točka 63.). Dakle, Ustavni sud neće ulaziti u konkretan predmet koji se nalazi na rješavanju pred Kantonalnim sudom u Zenici, niti će se baviti načinom na koji redovni sudovi, te drugi nadležni organi primjenjuju osporenu zakonsku odredbu. Ustavni sud će izvršiti ocjenu kompatibilnosti osporene odredbe na apstraktan način u odnosu na navode iz zahtjeva.

Osporeni članak 44. ZVOZDK glasi:

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača.

(3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

21. Neustavnost osporenih odredaba podnositelj zahtjeva vidi u tome što one propisuju da se statut visokoškolske ustanove može donijeti samo uz prethodnu suglasnost osnivača visokoškolske ustanove. To je suprotno relevantnim odredbama članka 12. Okvirnog zakona, kojima je propisano da "statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove". Na taj način krši se (i) načelo autonomije visokoškolske ustanove, propisano relevantnim odredbama članka 4. Okvirnog zakona, kao i odredbe članka 63. istog zakona. Sve to ima za posljedicu kršenje članka I/2. Ustava BiH.

22. Za rješavanje ovog predmeta bitna je praksa Ustavnog suda iz Odluke broj U 10/21 od 2. prosinca 2021. godine (dostupna na www.ustavnisud.ba), u kojoj su predmet ocjene ustavnosti bile odredbe istog zakona (Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona). U navedenoj odluci Ustavni sud je zaključio da je članak 55. stavak 1. ZVOZDK (kojim je propisano da rektora i prorektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole bira senat na temelju javnog natječaja uz suglasnost osnivača) suprotan članku 18. Okvirnog zakona. Ustavni sud je naveo da je suština članka 18. Okvirnog zakona (prethodno navedeno u Odluci broj U 22/18 od 5. srpnja 2019. godine, točka 30., dostupna na www.ustavnisud.ba) da osigura "načelo institucionalne autonomije univerziteta". U predmetu broj U 10/21 Ustavni sud je zaključio, polazeći od sadržaja članka 55. ZVOZDK, koji sadrži formulaciju "uz suglasnost osnivača", da, kada se pročita cijela sporna odredba (i uzme u obzir odredba članka 16. stavak 4. ZVOZDK koja propisuje tko su osnivači visokoškolskih ustanova), rektor i prorektor javnog univerziteta i direktor visoke javne škole ne mogu biti izabrani bez suglasnosti Vlade Kantona. Prema mišljenju Ustavnog suda, zakonska odredba, prema kojoj javna vlast daje suglasnost na imenovanje rukovodnih osoba visokoškolskih ustanova, nedvojbeno predstavlja miješanje u institucionalnu autonomiju univerziteta, što je suprotno odredbama članka 18. Okvirnog zakona, kao i stavovima Ustavnog suda iz Odluke broj U 22/18. Članak 63. Okvirnog zakona, u relevantnom dijelu, propisuje da će se kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladiti s Okvirnim zakonom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Okvirnog zakona. Iz navedenog je Ustavni sud zaključio da odredbe članka 55. ZVOZDK nisu u suglasnosti s odredbama članka 18. Okvirnog zakona zato što se, suprotno članku 18. Okvirnog zakona, miješaju u institucionalnu autonomiju univerziteta tako što se od javne vlasti traži suglasnost za imenovanja na čelne funkcije visokoškolskih ustanova.

23. U konkretnom slučaju, prema mišljenju Ustavnog suda, radi se o vrlo sličnom pitanju kao u predmetu broj U 10/21, s obzirom na to da osporena odredba sadrži identičnu formulaciju "uz suglasnost osnivača". Slijedeći, dakle, misao iz citirane odluke, Ustavni sud (i) u ovom slučaju zaključuje da osporeni članak 44. ZVOZDK krši načelo autonomije univerziteta (visokoškolske ustanove) s obzirom na to da propisuje da statut visokoškolske ustanove kao osnovni akt kojim se uređuju pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti ne može biti donijet bez suglasnosti osnivača. Osim toga, osporena odredba propisuje (i) da statut donosi upravni odbor, a ne senat visokoškolske ustanove. Na taj način osporeni članak 44. ZVOZDK je u dva bitna aspekta suprotan članku 12. Okvirnog zakona. Članak 12. Okvirnog zakona samo propisuje da statut donosi senat uz "prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove". Dakle, osnivači visokoškolske ustanove, prema odredbama članka 12. Okvirnog zakona, nemaju nikakve nadležnosti u procesu donošenja statuta, za razliku od osporenih odredaba. Osim toga, osporenim odredbama članka 44. ZVOZDK propisano je da statut donosi upravni odbor visokoškolske ustanove, za razliku od članka 12. Okvirnog zakona gdje je propisano da senat visokoškolske ustanove donosi statut. Prema odredbama članka 16. stavak 4. ZVOZDK, visokoškolsku ustanovu može osnovati

Skupština Kantona (zakonodavna vlast), ali na prijedlog Vlade (izvršna vlast). Prema odredbama članka 49. stavak 2. ZVOZDK, osnivači visokoškolske ustanove (koji mogu biti (i) javna vlast) čine natpolovičnu većinu (četiri od ukupno sedam) članova upravnog odbora visokoškolske ustanove. Stoga, slijedi jasna konstatacija da osporena odredba članka 44. ZVOZDK u dva bitna aspekta (osnivači daju prethodnu suglasnost na statut visokoškolske ustanove, te statut visokoškolske ustanove donosi upravni odbor a ne senat) zadire u autonomiju visokoškolske ustanove tako što (ne)isključuje situaciju prema kojoj bi bilo moguće da javna vlast utječe na donošenje statuta kao temeljnog pravnog akta kojim se reguliraju pitanja od najvišeg značaja za visokoškolsku ustanovu.

24. Imajući u vidu navedeno, osporeni članak 44. ZVOZDK je suprotan odredbama članka 12. Okvirnog zakona, a dovodi u pitanje (i) autonomiju visokoškolske ustanove iz članka 4. stavak 2. Okvirnog zakona. Na taj način se krše i odredbe članka 63. Okvirnog zakona, koje u relevantnom dijelu propisuju da će se kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladiti s Okvirnim zakonom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Okvirnog zakona. Zbog neusklađenosti ova dva zakona krši se i odredba članka 1/2. Ustava BiH kojom se propisuje vladavina prava koja, između ostalog, zahtijeva poštovanje hijerarhije pravnih akata i njihovu međusobnu usklađenost.

Osporeni članak 59. ZVOZDK glasi:

Rektor univerziteta, odnosno ravnatelj visoke škole dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti Ministarstvo.

25. Podnositelj zahtjeva traži da se ispita "primjena" članka 59. ZVOZDK, što nesporno nije nadležnost Ustavnog suda u smislu članka VI/3.(c) Ustava BiH. Međutim, imajući u vidu relevantni dio teksta zahtjeva, očigledno je da podnositelj zahtjeva traži ocjenu ustavnosti sporne zakonske odredbe, te stoga nema prepreka da Ustavni sud ispita preostali dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti. Suština navoda podnosioca zahtjeva ide u pravcu da sporna odredba propisuje da rektor ima pravo obustaviti primjenu općih akata koje donese visokoškolska ustanova, koje pravo, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, trebaju imati isključivo nadležni sudski ili upravni organi. Dakle, osporena odredba daje određena prava rektoru, koja mu, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, ne pripadaju zato što svaki opći i pojedinačni akt može biti ispitan od nadležnih organa, ali ne i od rektora koji ne vrši sudsku ili upravnu vlast, niti ima sudsku ili upravnu nadležnost. Iz navedenih razloga, osporeni članak 59. ZVOZDK nije u skladu sa člankom 1/2. Ustava BiH.

26. S obzirom na to da se podnositelj zahtjeva poziva na kršenje članka 1/2. Ustava BiH, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj dosadašnjoj praksi članak 1/2. Ustava BiH tumačio tako da sadrži načelo vladavine prava (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. *U 21/16* od 1. lipnja 2017. godine, točka 19. i *U 6/06* od 29. ožujka 2008. godine, točka 22., dostupno na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud je u navedenoj praksi naglasio da načelo vladavine prava nije ograničeno samo na formalno poštovanje ustavnosti i zakonitosti, već zahtijeva da svi pravni akti (zakoni, propisi i sl.) imaju određen sadržaj, odnosno kvalitetu primjerenu demokratskom sustavu, tako da služe zaštiti ljudskih prava i sloboda u odnosima građana i organa javne vlasti u okviru demokratskog političkog sustava. U svezi s tim, Ustavni sud je naglasio da standard kvalitete zakona traži da zakonska odredba bude dostupna osobama na koje se primjenjuje (transparentnost) i da za njih bude predvidljiva, to jest dovoljno jasna i precizna da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obveze do stupnja koji je razuman u danim okolnostima, kako bi se prema njima mogli ponašati (vidi Odluka o dopustivosti i

meritumu broj *U 15/18* od 29. studenog 2018. godine, točka 26., www.ustavnisud.ba).

27. Prema mišljenju Ustavnog suda, osporenim odredbom članka 59. ZVOZDK nije dana ovlast rektoru univerziteta da vrši upravnu i sudsku vlast, već je upravo suprotno nametnuta obveza rektoru univerziteta da poštuje vladavinu prava, odnosno da "obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti s ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici...". Osporenim odredbom članka 59. ZVOZDK nigdje nije propisano djelovanje rektora izvan odluka koje su donijeli sudski ili upravni organi, niti je propisano da rektor vrši nadležnosti sudskih ili upravnih organa, a niti je spriječeno da odluke rektora budu osporene pred sudovima ili organima uprave. Rektor univerziteta je kao rukovoditelj visokoškolske ustanove dužan osigurati da akti koje donosi visokoškolska ustanova budu u skladu sa "ustavom, zakonom ili drugim propisima", te ukoliko posumnja da to nije tako, sasvim je razumno očekivati da će obustaviti primjenu takvih akata. Stoga, Ustavni sud u osporenoj odredbi članka 59. ZVOZDK ne nalazi ništa što bi izlazilo izvan okvira "slobodnog polja procjene" nadležnog zakonodavca (*margin of appreciation*), kao što ne nalazi ništa suprotno načelima vladavine prava koji su propisani člankom 1/2. Ustava BiH.

28. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je odredba članka 59. ZVOZDK u skladu sa člankom 1/2. Ustava BiH.

VII. Zaključak

29. Ustavni sud zaključuje da osporeni članak 44. ZVOZDK nije u skladu sa člankom 12. Okvirnog zakona, kao ni člankom 1/2. Ustava BiH zato što je, s obzirom na propisivanje mogućnosti da javna vlast utječe na donošenje statuta visokoškolske ustanove, došlo do narušavanja autonomije univerziteta.

30. Ustavni sud zaključuje da je odredba članka 59. u suglasnosti sa člankom 1/2. Ustava BiH zato što propisivanjem prava rektoru univerziteta da obustavi od primjene akte za koje posumnja da nisu u skladu s ustavom ili zakonima ne dolazi do kršenja niti jednog standarda koji sadrži navedena ustavna odredba, niti osporena odredba izlazi izvan "okvira slobodnog polja procjene" nadležnog zakonodavca (*margin of appreciation*).

31. Na temelju članka 59. st. (1), (2) i (3) i članka 61. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

32. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mato Tadić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У 9/22**, рјешавајући захтјев **Општинског суда у Зеници (судија Едвин Кокић)**, на основу члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 61 ст. (2), (3) и (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преочишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тодић, председник
Миодраг Симовић, потпредседник
Мирсад Теман, потпредседник
Helen Keller, потпредседница
Валерија Галић, судија
Сеада Палаврић, судија
Златко М. Кнежевић, судија
Angelika Nußberger, судија
Леди Бианку, судија
на сједници одржаној 26. маја 2022. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одлучујући о захтјеву **Општинског суда у Зеници (судија Едвин Кокић)** за оцјену уставности члана 44 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21),

утврђује се да члан 44 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) није у складу са чланом 1/2 Устава Босне и Херцеговине и чланом 12 Оквирног закона о високом образовању у БиХ ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09).

Налаже се Скупштини Зеничко-добојског кантона да, у складу са чланом 61 став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесеци од објављивања ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усагласи члан 44 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) са чланом 1/2 Устава Босне и Херцеговине и чланом 12 Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09).

Налаже се Скупштини Зеничко-добојског кантона да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније три мјесеца по истеку рока из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама предузетим с циљем извршења ове одлуке.

Одлучујући о захтјеву **Општинског суда у Зеници (судија Едвин Кокић)** за оцјену компатибилности члана 59 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21),

утврђује се да је члан 59 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) у складу са чланом 1/2 Устава Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Општински суд у Зеници (судија Едвин Кокић; у даљњем тексту: подносилац захтјева) поднио је 11. марта 2022. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену уставности чл. 44 и 59 Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21, у даљњем тексту: ЗВОЗДК) са чланом 1/2 Устава Босне и Херцеговине и чланом 12 Оквирног закона о високом образовању у БиХ ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09; у даљњем тексту: Оквирни закон).

II. Поступак пред Уставним судом

2. Подносилац захтјева је првобитно у захтјеву навео: "Оптужени су овом суду доставили захтјев у циљу оцјене уставности (услугашности) одредби закона које је Тужилаштво навело у опису оптужнице. Стога Вам овим путем, као захтјев овог суда, просљеђујемо захтјев оптужених". Уставни суд је на основу члана 22 Правила Уставног суда затражио допуну захтјева. Допуњени захтјев је достављен Уставном суду 5. априла 2022. године.

3. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Скупштине Зеничко-добојског кантона (у даљњем тексту: Скупштина ЗДК) затражено је 6. априла 2022. године да достави одговор на захтјев.

4. Скупштина ЗДК је (након што је, уз навођење разлога, обавијестила Уставни суд да јој треба још времена) доставила одговор који је запримљен 10. маја 2022. године.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

5. Подносилац захтјева је у захтјеву истакао следеће:

"Први дио захтјева за оцјену уставности пред Уставним судом БиХ односи се на питање да ли је одредба члана 44 Закона о високом образовању ЗДК ('Службене новине Зеничко-добојског кантона' бр. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 и 15/21) компатибилна и усклађена са чланом 12. Оквирног закона о високом образовању БиХ ('Службени гласник БиХ' бр. 59/07 и 59/09) у дијелу овлашћеног органа Универзитета у Зеници који је донио Статут Универзитета у Зеници с непосредном правном посљедицом и на оцјену неваљаности опћег акта високошколске установе Универзитета у Зеници.

[...]

Такав начин доношења Статута није у складу са чланом 12. Оквирног закона о високом образовању БиХ у којем је изричито прописано да статут сваке високошколске установе доноси Сенат уз претходно прибављено мишљење Управног одбора.

Слиједећи устаљену праксу Уставног суда БиХ из области високог образовања у БиХ (Одлуке број У 22/18 од 05. 07. 2019. године и број У 10/21 од 02. 12. 2021. године), односно облигаторност примјене члана 63. Оквирног закона о високом образовању БиХ у којем је изричито прописано да сви кантонални закони о високом образовању морају бити усклађени с овим државним законом, то би надаље, с тачке поштовања принципа уставности и владавине права из члана 1/2. Устава БиХ, значило и да члан 44. Закона о високом образовању ЗДК у дијелу доношења Статута Универзитета у Зеници није у складу са чланом 12. Оквирног закона о високом образовању БиХ као надређеним државним прописом.

Рјешавању наведеног правног питања такођер се придружује и рјешавање наредног правног питања, а то је да одредба члана 59. Закона о високом образовању ЗДК није у складу с принципом владавине права из члана 1/2. Устава БиХ и принципом правне сигурности инкорпорираним у њега.

Дакле, други дио захтјева за оцјену уставности је заузимање става да ли је *примјена*¹ члана 59. Закона о високом образовању ЗДК ('Службене новине Зеничко-добојског кантона' бр. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 и 15/21) у складу са принципом владавине права из члана 1/2. Устава БиХ и принципом правне сигурности инкорпорираним у њега?

То правно питање се може довести у везу и с повредом неких других принципа садржаних у Уставу БиХ (члан II/6, члан III/2.ц и члан III/3.б). Идентична формулација овог члана 59. Закона о високом образовању ЗДК такођер је садржана и у члану 82. став 1. Статута Универзитета у Зеници. Члан 59. Закона о високом образовању ЗДК у супротности је с принципом владавине правне сигурности из члана 1/2. Устава БиХ и принципима организације правосудног система у БиХ с обзиром на то да је установљена надлежност судова (редовних и највиших) и других државних органа, а не и ректора једне високошколске установе у БиХ, да ти државни органи у одговарајућим прописаним (судским или управним) поступцима у оквиру правног система БиХ доносе одлуке

¹ Уставни суд је нагласио ријеч примјена.

kojim se obustavlja od izvršenja neki opћи акт високошколске установе, односно преиспитују и оцјењују да ли је неки опћи акт донесен у високошколској установи у супротности с уставом или са законом и другим прописима, као и да обустављају од извршења донесене појединачне акте високошколске установе којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници.

Сваки опћи или појединачни акт високошколске установе може бити предмет накнадне управне или судске контроле од стране надлежних државних органа у одговарајућим поступцима заштите и остваривања грађанских права и обавеза који су прописани законом, али не и од стране ректора једне високошколске установе. Ректор као појединац не врши судску или управну власт, нити има судску или управну надлежност да оцјењује правну ваљаност донесених опћих аката као извора права у смислу регулације рада једне високошколске установе, посебно да ли су они у супротности с уставом или законом и другим прописима, нити да преиспитује и оцјењује донесене појединачне акте на мјесто судова и других надлежних државних органа ако су ти државни органи и највише судске инстанце у БиХ [...]."

Предмет поводом којег је захтјев покренут

6. Подносилац захтјева је доставио оптужницу Кантоналног тужилаштва Зеничко-добојског кантона (од 7. децембра 2021. године) и друге акте, а поводом кривичног поступка који се води против четири оптужена лица (наведена имена) због продуженог кривичног дјела злоупотребе положаја или овлашћења из члана 383 став 1 Кривичног закона ФБиХ у вези са чланом 55 Кривичног закона ФБиХ ("Службене новине ФБиХ" бр. 36/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 и 75/17). С обзиром на то да је одредба члана 383 КЗФБиХ бланкетног карактера, то је у оптужници стављено на терет оптуженим да нису поступали у складу са одредбама ЗВОЗДК и Статута Универзитета у Зеници, због чега је захтјев за оцјену уставности прослијеђен од тог суда (а на приједлог одбране) у вези с будућом одлуком тог суда у предметном кривичном поступку.

б) Одговор на захтјев

7. Скупштина ЗДК је у одговору на захтјев истакла сљедеће:

"У предметном случају, односно питању усаглашености одредби члана 44. Закона о високом образовању ('Службене новине Зеничко-добојског кантона' бр. 06/09, 09/13, 13/13, 04/15, 05/18, 94/19, 19/20 и 15/21) са одредбом члана 12. Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини ('Службени гласник Босне и Херцеговине' бр. 59/07 и 59/09) и одредбе члана 59. Закона о високом образовању с принципом владавине права из члана 1/2. Устава Босне и Херцеговине и принципом правне сигурности инкорпорираним у њега, нема елемената нити обиљежја повреде било којег припадајућег права појединца загарантованог чланом II/3. Устава Босне и Херцеговине, а посебно не у смислу стављања у неравноправан положај у вези с оспореним одредбама Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона, односно да нема кршења права на недискриминацију из члана 14. а у вези са чланом 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама.

Наиме, одредбе Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини начелно уређују кључна образовна питања у сегменту високог образовања, при чему је изворна надлежност за образовање на нивоу ентитета, односно кантоналног нивоа власти унутар Федерација БиХ. С тим у вези желимо посебно нагласити и чињеницу да у законодавно-правном смислу на подручју овог ентитета су у примјени и други правни прописи који на ближи начин уређују питања везана за установе, а посебно за установе од

ширег јавног интереса, као што је и преузети Закон о установама ('Службени лист РБиХ' бр. 6/92, 8/93 и 13/94), који је као такав саставним дијелом цјелине правног законодавства, односно у непосредној примјени на подручју цијеле Федерације Босне и Херцеговине када је ријеч о установама. Стога и у предметном случају сваки од нивоа надлежне власти, приликом доношења легислативе из своје ресорне надлежности не може занемарити чињеницу о правном и фактичком постојању свих осталих важећих законских прописа унутар правног оквира Федерације Босне и Херцеговине.

Стога није ни било правно оправдано, нити правно могуће извршити само преузимање одредби Оквирног закона о високом образовању у БиХ у примјену на нивоу кантона јер су из објективних разлога потпуно различите правне ситуације и/или правни положај високошколских установа унутар искључивих уставних, кантоналних надлежности над образовањем."

8. Наведени став је даље у одговору разрађен тако што је дат примјер Зеничко-добојског кантона који има Јавну установу Универзитет у Зеници, чији је оснивач Скупштина ЗДК, те другог кантона који има само приватне високошколске установе. Ипак, одредбе ЗВОЗДК, као и проведени прописи једнако се односе на све високошколске установе (дакле у свим облицима својине), а што је од значаја и за правилно и потпуно сагледавање ове правне ствари. У одговору је наведено да члан 12 Оквирног закона није усклађен с одредбама из члана 24 став 1 и члана 27 Закона о установама, указујући на садржај наведених одредби. Даље се наводи да члан 44 став (2) ЗВОЗДК не ограничава аутономију Универзитета јер се она не односи на академске слободе утврђене у чл. 6 и 7 ЗВОЗДК. Указано је да су приликом доношења ЗВОЗДК узете у обзир одредбе из Оквирног закона и Закона о установама, а самим ЗВОЗДК уређена су сва питања значајна за рад Јавне установе Универзитет у Зеници у складу с принципима Оквирног закона. Такође је указано да је Сенат Универзитета у Зеници утврдио приједлог Статута Јавне установе Универзитет у Зеници, те га упутио Управном одбору Универзитета у Зеници, који је прије његовог усвајања затражио и добио сагласност оснивача на приједлог Статута.

9. У одговору на захтјев је наведено да је у Нацрту новог закона о високом образовању (који је разматран и прихваћен Закључком Скупштине Зеничко-добојског кантона) у одредби члана 46 предвиђено да статут високошколске установе доноси сенат високошколске установе, а што је у складу са одредбама Оквирног закона. У наставку одговора је даље наведено: "Имајући у виду да је образовна политика у искључивој уставној надлежности кантона, произлази да је Скупштина [ЗДК] надлежна доносити прописе о образовању и уредити ову област својим законом, који не мора у потпуности бити идентичан Оквирном закону [...], тако да одредба члана 44. ЗВОЗДК не мора бити идентична са одредбом члана 12. Оквирног закона."

10. У вези са захтјевом за оцјену уставности одредбе члана 59 ЗВОЗДК, Скупштина ЗДК у одговору наводи да га сматра неоснованим јер је супротно принципу владавине права и принципу правне сигурности да се извршавају општи акти донесени у високошколској установи који нису у сагласности са уставом или су у супротности са законом и другим прописима, односно да се извршавају појединачни акти којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници. У вези с наведеним, сматра да је ова одредба у складу и с аутономијом Универзитета.

11. У односу на други дио захтјева, који се односи на заузимање става о томе да ли је примјена члана 59 ЗВОЗДК у складу с принципом владавине права и принципом правне сигурности инкорпорираним у њега, указано је на садржај

члана 63 став (2) Оквирног закона, као и члана 14 ЗВОЗДК. Обустављање општег и појединачног акта није уређено Оквирним законом, тако да је одредба члана 59 ЗВОЗДК усаглашена са чланом 32 став 3 Закона о установама. Указано је на члан 142 ЗВОЗДК с акцентом да сваки од нивоа надлежне власти приликом доношења легислативе из своје ресорне надлежности не може занемарити чињеницу о правном и фактичком постојању свих осталих важећих законских прописа унутар правног оквира Федерације Босне и Херцеговине. То се односи и на Закон о установама који, између осталог, децидирано прописује и права и обавезе оснивача установа.

12. Коначно, у одговору је предложено да Уставни суд, наконведеног поступка и утврђених чињеница, донесе одлуку којом ће утврдити да не постоји повреда Устава Босне и Херцеговине.

IV. Релевантни прописи

13. Члан 1/2 Устава Босне и Херцеговине гласи:

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

14. Оквирни закон о високом образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" бр. 59/07 и 59/09) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Законом о високом образовању у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон) утврђује се: организација високог образовања у Босни и Херцеговини, одговорност надлежних власти у овој области, установљавају органи за спровођење закона и међународних обавеза Босне и Херцеговине, те начин обезбјеђивања квалитета у области високог образовања.

Члан 2.

У сврху реформе високог образовања, овај Закон установљава основне принципе и стандарде за стицање високог образовања у Босни и Херцеговини, у складу са релевантним одредбама Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (ЕТС Но. 5, 1950) и њених протокола, Препоруком Комитета министара Савјета Европе о признавању и оцјени квалитета приватних високошколских установа [P(97)1], Препоруком о приступу високом образовању [P(98)3] и Препоруком о истраживачком задатку универзитета [P(2000)8] и другим релевантним принципима међународнопризнатих правних инструмената чија је држава уговорница и Босна и Херцеговина, те у складу са Конвенцијом Савјета Европе/УНЕСКО-а о признавању квалификација у високом образовању у европском региону (ЕТС Но. 165, 1997).

Босна и Херцеговина прихвата европске стратешке циљеве у области високог образовања, изражене у Декларацији европских министара високог образовања из Болоње (1999), као и каснији развој овог концепта.

Високо образовање је дјелатност од посебног интереса за Босну и Херцеговину.

Члан 4. став 2.

Високо образовање заснива се на:

-академским слободама, академској самоуправи и аутономији универзитета;

[...]

3. Статут високошколске установе

Члан 12.

Статут је основни акт високошколске установе којим се уређују питања значајна за обављање дјелатности установе.

Статут доноси сенат, уз претходно прибављено мишљење управног одбора високошколске установе.

Статут сваке високошколске установе мора да буде усаглашен са овим Законом.

Члан 18. ст. (1) и (2)

Ректора јавног универзитета бира сенат на основу јавног конкурса.

За ректора може да буде изабран наставник у научнонаставном звању редовног професора који испуњава услове за то звање на универзитету на којем се пријављује.

7. Усклађивање других закона

Члан 63.

Закони Републике Српске и кантонални закони из области високог образовања ускладиће се са одредбама овог Закона у периоду од шест мјесеци након његовог ступања на снагу.

Сва питања из области високог образовања која нису регулисана овим Законом регулисаће се законима на нивоу Републике Српске и кантона.

15. **Закон о високом образовању** ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21; за потребе ове одлуке користи се текст прописа како је објављен у службеним гласилима јер није објављен на свим службеним језицима и писмима) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се систем, увјети и начин обављања дјелатности високог образовања, финансирање, као и друга питања од значаја за обављање ове дјелатности на подручју Зеничко-добојског кантона (у даљем тексту: Кантон).

Члан 5. тачка а)

(Принципи високог образовања)

Дјелатност високог образовања се темељи на сљедећим принципима:

а) академским слободама, академској самоуправи и аутономији високошколске установе;

Члан 7. тач. а) и б)

(Аутономија)

Високошколске установе имају право:

а) изабрати своје управне и руководне органе и одредити им мандат;

б) уредити своје структуре и активности властитим правилима у складу са законом и статутом;

Члан 16.

(Оснивачи високошколске установе)

(1) Високошколску установу може основати домаће или страно правно или физичко лице.

(2) Високошколску установу могу основати два или више оснивача, у ком случају се њихова међусобна права, обавезе и одговорности утврђују уговором.

(3) Високошколске установе могу бити јавне и приватне.

(4) Високошколску установу као јавну установу може основати Скупштина Кантона, самостално или заједно са другим физичким или правним лицима, на приједлог Владе Кантона.

Члан 44.

(Статут високошколске установе)

(1) Статут је основни акт којим се уређују питања значајна за обављање дјелатности високошколске установе.

(2) Статут доноси Управни одбор високошколске установе уз претходну сагласност оснивача.

(3) Измјене и допуне статута врше се одлуком, на начин и у поступку предвиђеном за његово доношење.

Члан 45.
(Садржај статута)

Статут садржи одредбе којима се регулирају слиједећа питања:

- а) организација високошколске установе;
- б) заступање и представљање високошколске установе;
- ц) правила за избор чланова управног одбора;
- д) начин организовања и извођење студија;
- е) правила студирања и права студената;
- ф) избор у наставно-научна и сарадничка звања;
- г) начин имплементације Европског кредитног трансфер система (у даљем тексту: ЕЦТС);
- х) критерији за додјелу академских титула;
- и) обавезе високошколске установе према оснивачу;
- ј) овлаштења високошколске установе у правном промету;
- к) организација и надлежности организационих јединица;
- л) статусне промјене, образовање нових организационих јединица и студијских одсека;
- м) остваривање прихода, управљање средствима и имовином;
- н) академска, финансијска и друга овлаштења организационих јединица у правном промету;
- о) организацију научноистраживачког и умјетничког рада;
- п) критерији за провођење процеса евалуације и објављивање резултата проведене евалуације;
- р) број чланова сената и начин њиховог бирања;
- с) облик и ниво учешћа студената у раду установе;
- ш) начин изјашњавања и доношења одлука по појединим питањима, као и прецизирање одлука које се могу доносити тајним гласањем;
- т) друга питања у складу са законом и оснивачким актом.

Члан 49. ст. (1), (2) и (4)
(Састав, број, мандат и изузеће)

(1) Управни одбор високошколске установе има седам чланова и чине га представници академског и неакадемског особља, студената и оснивача.

(2) Управни одбор јавне високошколске установе чине четири представника из реда оснивача, два из реда наставног особља и један представник студената чија именовања предлаже сенат, који се бирају у складу са законом.

(4) Коначно именовање и разрјешење чланова управног одбора врши Влада Зеничко-добојског кантона.

Члан 52. став (1)
(Састав сената)

(1) Сенат је највише академско тијело које чине представници академског особља у радном односу у високошколској установи, као и представници студената.

Члан 59.

(Обуставањање опћег и појединачног акта)

Ректор универзитета, односно директор високе школе дужан је да обустави од извршења опћи акт донесен у високошколској установи који није у сагласности са уставом или је у супротности са законом и другим прописима, као и извршавање појединачног акта којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници и да о томе обавијести Министарство.

V. Допустивост

16. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине.

17. Члан VI/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

ц) Уставни суд има надлежност у питањима која му упуте било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине; или у погледу постојања или дјелокруга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

18. Захтјев за оцјену уставности поднио је Општински суд у Зеници, што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У 5/10 од 26. новембра 2010. године, тачке 7–14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11). Имајући у виду одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да је овај захтјев допустив зато што га је поднио овлашћени субјект, те да не постоји ниједан формални разлог из члана 19 став (1) Правила Уставног суда због којег захтјев не би био допустив.

VI. Меритум

19. Подносилац захтјева је затражио од Уставног суда да, у смислу члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, одлучи о уставности чл. 44 и 59 ЗВОЗДК са чланом 12 Оквирног закона и чланом I/2 Устава Босне и Херцеговине.

20. Уставни суд напомиње да оцјену уставности закона разматра у општем смислу (*erga omnes*), а не у односу на конкретан предмет (*inter partes*) који је повод подношењу захтјева (види одлуку Уставног суда у предмету број У 15/11 од 30. марта 2012. године, тачка 63). Дакле, Уставни суд неће улазити у конкретан предмет који се налази на рјешавању пред Кантоналним судом у Зеници, нити ће се бавити начином на који редовни судови, те други надлежни органи примјењују оспорену законску одредбу. Уставни суд ће извршити оцјену компатибилности оспорене одредбе на апстрактан начин у односу на наводе из захтјева.

Оспорени члан 44 ЗВОЗДК гласи:

(1) Статут је основни акт којим се уређују питања значаја за обављање дјелатности високошколске установе.

(2) Статут доноси Управни одбор високошколске установе уз претходну сагласност оснивача.

(3) Измјене и допуне статута врше се одлуком, на начин и у поступку предвиђеном за његово доношење.

21. Неуставност оспорених одредаба подносилац захтјева види у томе што оне прописују да се статут високошколске установе може донијети само уз претходну сагласност оснивача високошколске установе. То је супротно релевантним одредбама члана 12 Оквирног закона, којима је прописано да "статут доноси сенат уз претходно прибављено мишљење управног одбора високошколске установе". На тај начин криши се (и) принцип аутономије високошколске установе, прописан релевантним одредбама члана 4 Оквирног закона, као и одредбе члана 63 истог закона. Све то има за последицу кршење члана I/2 Устава БиХ.

22. За рјешавање овог предмета битна је пракса Уставног суда из Одлуке број У 10/21 од 2. децембра 2021. године (доступна на www.ustavnisud.ba), у којој су предмет оцјене уставности биле одредбе истог закона (Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона). У наведеној одлуци Уставни суд је закључио да је члан 55 став 1 ЗВОЗДК (којим је прописано да ректора и проректора јавног универзитета и директора јавне високе школе бира сенат на основу јавног конкурса уз сагласност оснивача) супротан члану 18 Оквирног закона. Уставни суд је навео да је суштина члана 18 Оквирног закона (претходно наведено у Одлуци број У 22/18 од 5. јула 2019. године, тачка 30,

доступна на www.ustavnisud.ba) да обезбиједи "принцип институционалне аутономије универзитета". У предмету број У 10/21 Уставни суд је закључио, полазећи од садржаја члана 55 ЗВОЗДК, који садржи формулацију "уз сагласност оснивача", да, када се прочита цијела спорна одредба (и узме у обзир одредба члана 16 став 4 ЗВОЗДК која прописује ко су оснивачи високошколских установа), ректор и проректор јавног универзитета и директор високе јавне школе не могу бити изабрани без сагласности Владе Кантона. Према мишљењу Уставног суда, законска одредба, према којој јавна власт даје сагласност на именовање руководећих лица високошколских установа, недвојбено представља мијешање у институционалну аутономију универзитета, што је супротно одредбама члана 18 Оквирног закона, као и ставовима Уставног суда из Одлуке број У 22/18. Члан 63 Оквирног закона, у релевантном дијелу, прописује да ће се кантонални закони из области високог образовања ускладити с Оквирним законом у року од шест мјесеци од ступања на снагу Оквирног закона. Из наведеног је Уставни суд закључио да одредбе члана 55 ЗВОЗДК нису у сагласности с одредбама члана 18 Оквирног закона зато што се, супротно члану 18 Оквирног закона, мијешају у институционалну аутономију универзитета тако што се од јавне власти тражи сагласност за именовања на челне функције високошколских установа.

23. У конкретном случају, према мишљењу Уставног суда, ради се о врло сличном питању као у предмету број У 10/21, с обзиром на то да оспорена одредба садржи идентичну формулацију "уз сагласност оснивача". Слједиће, дакле, мисао из цитиране одлуке, Уставни суд (и) у овом случају закључује да оспорени члан 44 ЗВОЗДК крши принцип аутономије универзитета (високошколске установе) с обзиром на то да прописује да статут високошколске установе као основни акт којим се уређују питања од значаја за обављање дјелатности не може бити донијет без сагласности оснивача. Осим тога, оспорена одредба прописује (и) да статут доноси управни одбор, а не сенат високошколске установе. На тај начин оспорени члан 44 ЗВОЗДК је у два битна аспекта супротан члану 12 Оквирног закона. Члан 12 Оквирног закона само прописује да статут доноси сенат уз "претходно прибављено мишљење управног одбора високошколске установе". Дакле, оснивачи високошколске установе, према одредбама члана 12 Оквирног закона, немају никакве надлежности у процесу доношења статута, за разлику од оспорених одредаба. Осим тога, оспореним одредбама члана 44 ЗВОЗДК прописано је да статут доноси управни одбор високошколске установе, за разлику од члана 12 Оквирног закона гдје је прописано да сенат високошколске установе доноси статут. Према одредбама члана 16 став 4 ЗВОЗДК, високошколску установу може основати Скупштина Кантона (законодавна власт), али на приједлог Владе (извршна власт). Према одредбама члана 49 став 2 ЗВОЗДК, оснивачи високошколске установе (који могу бити (и) јавна власт) чине натполовичну већину (четири од укупно седам) чланова управног одбора високошколске установе. Стога, слиједи јасна констатација да оспорена одредба члана 44 ЗВОЗДК у два битна аспекта (оснивачи дају претходну сагласност на статут високошколске установе, те статут високошколске установе доноси управни одбор а не сенат) задира у аутономију високошколске установе тако што (не)искључује ситуацију према којој би било могуће да јавна власт утиче на доношење статута као основног правног акта којим се регулишу питања од највишег значаја за високошколску установу.

24. Имајући у виду наведено, оспорени члан 44 ЗВОЗДК је супротан одредбама члана 12 Оквирног закона, а доводи у питање (и) аутономију високошколске установе из члана 4 став 2 Оквирног закона. На тај начин се крше и одредбе члана

63 Оквирног закона, које у релевантном дијелу прописују да ће се кантонални закони из области високог образовања ускладити с Оквирним законом у року од шест мјесеци од ступања на снагу Оквирног закона. Због неусклађености ова два закона крши се и одредба члана 1/2 Устава БиХ којом се прописује владавина права која, између осталог, захтијева поштовање хијерархије правних аката и њихову међусобну усклађеност.

Оспорени члан 59 ЗВОЗДК гласи:

Ректор универзитета, односно директор високе школе дужан је да обустави од извршења опћи акт донесен у високошколској установи који није у сагласности са уставом или је у супротности са законом и другим прописима, као и извршавање појединачног акта којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници и да о томе обавијести Министарство.

25. Подносилац захтјева тражи да се испита "примјена" члана 59 ЗВОЗДК, што неспорно није надлежност Уставног суда у смислу члана VI/3ц) Устава БиХ. Међутим, имајући у виду релевантни дио текста захтјева, очигледно је да подносилац захтјева тражи оцјену уставности спорне законске одредбе, те стога нема препрека да Уставни суд испита преостали дио захтјева за оцјену уставности. Суштина навода подносиоца захтјева иде у правцу да спорна одредба прописује да ректор има право да обустави примјену општих аката које донесе високошколска установа, које право, према мишљењу подносиоца захтјева, требају имати искључиво надлежни судски или управни органи. Дакле, оспорена одредба даје одређена права ректору, која му, према мишљењу подносиоца захтјева, не припадају зато што сваки општи и појединачни акт може бити испитан од надлежних органа, али не и од ректора који не врши судску или управну власт, нити има судску или управну надлежност. Из наведених разлога, оспорени члан 59 ЗВОЗДК није у складу са чланом 1/2 Устава БиХ.

26. С обзиром на то да се подносилац захтјева позива на кршење члана 1/2 Устава БиХ, Уставни суд подсјећа да је у својој досадашњој пракси члан 1/2 Устава БиХ тумачио тако да садржи принцип владавине права (види, између осталих, Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму бр. У 21/16 од 1. јуна 2017. године, тачка 19 и У 6/06 од 29. марта 2008. године, тачка 22, доступно на www.ustavnisud.ba). Уставни суд је у наведеној пракси нагласио да принцип владавине права није ограничен само на формално поштовање уставности и законитости, већ захтијева да сви правни акти (закони, прописи и сл.) имају одређен садржај, односно квалитет примјерен демократском систему, тако да служе заштити људских права и слобода у односима грађана и органа јавне власти у оквиру демократског политичког система. У вези с тим, Уставни суд је нагласио да стандард квалитета закона тражи да законска одредба буде доступна лицима на која се примјењује (транспарентност) и да за њих буде предвидљива, то јест довољно јасна и прецизна да они могу стварно и конкретно знати своја права и обавезе до степена који је разуман у датим околностима, како би се према њима могли понашати (види Одлука о допустивости и меритуму број У 15/18 од 29. новембра 2018. године, тачка 26, www.ustavnisud.ba).

27. Према мишљењу Уставног суда, оспореном одредбом члана 59 ЗВОЗДК није дато овлашћење ректору универзитета да врши управну и судску власт, већ је управо супротно наметнута обавеза ректору универзитета да поштује владину права, односно да "обустави од извршења општи акт донесен у високошколској установи који није у сагласности с уставом или је у супротности са законом и другим прописима, као и извршавање појединачног акта којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници...". Оспореном одредбом члана 59

ЗВОЗДК нигдје није прописано дјеловање ректора ван одлука које су донијели судски или управни органи, нити је прописано да ректор врши надлежности судских или управних органа, а нити је спријечено да одлуке ректора буду оспорене пред судовима или органима управе. Ректор универзитета је као руководилац високошколске установе дужан да обезбиди да акти које доноси високошколска установа буду у складу са "уставом, законом или другим прописима", те уколико посумња да то није тако, сасвим је разумно очекивати да ће обуставити примјену таквих аката. Стога, Уставни суд у оспореној одредби члана 59 ЗВОЗДК не налази ништа што би излазило ван оквира "слободног поља процјене" надлежног законодавца (*margin of appreciation*), као што не налази ништа супротно принципима владавине права који су прописани чланом 1/2 Устава БиХ.

28. Имајући у виду наведено, Уставни суд закључује да је одредба члана 59 ЗВОЗДК у складу са чланом 1/2 Устава БиХ.

VII. Закључак

29. Уставни суд закључује да оспорени члан 44 ЗВОЗДК није у складу са чланом 12 Оквирног закона, као ни чланом 1/2 Устава БиХ зато што је, с обзиром на прописивање могућности да јавна власт утиче на доношење статута високошколске установе, дошло до нарушавања аутономије универзитета.

30. Уставни суд закључује да је одредба члана 59 у сагласности са чланом 1/2 Устава БиХ зато што прописивањем права ректору универзитета да обустави од примјене акте за које посумња да нису у складу с уставом или законима не долази до кршења нити једног стандарда који садржи наведена уставна одредба, нити оспорена одредба излази ван "оквира слободног поља процјене" надлежног законодавца (*margin of appreciation*).

31. На основу члана 59 ст. (1), (2) и (3) и члана 61 ст. (2), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

32. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник

Уставног суда Босне и Херцеговине

Мато Тодић, с. р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **U 9/22**, рјешавајући захтјев **Опћинског суда у Zenici (судија Edvin Kokić)**, на основу члана VI/3.c) Устава Босне и Херцеговине, члана 57. став (2) тачка b), члана 59. ст. (1), (2) и (3) и члана 61. ст. (2), (3) и (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – преčišћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мато Тодић, предсједник

Миодраг Симоновић, потпредсједник

Мирсад Сечман, потпредсједник

Хелен Келлер, потпредсједница

Валерија Галић, судкиња

Сеада Палаврић, судкиња

Златко М. Кнежевић, судија

Ангелика Нушбергер, судкиња

Леди Бианку, судија

на сједници одржаној 26. маја 2022. године доносио је

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Одлучујући о захтјеву **Опћинског суда у Zenici (судија Edvin Kokić)** за оцјену уставности члана 44. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21),

утврђује се да члан 44. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) није у складу са чланом 1/2. Устава Босне и Херцеговине и чланом 12. Оквирног закона о високом образовању у БиХ ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09).

Налаже се Скупштини Зеничко-добојског кантона да, у складу са чланом 61. став (4) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесeci од објављивања ове одлуке у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" усaglasi члан 44. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) са чланом 1/2. Устава Босне и Херцеговине и чланом 12. Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09).

Налаже се Скупштини Зеничко-добојског кантона да, у складу са чланом 72. став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније три мјесeca по истeku рока из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама предузетим с циљем извршења ове одлуке.

Одлучујући о захтјеву **Опћинског суда у Zenici (судија Edvin Kokić)** за оцјену компатибилности члана 59. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21),

утврђује се да је члан 59. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21) у складу са чланом 1/2. Устава Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Опћински суд у Zenici (судија Edvin Kokić; у даљњем тексту: подносилац захтјева) поднио је 11. марта 2022. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену уставности чл. 44. и 59. Закона о високом образовању Зеничко-добојског кантона ("Службене новине Зеничко-добојског кантона" бр. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 и 15/21, у даљњем тексту: ЗВОЗДК) са чланом 1/2. Устава Босне и Херцеговине и чланом 12. Оквирног закона о високом образовању у БиХ ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 59/07 и 59/09; у даљњем тексту: Оквирни закон).

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Подносилац захтјева је првобитно у захтјеву навео: "Оптузени су овом суду доставили захтјев у циљу оцјене уставности (усуглашености) одредби закона које је Тужилаштво наведено у опису оптужнице. Стога Вам овим путем, као захтјев овог суда, просљеђујемо захтјев оптужених". Уставни суд је на основу члана 22. Правила Уставног суда затражио допуну захтјева. Допунjeni захтјев је достављен Уставном суду 5. априла 2022. године.

3. На основу члана 23. Правила Уставног суда, од Скупштине Зеничко-добојског кантона (у даљњем тексту: Скупштина ЗДК) затражено је 6. априла 2022. године да достави одговор на захтјев.

4. Скупштина ЗДК је (након што је, уз навођење разлога, обавијестила Уставни суд да јој треба још времена) доставила одговор који је запримљен 10. маја 2022. године.

III. Захтјев

a) Navodi iz захтјева

5. Подносилац захтјева је у захтјеву istakao sljedeće:

"Први дио захтјева за оцјену уставности пред Уставним судом БиХ односи се на питање да ли је одредба члана 44. Закона о високом образовању ЗДК ('Службене новине Зеничко-добојског кантона' бр. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 и

15/21) kompatibilna i usklađena sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH ('Službeni glasnik BiH' br. 59/07 i 59/09) u dijelu ovlaštenog organa Univerziteta u Zenici koji je donio Statut Univerziteta u Zenici s neposrednom pravnom posljedicom i na ocjenu nevaljanosti općeg akta visokoškolske ustanove Univerzitet u Zenici.

[...]

Takav način donošenja Statuta nije u skladu sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH u kojem je izričito propisano da statut svake visokoškolske ustanove donosi Senat uz prethodno pribavljeno mišljenje Upravnog odbora.

Sljedeći ustaljenu praksu Ustavnog suda BiH iz oblasti visokog obrazovanja u BiH (Odluke broj U 22/18 od 05. 07. 2019. godine i broj U 10/21 od 02. 12. 2021. godine), odnosno obligatornost primjene člana 63. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH u kojem je izričito propisano da svi kantonalni zakoni o visokom obrazovanju moraju biti usklađeni s ovim državnim zakonom, to bi nadalje, s tačke poštovanja principa ustavnosti i vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH, značilo i da član 44. Zakona o visokom obrazovanju ZDK u dijelu donošenja Statuta Univerziteta u Zenici nije u skladu sa članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju BiH kao nadređenim državnim propisom.

Rješavanju navedenog pravnog pitanja također se pridružuje i rješavanje narednog pravnog pitanja, a to je da odredba člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK nije u skladu s principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH i principom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega.

Dakle, drugi dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti je zauzimanje stava da li je *primjena*¹ člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK ('Službene novine Zeničko-dobojskog kantona' br. 06/09, 09/13, 13/13, 4/15, 5/18, 19/20 i 15/21) u skladu sa principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava BiH i principom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega?

To pravno pitanje se može dovesti u vezu i s povredom nekih drugih principa sadržanih u Ustavu BiH (član II/6, član III/2.c i član III/3.b). Identična formulacija ovog člana 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK također je sadržana i u članu 82. stav 1. Statuta Univerziteta u Zenici. Član 59. Zakona o visokom obrazovanju ZDK u suprotnosti je s principom vladavine pravne sigurnosti iz člana 1/2. Ustava BiH i principima organizacije pravosudnog sistema u BiH s obzirom na to da je ustanovljena nadležnost sudova (redovnih i najviših) i drugih državnih organa, a ne i rektora jedne visokoškolske ustanove u BiH, da ti državni organi u odgovarajućim propisanim (sudskim ili upravnim) postupcima u okviru pravnog sistema BiH donose odluke kojim se obustavlja od izvršenja neki opći akt visokoškolske ustanove, odnosno preispituju i ocjenjuju da li je neki opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi u suprotnosti s ustavom ili sa zakonom i drugim propisima, kao i da obustavljaju od izvršenja donesene pojedinačne akte visokoškolske ustanove kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici.

Svaki opći ili pojedinačni akt visokoškolske ustanove može biti predmet naknadne upravne ili sudske kontrole od strane nadležnih državnih organa u odgovarajućim postupcima zaštite i ostvarivanja građanskih prava i obaveza koji su propisani zakonom, ali ne i od strane rektora jedne visokoškolske ustanove. Rektor kao pojedinac ne vrši sudsku ili upravnu vlast, niti ima sudsku ili upravnu nadležnost da ocjenjuje pravnu valjanost donesenih općih akata kao izvora prava u smislu regulacije rada jedne visokoškolske ustanove, posebno da li su oni u suprotnosti s ustavom ili zakonom i drugim propisima, niti da preispituje i ocjenjuje donesene pojedinačne akte na mjesto sudova i drugih nadležnih državnih organa ako su ti državni organi i najviše sudske instance u BiH [...]."

Predmet povodom kojeg je zahtjev pokrenut

6. Podnosilac zahtjeva je dostavio optužnicu Kantonalnog tužilaštva Zeničko-dobojskog kantona (od 7. decembra 2021. godine) i druge akte, a povodom krivičnog postupka koji se vodi protiv četiri optužena lica (navedena imena) zbog produženog krivičnog djela zloupotrebe položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. Krivičnog zakona FBiH u vezi sa članom 55. Krivičnog zakona FBiH ("Službene novine FBiH" br. 36/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17). S obzirom na to da je odredba člana 383. KZFBiH blanketnog karaktera, to je u optužnici stavljeno na teret optuženim da nisu postupali u skladu sa odredbama ZVOZDK i Statuta Univerziteta u Zenici, zbog čega je zahtjev za ocjenu ustavnosti prosljeđen od tog suda (a na prijedlog odbrane) u vezi s budućom odlukom tog suda u predmetnom krivičnom postupku.

b) Odgovor na zahtjev

7. Skupština ZDK je u odgovoru na zahtjev istakla sljedeće:

"U predmetnom slučaju, odnosno pitanju usaglašenosti odredbi člana 44. Zakona o visokom obrazovanju ('Službene novine Zeničko-dobojskog kantona' br. 06/09, 09/13, 13/13, 04/15, 05/18, 94/19, 19/20 i 15/21) sa odredbom člana 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ('Službeni glasnik Bosne i Hercegovine' br. 59/07 i 59/09) i odredbe člana 59. Zakona o visokom obrazovanju s principom vladavine prava iz člana 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine i principom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega, nema elemenata niti obilježja povrede bilo kojeg pripadajućeg prava pojedinca zagarantovanog članom II/3. Ustava Bosne i Hercegovine, a posebno ne u smislu stavljanja u neravnopravan položaj u vezi s osporenim odredbama Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona, odnosno da nema kršenja prava na nediskriminaciju iz člana 14. a u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Naime, odredbe Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini načelno uređuju ključna obrazovna pitanja u segmentu visokog obrazovanja, pri čemu je izvorna nadležnost za obrazovanje na nivou entiteta, odnosno kantonalnog nivoa vlasti unutar entiteta Federacija BiH. S tim u vezi želimo posebno naglasiti i činjenicu da u zakonodavno-pravnom smislu na području ovog entiteta su u primjeni i drugi pravni propisi koji na bliži način uređuju pitanja vezana za ustanove, a posebno za ustanove od šireg javnog interesa, kao što je i preuzeti Zakon o ustanovama ('Službeni list RBiH' br. 6/92, 8/93 i 13/94), koji je kao takav sastavnim dijelom cjeline pravnog zakonodavstva, odnosno u neposrednoj primjeni na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine kada je riječ o ustanovama. Stoga i u predmetnom slučaju svaki od nivoa nadležne vlasti, prilikom donošenja legislative iz svoje resorne nadležnosti ne može zanemariti činjenicu o pravnom i faktičkom postojanju svih ostalih važećih zakonskih propisa unutar pravnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine.

Stoga nije ni bilo pravno opravdano, niti pravno moguće izvršiti samo preuzimanje odredbi Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH u primjenu na nivou kantona jer su iz objektivnih razloga potpuno različite pravne situacije i/ili pravni položaj visokoškolskih ustanova unutar isključivih ustavnih, kantonalnih nadležnosti nad obrazovanjem."

8. Navedeni stav je dalje u odgovoru razrađen tako što je dat primjer Zeničko-dobojskog kantona koji ima Javnu ustanovu Univerzitet u Zenici, čiji je osnivač Skupština ZDK, te drugog kantona koji ima samo privatne visokoškolske ustanove. Ipak, odredbe ZVOZDK, kao i provedbeni propisi jednako se odnose na sve visokoškolske ustanove (dakle u svim oblicima vlasništva), a što je od značaja i za pravilno i potpuno sagledavanje ove pravne stvari. U odgovoru je navedeno da član 12. Okvirnog zakona nije usklađen s odredbama iz člana 24. stav 1. i člana 27. Zakona o

¹ Ustavni sud je naglasio riječ primjena.

ustanovama, ukazujući na sadržaj navedenih odredbi. Dalje se navodi da član 44. stav (2) ZVOZDK ne ograničava autonomiju Univerziteta jer se ona ne odnosi na akademske slobode utvrđene u čl. 6. i 7. ZVOZDK. Ukazano je da su prilikom donošenja ZVOZDK uzete u obzir odredbe iz Okvirnog zakona i Zakona o ustanovama, a samim ZVOZDK uređena su sva pitanja značajna za rad Javne ustanove Univerzitet u Zenici u skladu s principima Okvirnog zakona. Također je ukazano da je Senat Univerziteta u Zenici utvrdio prijedlog Statuta Javne ustanove Univerzitet u Zenici, te ga uputio Upravnom odboru Univerziteta u Zenici, koji je prije njegovog usvajanja zatražio i dobio saglasnost osnivača na prijedlog Statuta.

9. U odgovoru na zahtjev je navedeno da je u Nacrtu novog zakona o visokom obrazovanju (koji je razmatran i prihvaćen Zaključkom Skupštine Zeničko-dobojskog kantona) u odredbi člana 46. predviđeno da statut visokoškolske ustanove donosi senat visokoškolske ustanove, a što je u skladu sa odredbama Okvirnog zakona. U nastavku odgovora je dalje navedeno: "Imajući u vidu da je obrazovna politika u isključivoj ustavnoj nadležnosti kantona, proizlazi da je Skupština [ZDK] nadležna donositi propise o obrazovanju i urediti ovu oblast svojim zakonom, koji ne mora u potpunosti biti identičan Okvirnom zakonu [...], tako da odredba člana 44. ZVOZDK ne mora biti identična sa odredbom člana 12. Okvirnog zakona."

10. U vezi sa zahtjevom za ocjenu ustavnosti odredbe člana 59. ZVOZDK, Skupština ZDK u odgovoru navodi da ga smatra neosnovanim jer je suprotno principu vladavine prava i principu pravne sigurnosti da se izvršavaju opći akti doneseni u visokoškolskoj ustanovi koji nisu u saglasnosti sa ustavom ili su u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, odnosno da se izvršavaju pojedinačni akti kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici. U vezi s navedenim, smatra da je ova odredba u skladu i s autonomijom Univerziteta.

11. U odnosu na drugi dio zahtjeva, koji se odnosi na zauzimanje stava o tome da li je primjena člana 59. ZVOZDK u skladu s principom vladavine prava i principom pravne sigurnosti inkorporiranim u njega, ukazano je na sadržaj člana 63. stav (2) Okvirnog zakona, kao i člana 14. ZVOZDK. Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta nije uređeno Okvirnim zakonom, tako da je odredba člana 59. ZVOZDK usaglašena sa članom 32. stav 3. Zakona o ustanovama. Ukazano je na član 142. ZVOZDK s akcentom da svaki od nivoa nadležne vlasti prilikom donošenja legislative iz svoje resorne nadležnosti ne može zanemariti činjenicu o pravnom i faktičkom postojanju svih ostalih važećih zakonskih propisa unutar pravnog okvira Federacije Bosne i Hercegovine. To se odnosi i na Zakon o ustanovama koji, između ostalog, decidirano propisuje i prava i obaveze osnivača ustanova.

12. Konačno, u odgovoru je predloženo da Ustavni sud, nakon provedenog postupka i utvrđenih činjenica, donese odluku kojom će utvrditi da ne postoji povreda Ustava Bosne i Hercegovine.

IV. Relevantni propisi

13. Član I/2. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

14. **Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini** ("Službeni glasnik BiH" br. 59/07 i 59/09) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuje se: organizacija visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih vlasti u ovoj oblasti, ustanovljavaju tijela za provođenje zakona i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, te način osiguravanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja.

Član 2.

S ciljem reforme visokog obrazovanja, ovaj Zakon ustanovljava osnovne principe i standarde za sticanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, u skladu s relevantnim odredbama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (ETS No. 5, 1950.) i njenih protokola, Preporukom Komiteta ministara Vijeća Evrope o priznavanju i ocjeni kvaliteta privatnih visokoškolskih ustanova [R(97)1], Preporukom o pristupu visokom obrazovanju [R(98)3] i Preporukom o istraživačkom zadatku univerziteta [R(2000)8] i drugim relevantnim principima međunarodno priznatih pravnih instrumenata čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te u skladu s Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji (ETS No. 165, 1997.).

Bosna i Hercegovina prihvata evropske strateške ciljeve u oblasti visokog obrazovanja izražene u Deklaraciji evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999.), kao i kasniji razvoj ovog koncepta.

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog interesa za Bosnu i Hercegovinu.

Član 4. stav 2.

Visoko obrazovanje zasniva se na:
-akademske slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji univerziteta;

[...]

3. Statut visokoškolske ustanove

Član 12.

Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti ustanove.

Statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Statut svake visokoškolske ustanove mora biti usaglašen s ovim Zakonom.

Član 18. st. (1) i (2)

Rektora javnog univerziteta bira senat na osnovu javnog konkursa.

Za rektora može biti izabran nastavnik u naučnonastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje.

7. Usklađivanje drugih zakona

Član 63.

Zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladit će se s odredbama ovog Zakona u periodu od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu.

Sva pitanja iz oblasti visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonima na nivou Republike Srpske i kantona.

15. **Zakon o visokom obrazovanju** ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" br. 6/09, 9/13, 13/13, 4/15, 5/18, 4/19, 19/20 i 15/21) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom uređuju se sistem, uvjeti i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

Član 5. tačka a)

(Principi visokog obrazovanja)

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na sljedećim principima:

a) *akademske slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;*

Član 7. tač. a) i b)

(Autonomija)

Visokoškolske ustanove imaju pravo:

a) izabrati svoje upravne i rukovodne organe i odrediti im mandat;

b) urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima u skladu sa zakonom i statutom;

Član 16.

(Osnivači visokoškolske ustanove)

(1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaće ili strano pravno ili fizičko lice.

(2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, u kom slučaju se njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom.

(3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.

(4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa drugim fizičkim ili pravnim licima, na prijedlog Vlade Kantona.

Član 44.

(Statut visokoškolske ustanove)

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu saglasnost osnivača.

(3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Član 45.

(Sadržaj statuta)

Statut sadrži odredbe kojima se reguliraju slijedeća pitanja:

- a) organizacija visokoškolske ustanove;
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove;
- c) pravila za izbor članova upravnog odbora;
- d) način organiziranja i izvođenje studija;
- e) pravila studiranja i prava studenata;
- f) izbor u nastavno-naučna i saradnička zvanja;
- g) način implementacije Evropskog kreditnog transfer sistema (u daljem tekstu: ECTS);
- h) kriteriji za dodjelu akademskih titula;
- i) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču;
- j) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu;
- k) organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica;
- l) statusne promjene, obrazovanje novih organizacionih jedinica i studijskih odsjeka;
- m) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom;
- n) akademska, finansijska i druga ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu;
- o) organizaciju naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;
- p) kriteriji za provođenje procesa evaluacije i objavljivanje rezultata provedene evaluacije;
- r) broj članova senata i način njihovog biranja;
- s) oblik i nivo učešća studenata u radu ustanove;
- š) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem;
- t) druga pitanja u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

Član 49. st. (1), (2) i (4)

(Sastav, broj, mandat i izuzeće)

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove ima sedam članova i čine ga predstavnici akademskog i neakademskog osoblja, studenata i osnivača.

(2) Upravni odbor javne visokoškolske ustanove čine četiri predstavnika iz reda osnivača, dva iz reda nastavnog osoblja i jedan predstavnik studenata čija imenovanja predlaže senat, koji se biraju u skladu sa zakonom.

(4) Konačno imenovanje i razrješenje članova upravnog odbora vrši Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Član 52. stav (1)

(Sastav senata)

(1) Senat je najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, kao i predstavnici studenata.

Član 59.

(Obustavljanje općeg i pojedinačnog akta)

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti Ministarstvo.

V. Dopustivost

16. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

17. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je prosljedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

18. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Općinski sud u Zenici, što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 5/10 od 26. novembra 2010. godine, tačke 7–14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Imajući u vidu odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da je ovaj zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašteni subjekt, te da ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

19. Podnosilac zahtjeva je zatražio od Ustavnog suda da, u smislu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, odluči o ustavnosti čl. 44. i 59. ZVOZDK sa članom 12. Okvirnog zakona i članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

20. Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti zakona razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod podnošenju zahtjeva (vidi odluku Ustavnog suda u predmetu broj U 15/11 od 30. marta 2012. godine, tačka 63). Dakle, Ustavni sud neće ulaziti u konkretan predmet koji se nalazi na rješavanju pred Kantonalnim sudom u Zenici, niti će se baviti načinom na koji redovni sudovi, te drugi nadležni organi primjenjuju osporenu zakonsku odredbu. Ustavni sud će izvršiti ocjenu kompatibilnosti osporene odredbe na apstraktan način u odnosu na navode iz zahtjeva.

Osporeni član 44. ZVOZDK glasi:

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi Upravni odbor visokoškolske ustanove uz prethodnu saglasnost osnivača.

(3) Izmjene i dopune statuta vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.

21. Neustavnost osporenih odredaba podnosilac zahtjeva vidi u tome što one propisuju da se statut visokoškolske ustanove može donijeti samo uz prethodnu saglasnost osnivača visokoškolske ustanove. To je suprotno relevantnim odredbama člana 12. Okvirnog zakona, kojima je propisano da "statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove". Na taj način krši se (i) princip autonomije visokoškolske ustanove, propisan relevantnim

odredbama člana 4. Okvirnog zakona, kao i odredbe člana 63. istog zakona. Sve to ima za posljedicu kršenje člana I/2. Ustava BiH.

22. Za rješavanje ovog predmeta bitna je praksa Ustavnog suda iz Odluke broj U 10/21 od 2. decembra 2021. godine (dostupna na www.ustavnisud.ba), u kojoj su predmet ocjene ustavnosti bile odredbe istog zakona (Zakona o visokom obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona). U navedenoj odluci Ustavni sud je zaključio da je član 55. stav 1. ZVOZDK (kojim je propisano da rektora i prorektora javnog univerziteta i direktora javne visoke škole bira senat na osnovu javnog konkursa uz saglasnost osnivača) suprotan članu 18. Okvirnog zakona. Ustavni sud je naveo da je suština člana 18. Okvirnog zakona (prethodno navedeno u Odluci broj U 22/18 od 5. jula 2019. godine, tačka 30, dostupna na www.ustavnisud.ba) da osigura "princip institucionalne autonomije univerziteta". U predmetu broj U 10/21 Ustavni sud je zaključio, polazeći od sadržaja člana 55. ZVOZDK, koji sadrži formulaciju "uz saglasnost osnivača", da, kada se pročita cijela sporna odredba (i uzme u obzir odredba člana 16. stav 4. ZVOZDK koja propisuje ko su osnivači visokoškolskih ustanova), rektor i prorektor javnog univerziteta i direktor visoke javne škole ne mogu biti izabrani bez saglasnosti Vlade Kantona. Prema mišljenju Ustavnog suda, zakonska odredba, prema kojoj javna vlast daje saglasnost na imenovanje rukovodećih lica visokoškolskih ustanova, nedvojbeno predstavlja miješanje u institucionalnu autonomiju univerziteta, što je suprotno odredbama člana 18. Okvirnog zakona, kao i stavovima Ustavnog suda iz Odluke broj U 22/18. Član 63. Okvirnog zakona, u relevantnom dijelu, propisuje da će se kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladiti s Okvirnim zakonom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Okvirnog zakona. Iz navedenog je Ustavni sud zaključio da odredbe člana 55. ZVOZDK nisu u saglasnosti s odredbama člana 18. Okvirnog zakona zato što se, suprotno članu 18. Okvirnog zakona, miješaju u institucionalnu autonomiju univerziteta tako što se od javne vlasti traži saglasnost za imenovanja na čelne funkcije visokoškolskih ustanova.

23. U konkretnom slučaju, prema mišljenju Ustavnog suda, radi se o vrlo sličnom pitanju kao u predmetu broj U 10/21, s obzirom na to da osporena odredba sadrži identičnu formulaciju "uz saglasnost osnivača". Slijedeći, dakle, misao iz citirane odluke, Ustavni sud (i) u ovom slučaju zaključuje da osporeni član 44. ZVOZDK krši princip autonomije univerziteta (visokoškolske ustanove) s obzirom na to da propisuje da statut visokoškolske ustanove kao osnovni akt kojim se uređuju pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti ne može biti donijet bez saglasnosti osnivača. Osim toga, osporena odredba propisuje (i) da statut donosi upravni odbor, a ne senat visokoškolske ustanove. Na taj način osporeni član 44. ZVOZDK je u dva bitna aspekta suprotan članu 12. Okvirnog zakona. Član 12. Okvirnog zakona samo propisuje da statut donosi senat uz "prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove". Dakle, osnivači visokoškolske ustanove, prema odredbama člana 12. Okvirnog zakona, nemaju nikakve nadležnosti u procesu donošenja statuta, za razliku od osporenih odredaba. Osim toga, osporenim odredbama člana 44. ZVOZDK propisano je da statut donosi upravni odbor visokoškolske ustanove, za razliku od člana 12. Okvirnog zakona gdje je propisano da senat visokoškolske ustanove donosi statut. Prema odredbama člana 16. stav 4. ZVOZDK, visokoškolsku ustanovu može osnovati Skupština Kantona (zakonodavna vlast), ali na prijedlog Vlade (izvršna vlast). Prema odredbama člana 49. stav 2. ZVOZDK, osnivači visokoškolske ustanove (koji mogu biti (i) javna vlast) čine natpolovičnu većinu (četiri od ukupno sedam) članova upravnog odbora visokoškolske ustanove. Stoga, slijedi jasna konstatacija da osporena odredba člana 44. ZVOZDK u dva bitna aspekta (osnivači daju prethodnu saglasnost na statut visokoškolske ustanove, te statut visokoškolske ustanove donosi upravni odbor a ne senat) zadire u autonomiju visokoškolske ustanove tako što

(ne)isključuje situaciju prema kojoj bi bilo moguće da javna vlast utječe na donošenje statuta kao osnovnog pravnog akta kojim se reguliraju pitanja od najvišeg značaja za visokoškolsku ustanovu.

24. Imajući u vidu navedeno, osporeni član 44. ZVOZDK je suprotan odredbama člana 12. Okvirnog zakona, a dovodi u pitanje (i) autonomiju visokoškolske ustanove iz člana 4. stav 2. Okvirnog zakona. Na taj način se krše i odredbe člana 63. Okvirnog zakona, koje u relevantnom dijelu propisuje da će se kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladiti s Okvirnim zakonom u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Okvirnog zakona. Zbog neusklađenosti ova dva zakona krši se i odredba člana I/2. Ustava BiH kojom se propisuje vladavina prava koja, između ostalog, zahtijeva poštovanje hijerarhije pravnih akata i njihovu međusobnu usklađenost.

Osporeni član 59. ZVOZDK glasi:

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole dužan je da obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici i da o tome obavijesti Ministarstvo.

25. Podnosilac zahtjeva traži da se ispita "primjena" člana 59. ZVOZDK, što nesporno nije nadležnost Ustavnog suda u smislu člana VI/3.c) Ustava BiH. Međutim, imajući u vidu relevantni dio teksta zahtjeva, očigledno je da podnosilac zahtjeva traži ocjenu ustavnosti sporne zakonske odredbe, te stoga nema prepreka da Ustavni sud ispita preostali dio zahtjeva za ocjenu ustavnosti. Suština navoda podnosioca zahtjeva ide u pravcu da sporna odredba propisuje da rektor ima pravo da obustavi primjenu općih akata koje donese visokoškolska ustanova, koje pravo, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, trebaju imati isključivo nadležni sudski ili upravni organi. Dakle, osporena odredba daje određena prava rektoru, koja mu, prema mišljenju podnosioca zahtjeva, ne pripadaju zato što svaki opći i pojedinačni akt može biti ispitan od nadležnih organa, ali ne i od rektora koji ne vrši sudsku ili upravnu vlast, niti ima sudsku ili upravnu nadležnost. Iz navedenih razloga, osporeni član 59. ZVOZDK nije u skladu sa članom I/2. Ustava BiH.

26. S obzirom na to da se podnosilac zahtjeva poziva na kršenje člana I/2. Ustava BiH, Ustavni sud podsjeća da je u svojoj dosadašnjoj praksi član I/2. Ustava BiH tumačio tako da sadrži princip vladavine prava (vidi, između ostalih, Ustavni sud, odluke o dopustivosti i meritumu br. U 21/16 od 1. juna 2017. godine, tačka 19. i U 6/06 od 29. marta 2008. godine, tačka 22, dostupno na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud je u navedenoj praksi naglasio da princip vladavine prava nije ograničen samo na formalno poštovanje ustavnosti i zakonitosti, već zahtijeva da svi pravni akti (zakoni, propisi i sl.) imaju određen sadržaj, odnosno kvalitet primjeren demokratskom sistemu, tako da služe zaštiti ljudskih prava i sloboda u odnosima građana i organa javne vlasti u okviru demokratskog političkog sistema. U vezi s tim, Ustavni sud je naglasio da standard kvaliteta zakona traži da zakonska odredba bude dostupna licima na koja se primjenjuje (transparentnost) i da za njih bude predvidljiva, to jest dovoljno jasna i precizna da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obaveze do stepena koji je razuman u datim okolnostima, kako bi se prema njima mogli ponašati (vidi Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 15/18 od 29. novembra 2018. godine, tačka 26, www.ustavnisud.ba).

27. Prema mišljenju Ustavnog suda, osporenim odredbom člana 59. ZVOZDK nije dato ovlaštenje rektoru univerziteta da vrši upravnu i sudsku vlast, već je upravo suprotno nametnuta obaveza rektoru univerziteta da poštuje vladavinu prava, odnosno da "obustavi od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u saglasnosti sa ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom i drugim propisima, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi ili društvenoj zajednici...". Osporenim odredbom člana 59. ZVOZDK nigdje

nije propisano djelovanje rektora van odluka koje su donijeli sudski ili upravni organi, niti je propisano da rektor vrši nadležnosti sudskih ili upravnih organa, a niti je spriječeno da odluke rektora budu osporene pred sudovima ili organima uprave. Rektor univerziteta je kao rukovodilac visokoškolske ustanove dužan da osigura da akti koje donosi visokoškolska ustanova budu u skladu sa "ustavom, zakonom ili drugim propisima", te ukoliko posumnja da to nije tako, sasvim je razumno očekivati da će obustaviti primjenu takvih akata. Stoga, Ustavni sud u osporenoj odredbi člana 59. ZVOZDK ne nalazi ništa što bi izlazilo van okvira "slobodnog polja procjene" nadležnog zakonodavca (*margin of appreciation*), kao što ne nalazi ništa suprotno principima vladavine prava koji su propisani članom I/2. Ustava BiH.

28. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je odredba člana 59. ZVOZDK u skladu sa članom I/2. Ustava BiH.

VII. Zaključak

29. Ustavni sud zaključuje da osporeni član 44. ZVOZDK nije u skladu sa članom 12. Okvirnog zakona, kao ni članom I/2.

Ustava BiH zato što je, s obzirom na propisivanje mogućnosti da javna vlast utječe na donošenje statuta visokoškolske ustanove, došlo do narušavanja autonomije univerziteta.

30. Ustavni sud zaključuje da je odredba člana 59. u saglasnosti sa članom I/2. Ustava BiH zato što propisivanjem prava rektoru univerziteta da obustavi od primjene akte za koje posumnja da nisu u skladu s ustavom ili zakonima ne dolazi do kršenja niti jednog standarda koji sadrži navedena ustavna odredba, niti osporena odredba izlazi van "okvira slobodnog polja procjene" nadležnog zakonodavca (*margin of appreciation*).

31. Na osnovu člana 59. st. (1), (2) i (3) i člana 61. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

32. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mato Tadić, s. r.

K A Z A L O

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 423 Odluka o odobravanju sredstava tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Odluka o odobravanju sredstava tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 424 Odluka o dopuni Odluke o dodatku na plaću uposlenima u Agenciji za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Odluka o dopuni Odluke o dodatku na plaću zaposlenima u Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 425 Odluka o izmjeni Odluke o dodatku na plaću državnim službenicima u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
Odluka o izmjeni Odluke o dodatku na plaću državnim službenicima u Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 426 Odluka o privremenoj zabrani izvoza određenih šumskih drvnih sortimenata, ogrjevnog drveta i proizvoda od drveta (hrvatski jezik)
Odluka o privremenoj zabrani izvoza određenih šumskih drvnih sortimenata, ogrjevnog drveta i proizvoda od drveta (bosanski jezik)

**SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 427 Odluka o dopuni Odluke o diplomatsko - konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasanja za Opće izbore 2022. godine (hrvatski jezik)
Odluka o dopuni Odluke o diplomatsko - konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasanja za Opće izbore 2022. godine (bosanski jezik)

- 428 Instrukcija o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava (hrvatski jezik) 10
Инструкција о обуци, тестирању и сертификању контролора изборних резултата изборних комисија (српски језик) 12
Instrukcija o obuci, testiranju i certificiranju kontrolora izbornih rezultata izbornih komisija (bosanski jezik) 14

**VIJEĆE ZA DRŽAVNU POMOĆ
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 429 Zaključak broj UP/I 02-26-1-57-8/21 (hrvatski jezik) 16
Закључак број УП/И 02-26-1-57-8/21 (српски језик) 17
Zaključak broj UP/I 02-26-1-57-8/21 (bosanski jezik) 19

**AGENCIJA ZA STATISTIKU
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 430 Priopćenje o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za travanj 2022. godine (hrvatski jezik) 20
Саопштење о просјечној мјесечној бруто плати запослених у Босни и Херцеговини за април 2022. године (српски језик) 20
Saopćenje o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za april 2022. godine (bosanski jezik) 21
- 431 Priopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj neto plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za travanj 2022. godine (hrvatski jezik) 21
Саопштење о просјечној исплаћеној мјесечној нето плати запослених у Босни и Херцеговини за април 2022. године (српски језик) 21
Saopćenje o prosječnoj isplaćenoj mjesečnoj neto plaći zaposlenih u Bosni i Hercegovini za april 2022. godine (bosanski jezik) 21

**REGULATORNA AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 432 Pravilo o dopunama Pravila 92/2020 o radioamaterskoj službi (hrvatski jezik) 21
Правило о допунама Правила 92/2020 о радио-аматерској служби (српски језик) 22
Pravilo o dopunama pravila 92/2020 o radioamaterskoj službi (bosanski jezik) 22

**USTAVNI SUD
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 433 Odluka broj U 16/21 (hrvatski jezik) 22
Одлука број У 16/21 (српски језик) 30
Odluka broj U 16/21 (bosanski jezik) 38
- 434 Odluka broj U 9/22 (hrvatski jezik) 45
Одлука број У 9/22 (српски језик) 50
Odluka broj U 9/22 (bosanski jezik) 56

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina

tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slist.ba
www.sluzbenilist.ba

JP NIO
Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III
71000 Sarajevo, BiH
tel/fax:
+387 33 72 20 30
e-pošta:
Sluzbeni.list.BiH

ISO 9001
CERTIFICATION
INTERCERT

BAZA PRAVNIH AKATA

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Gordana Živković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK DD 338-320-22000052-11, ASA BANKA DD Sarajevo 134-470-10067655-09, ADDIKO BANK AD Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK DD BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za I polugodište 2022. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 240,00 KM